

LLAWLYFR ARWEINWYR GWOBR DUG CAEREDIN

IEUENCTID
HEB
GYFYNGIADAU

9^{fed} RHIFYN

EIN CENHADAETH

Rydym yn helpu pobl ifanc i feithrin cred gydol oes ynddynt eu hunain, gan eu cefnogi i ymgymryd â'u heriau eu hunain, dilyn eu hangerdd a darganfod doniau heb eu canfod hyd yma. Oherwydd pan fyddwch chi'n profi i chi'ch hun eich bod chi'n barod am unrhyw beth, ni all unrhyw beth eich dal yn ôl.

Y Llawlyfr i Arweinwyr Dug Caeredin, 9fed Argraffiad: Tachwedd 2025

Mae'r 9fed argraffiad hwn yn cymryd lle holl argraffiadau blaenorol y Llawlyfr.

Ffotograffiaeth: Shutterstock, Unsplash a grwpiau Dug Caeredin ac Arweinwyr ledled y DU, yr ydym yn ddiolchgar iawn iddynt.

Mae Gwobr Dug Caeredin yn Elusen Gofrestredig Rhif: 1072490 a Chorfforaeth Siarter Frenhinol Rhif: RC000806

Cyhoeddwyd gan: The Award Scheme Ltd.

© Gwobr Dug Caeredin

Gwobr Dug Caeredin, 9 Greyfriars Road,
Reading, Berkshire RG1 1NU

Llawlyfr Arweinwyr Dug Caeredin

Gwobr Dug Caeredin (Dug Caeredin) yw prif raglen datblygu ieuencid y byd. Fe'i sefydlwyd gan Ei Uchelder Brenhinol y Tywysog Philip ym 1956, ac mae wedi bod yn rhan annatod o fywyd cenedlaethol Prydain ers saith degawd ac mae bellach yn cael ei chyflwyno ledled y byd. Gan fynd i'r afael ag anghenion unigryw pobl ifanc wrth iddynt lywio'r ffordd i fyd oedolion, mae rhaglenni Dug Caeredin yn rhoi'r cyfle i bobl ifanc brofi iddynt eu hunain yn union beth gallant ei wneud, gan feithrin gwydnwch, hyder, cyfrifoldeb dinesig a sgiliau hanfodol ar gyfer bywyd a gwaith.

Mae Gwobr Dug Caeredin yn gweithredu fel pont hanfodol rhwng llencyndod ac oedolaeth, rhwng addysg a chyflogaeth. Mae Dug Caeredin, defod gyfoes bellach, yn agored i bob person ifanc rhwng 14-24 oed a heddiw fe welwch y Wobr mewn miloedd o ysgolion, colegau, ysbytai, sefydliadau troseddwy'r ifanc, yn ogystal â chlybiau ieuencid a chwaraeon ar draws y Deyrnas Unedig.

Mae'r Gwobrau wedi'u strwythuro'n dair lefel – Efydd, Arian ac Aur – sy'n cynyddu o ran her a hyd, ac mae cyfranogwyr yn adeiladu eu rhaglen unigryw eu hunain, gan ddewis gweithgareddau pwrpasol ac achos i wirfoddoli ynddo.

Gyda dros saith miliwn o gyn-fyfyrwyr, mwy na 545,000 o gyfranogwyr bob blwyddyn, a 40,000 o oedolion ymroddedig yn gwirfoddoli, mae'r Dug Caeredin yn rym trawsnewidiol er daioni. Hybu symudedd cymdeithasol, amddiffyn lles meddwl a meithrin gwydnwch, cenhedlaeth ar ôl cenhedlaeth.

Yng Ngogledd Iwerddon, mae gan Wobr Dug Caeredin Gytundeb ar y Cyd gyda Gaisce – Gwobr y Llywydd – sy'n galluogi pobl ifanc sy'n bodloni amodau'r Dug Caeredin i gael dewis o ardystiadau Gwobr. Gallant ddewis Gwobr Dug Caeredin, Gaisce – Gwobr y Llywydd, neu Dystysgrif Gwobr Ryngwladol Dug Caeredin. I gael rhagor o wybodaeth am y Fenter Cyd-ddyfarniad ac ystod eang o adnoddau Arweinwyr a chyfranogwyr, gweler theawardni.org.

CYNNWYS

1. Cyflwyno

Gwobr Dug Caeredin

Rhaglenni Dug Caeredin.....	6
Ein hegwyddorion arweiniol.....	7
Y manteision	8
Ein strwythur.....	9
Eich Sefydliad Trwyddedig (LO)	11

2. Cychwyn ac arwain

grŵp Dug Caeredin

Beth sy'n gwneud Arweinydd Dug Caeredin?	14
Eich rôl a'ch cyfrifoldebau.....	14
Cychwyn eich grŵp	19
Rhieni a gofalwyr.....	20
Ffioedd cyfranogiad.....	21
e-DofE	22
Pecynnau Croeso	23
Cyfranogi'n fforddiadwy.....	23
Cynorthwyyr	24
Aseswyr.....	25
Goruchwylwyr.....	27

3. Rhaglenni Dug Caeredin

Beth yw rhaglen Dug Caeredin?.....	30
Strwythur y rhaglen	31
Gofynion amser ac oedran.....	32
Pryd a sut y gall pobl ifanc wneud eu Dug Caeredin.....	36
Dewis gweithgareddau.....	37
Gosod rhaglen heriol	39
Gweithgareddau a gyflawnwyd cyn cofnodi	40
Cymryd seibiant	40
Y broses ar gyfer rhaglen Dug Caeredin.....	40
Newid gweithgareddau	43
Awdurdodi Gwobrau	43
Dechrau'r lefel nesaf.....	43

4. Yr adrannau yn fanwl

Eich cyfrifoldebau wrth i gyfranogwyr wneud eu hadrannau.....	46
Y dewisiadau iawn ar gyfer yr adrannau iawn.....	47
Amserlenni a dyddiadau.....	47
Gwirfoddoli.....	48
Corfforol.....	56
Sgiliau.....	64
Alldaith.....	72
Preswyl (Lefel Aur yn unig).....	90

5. Cwblhau, cydnabyddiaeth a dilyniant

Helpu cyfranogwyr i gwblhau eu Dug Caeredin	104
Tystysgrifau adrannol	109
Cyflawni Gwobr	110
Dilyniant.....	110
Tystysgrifau, bathodynnau a chyflwyniadau Gwobrau.....	111
Tystysgrifau a bathodynnau coll	112
Parhau i gymryd rhan.....	112

6. Gwybodaeth bwysig arall a ffynonellau cymorth

Grymuso pobl ifanc.....	116
Cefnogaeth gan eich Sefydliad Trwyddedig.....	117
Cefnogaeth gan elusen Dug Caeredin.....	118
Cwynion, adborth ac ymholiadau ..	120
Sefydliad Rhyngwladol Gwobr Dug Caeredin.....	121
Cysylltiadau â rhaglenni eraill.....	121
Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy.....	121
Partneriaethau Marchnata	122
Polisi effaith amgylcheddol.....	122

Atodiadau

Geirfa o rolau a therminoleg.....	126
Manylion cyswllt Dug Caeredin...	129

1. GAN GYFLWYNO

Gwobr Dug Caeredin

Bydd y Llawlyfr hwn yn rhoi'r holl wybodaeth sydd ei hangen arnoch i fod yn Arweinydd Dug Caeredin a rhedeg rhaglenni Dug Caeredin gyda'ch grŵp. Darllenwch ymlaen a byddwch yn darganfod sut mae Dug Caeredin yn gweithio, beth yw eich cyfrifoldebau fel Arweinydd, a sut y gallwn eich cefnogi yn eich gwaith.

Cymerwch yr amser i ymgyswrtu â'i gynnwys gan ei bod yn hanfodol bod pawb sy'n ymwneud â chyflwyno rhaglenni Dug Caeredin yn cynnig lefelau cyson uchel o wasanaeth a chymorth. Mae hyn yn sicrhau bod yr holl gyfranogwyr yn cael profiad Dug Caeredin o ansawdd uchel, pleserus a diogel sy'n bersonol iddynt.

Diolch am gynnig eich amser i fod yn Arweinydd; mae'n golygu cymaint i'n gyfranogwyr ac elusen Gwobr Dug Caeredin. Gwerthfawrogi eich ymrwymiad a'ch ymdrechion yn fawr.

Rhaglenni Dug Caeredin	6
Ein hegwyddorion arweiniol	7
Y manteision	8
Ein strwythur	9
Eich Sefydliad Trwyddedig (LO)	11

Rhaglenni Dug Caeredin

Mae cysyniad y Dug Caeredin yn syml – gall unrhyw un rhwng 14 a 24 oed wneud rhaglen ar un o dair lefel gynyddol a fydd, o'i chwblhau'n llwyddiannus, yn arwain at Wobr Dug Caeredin Efydd, Arian neu Aur.

Mae yna bedair adran ar lefel Efydd ac Arian, a phump ar gyfer Aur. Gyda'ch cymorth chi, mae cyfranogwyr yn dewis ac yn gosod eu graddfeydd amser cyffredinol ac amcanion rhaglen eu hunain ym mhob un o'r meysydd canlynol:

Gwirfoddoli

Cefnogi unigolion neu roi yn ôl i'r gymuned.

Corfforol

Gwella mewn maes chwaraeon, dawns neu ffitrwydd.

Sgiliau

Datblygu sgiliau ymarferol a chymdeithasol a diddordebau personol.

Alldaith

Cynllunio, hyfforddi a chwblhau taith anturus.

Preswyl (Aur yn unig)

Gwneud gweithgaredd a rennir oddi cartref.

Rhaid gwneud pob adran am gyfnod isafswm o amser. Rhaid iddo gael ei fonitro ac yna ei asesu gan rywun sydd â gwybodaeth am y gweithgaredd penodol hwnnw i gyflawni Gwobr.

Mae pob lefel gynyddol yn gofyn am fwy o amser ac ymrwymiad gan gyfranogwyr.

Ein hegwyddorion arweiniol

Mae ein holl raglenni'n cael eu llywio gan y **10** egwyddor arweiniol ganlynol, sydd wrth wraidd popeth a wnawn.

1. Anghystadleuol

Cynlluniwyd rhaglen Dug Caeredin i fod yn her bersonol yn hytrach na chystadleuaeth yn erbyn eraill. Mae'r ffocws ar dwf unigol, datblygiad personol, a hunan-wella.

2. Ymarferol i bawb

Mae Gwobr Dug Caeredin yn ymarferol ar gyfer unrhyw berson ifanc sy'n dewis derbyn ei her, waeth beth fo'i allu, rhyw, cefndir neu leoliad.

3. Gwirfoddol

Er y gellir cynnig rhaglenni Dug Caeredin yn yr ysgol, coleg, amser gwaith, cystodaeth neu weithgaredd allgyrsiol, mae pobl ifanc yn dewis dilyn rhaglen ac yn rhoi rhywfaint o'u hamser rhydd i wneud eu gweithgareddau.

4. Datblygiad personol

Mae rhaglen Dug Caeredin yn ysbyrdoli datblygiad personol a chymdeithasol. Mae'r gwerth i bobl ifanc yn dibynnu ar ymrwymiad personol, y broses ddysgu, ac ansawdd y profiad.

5. Wedi'i bersonoli

Mae pobl ifanc yn dylunio eu rhaglen eu hunain, y gellir ei theilwra i gyd-fynd â'u hamgylchiadau personol, eu dewisiadau a'u darpariaeth leol. Maent yn dechrau ar ba bynnag lefel sy'n gweddu orau iddynt a gallant gymryd cymaint o amser ag y dymunant (o fewn y terfynau oedran) i ennill Gwobr.

6. Cytbwys

Ein nod yw sicrhau bod cyfranogwyr yn profi datblygiad y person cyfan – meddwl, corff ac enaid. Trwy ymgymryd â gweithgareddau sy'n canolbwyntio ar o leiaf bedair agwedd wahanol ar ddatblygiad, mae pobl ifanc yn cwblhau rhaglen gytbwys ac eang.

7. Blaengar

Ar bob lefel o ymgysylltu, mae rhaglen Dug Caeredin yn gofyn yn gynyddol am fwy o amser, ymrwymiad a chyfrifoldeb gan y cyfranogwr.

8. Yn canolbwyntio ar gyflawniad

Cyn dechrau gweithgaredd, mae pobl ifanc yn cael eu hannog i osod eu nodau heriol eu hunain. Os byddant yn anelu at y nodau hyn ac yn dangos gwelliant, byddant yn cyflawni Gwobr Dug Caeredin.

9. Angen ymrwymiad

Mae rhaglen Dug Caeredin yn gofyn am ddyfalbarhad ac ymrwymiad ac ni ellir ei chwblhau gydag ambell bwl o frwdfrydedd. Anogir cyfranogwyr i barhau â gweithgareddau ac i gynnal eu diddordeb y tu hwnt i ofynion eu rhaglen.

10. Pleserus

Dylai cyfranogiad pobl ifanc ac Arweinwyr fod yn bleserus, rhoi boddhad iddynt ac yn wobrwylol. Mae'n gyfle i gael hwyyl gyda ffrindiau mewn amgylchedd nad yw'n gartref nac yn ysgol.

Y manteision

Mae rhaglen Dug Caeredin yn cynnig nifer o wobrau i bobl ifanc sy'n cymryd rhan ac yn ennill Gwobr. Mae ei weithgareddau cynhwysfawr yn meithrin twf personol ym mhob agwedd – deallusol, corfforol ac emosïynol – o fewn lleoliad sy'n hyrwyddo rhyngweithio cymdeithasol a gwaith tîm.

Gan fod gwneud eu Dug Caeredin yn golygu datblygu rhaglen bersonol o weithgareddau heriol, bydd cyfranogwyr yn mwynhau profiadau a gwobrau unigryw. Yn ogystal, mae cyflogwyr, colegau a phrifysgolion yn cydnabod y sgiliau a'r priodoleddau personol a ddatblygir trwy gyfranogiad.

Mae adborth gan ddeiliaid Gwobrau yn dangos yn gyson eu bod yn datblygu:

- Hunan-gred
- Hunanhyder
- Ymdeimlad o hunaniaeth
- Annibyniaeth meddwl a gweithredu
- Parch a dealltwriaeth o bobl o gefndiroedd, diwylliannau a chefnidir gwahanol

- Ymdeimlad o gyfrifoldeb
- Ymwybyddiaeth o'u potensial
- Doniau a galluoedd newydd
- Dealltwriaeth o gryfderau a gwendidau
- Y gallu i gynllunio a defnyddio amser yn effeithiol
- Y gallu i ddysgu oddi wrth a rhoi i eraill yn y gymuned
- Perthnasoedd newydd
- Sgiliau gan gynnwys datrys problemau, cyflwyno a chyfathrebu
- Y gallu i arwain a gweithio fel rhan o dîm.

Mae digon o fanteision i chi hefyd. Byddwch yn cael y boddhad o wybod eich bod wedi gwneud gwahaniaeth i fywyd rhywun.

Fe welwch y llewyrch a'r ymdeimlad o falchder sydd gan gyfranogwyr pan fyddant yn sylweddoli eu bod newydd wneud rhywbeth nad oeddent erioed wedi dychmygu y gallent ei wneud.

Ac, wrth gwrs, byddwch chi'n chwarae rhan ganolog yn helpu person ifanc i ddatblygu'r sgiliau a'r agweddau sydd eu hangen arnynt i lwyddo mewn bywyd. Gofynnwch i unrhyw Arweinydd Dug Caeredin a byddan nhw'n dweud wrthyhych ei fod yn rhoi ymdeimlad diguro o gyflawniad iddyn nhw.

Ein strwythur

Mae ystod eang o sefydliadau yn cynnal rhaglenni Dug Caeredin. Ar ôl bodloni nifer o amodau, rhoddir trwydded iddynt wneud hynny. Yn unol â hynny, y term ar eu cyfer yw Sefydliad Trwyddedig (LO). Mae'r gwahanol fathau o Sefydliadau Trwyddedig fel a ganlyn:

SEFYDLIADAU TRWYDDEDIG

Canolfan Drwyddedig Uniongyrchol (DLC)

Mae Canolfan Drwyddedig Uniongyrchol (DLC) yn fath o Sefydliad Trwyddedig sy'n dal trwydded i gyflwyno rhaglenni Dug Caeredin i bobl ifanc yn ei eiddo ei hun.

Gall Canolfannau Trwyddedig Uniongyrchol gynnwys, er enghraifft, ysgolion, academiau, colegau, sefydliadau cymunedol a gwirfoddol a sefydliadau troseddwyd ifanc nad ydynt yn rhedeg eu darpariaeth Dug Caeredin o dan drwydded a ddarperir gan Awdurdod Gweithredu.

Awdurdod Gweithredu (OA)

Mae Awdurdod Gweithredu (OA) yn fath o Sefydliad Trwyddedig sy'n dal y drwydded i gyflwyno rhaglenni Dug Caeredin mewn ardal ddaearyddol benodol (er y gall fod Sefydliadau Trwyddedig eraill yn yr ardal hon).

Mae trwyddedau Awdurdod Gweithredu yn aml yn cael eu dal gan awdurdodau lleol sy'n cynnig rhaglenni Dug Caeredin trwy eu gwasanaethau ieuencid ac sy'n cefnogi ystod o ganolfannau Dug

Caeredin yn eu hardal.

Mae Awdurdod Gweithredu Cenedlaethol (NOA) yn sefydliad sydd â thrwydded i gyflwyno rhaglenni Dug Caeredin i'r bobl ifanc y maent yn gweithio gyda nhw mewn un neu fwy o genhedloedd y DU.

Mae enghreifftiau yn cynnwys Ambiwylans Sant Ioan, Cymdeithas y Sgowntiaid a Chadetiaid Awyr yr Awyrlu Brenhinol.

Sefydliad Aml-Safle (MS)

Mae Sefydliad Aml-Safle (MS) yn fath o Sefydliad Trwyddedig sydd â'r drwydded i ddarparu rhaglenni Dug Caeredin ar draws y llawer o safleoedd y sefydliad. Gall y safleoedd hyn gael eu lleoli ar draws ardal ddaearyddol eang. Mae Trwyddedau Sefydliad Aml-Safle yn aml yn cael eu dal gan sefydliadau Addysg Bellach / Uwch sy'n cynnig rhaglenni Dug Caeredin ar draws eu campysau.

Partner Busnes Dug Caeredin

Mae Partner Busnes Dug Caeredin yn fath o Sefydliad Trwyddedig sy'n cynnig rhaglen Dug Caeredin i nifer o'i weithwyr.

Mae'r siart isod yn amlinellu sut mae Dug Caeredin wedi'i strwythuro. Cofiwch ymgylfarwyddo â hyn gan y byddwn yn cyfeirio at y rolau hyn drwy gydol y Llawlyfr hwn.

SEFYDLIAD

Elusen Dug Caeredin

Mae Timau Gwledydd a DU gyfan yn ymdrin â pholisi cyffredinol a gweinyddiaeth ganolog. Mae Bwrdd Ymddiriedolwyr yn llywodraethu elusen Dug Caeredin. Mae'n pennu'r meini prawf ac yn cynnal uniondeb ac ansawdd Gwobr Dug Caeredin.

Sefydliad Trwyddedig (LO)

Mae'r Sefydliad Trwyddedig yn dal y drwydded i reoli cyflwyno Rhaglenni Dug Caeredin a dilysu Gwobrau.

Canolfan Dug Caeredin

Y lleoliad lle caiff Dug Caeredin ei rhedeg, er enghraifft, ysgol, sefydliad cymunedol, sefydliad troseddwy'r ifanc. Gall fod un neu fwy o grwpiau mewn canolfan yn dibynnu ar faint y ganolfan/nifer y cyfranogwyr. Gall hyn fod yn wahanol ar gyfer grŵp mewn lifrai fel y Sgowntiaid neu'r Cadetiaid.

Grŵp Dug Caeredin

Grŵp o 15-20 ifanc yn ddelfrydol pobl sy'n gweithio ar eu Rhaglenni Dug Caeredin ynghyd ag un Arweinydd Dug Caeredin. Mewn canolfan Dug Caeredin fawr gellir eu grwpio yn ôl grwpiau cyfoedion, oedrannau neu lefelau (h.y., Efydd, Arian, Aur). Gellir rhannu grwpiau yn dimau ar gyfer rhai gweithgareddau, h.y., gwirfoddoli neu eu halldaith.

PERSON

Rheolwr Dug Caeredin

Y sawl sy'n datblygu, yn cefnogi ac yn hyrwyddo'r gwaith o gyflwyno Dug Caeredin o fewn cylch gwaith eu Sefydliad Trwyddedig. Yn aml bydd cynorthwyr a staff eraill yn cymryd rhan e.e. Dilyswyr.

Deiliad Trwydded Dug Caeredin

Deiliad Trwydded Dug Caeredin sydd â chyfrifoldeb cyffredinol am y drwydded, y ddarpariaeth a'r ansawdd o fewn Sefydliad Trwyddedig.

Cydlynnydd Dug Caeredin

Mae'r person hwn yn sefydlu ac yn rheoli'r Dug Caeredin mewn canolfan. Maent yn cefnogi Arweinwyr ac yn goruchwyllo'r grwpiau.

Arweinydd Dug Caeredin

Yr oedolyn sy'n gyfrifol am grŵp Dug Caeredin. Maent yn tywys, yn arwain ac yn annog pobl ifanc, yn cytuno ar eu dewisiadau rhaglen ac yn cymeradwyo tystiolaeth ac adrannau yn e-DofE (ein system rheoli rhaglenni ar-lein). Efallai y bydd ganddynt oedolion eraill (cynorthwyr) ac Arweinwyr Ifanc sy'n eu cynorthwyo.

Sylwch, nid yw'r rolau hyn yn annibynnol ar ei gilydd. Er enghraifft:

- Mewn canolfan fach efallai mai dim ond un grŵp fydd ac felly, fel Arweinydd, gallwch hefyd gymryd rôl y Cydlynnydd
- Ysgol sy'n dal ei thrwydded ei hun fydd Sefydliad Trwyddedig a chanolfan y Dug Caeredin. Yn yr achos hwn, mae Rheolwr a Chydlynnydd Dug Caeredin yn debygol o fod yr un person, gydag Arweinwyr Dug Caeredin eraill yn ymwneud â grwpiau.

Yn y DU mae dros 4,700 o Sefydliadau Trwyddedig.

Mae rhaglenni Dug Caeredin yn cael eu rhedeg mewn amrywiaeth o ganolfannau Dug Caeredin gan gynnwys: sefydliadau cymunedol a gwirfoddol, academiâu, ysgolion uwchradd, annibynnol ac arbennig, colegau a phrifysgolion, carchardai a sefydliadau troseddwyr ifanc, unedau cyfeirio disgyblion, cymdeithasau tai, grwpiau a busnesau Dug Caeredin agored.

Eich Sefydliad Trwyddedig (LO)

Rhaid i bob canolfan a grŵp gael eu hawdurdodi gan Sefydliad Trwyddedig (LO) a Rheolwr y Dug Caeredin fydd eich prif gyswllt a ffynhonnell cymorth.

I gael trwydded, mae'n rhaid i Sefydliad Trwyddedig ein bodloni eu bod yn deall goblygiadau llawn rhedeg rhaglenni Dug Caeredin.

Rhaid iddynt:

- Allu diogelu pobl ifanc
- Cynnal nodau a safonau'r Dug Caeredin
- Bod ag yswiriant, polisïau a gweithdrefnau perthnasol yn eu lle
- Meddu ar fframwaith gweinyddol i weithredu'n gywir a sicrhau parhad.

Mae Sefydliadau Trwyddedig yn monitro lefelau ansawdd wrth gyflwyno'r Dug Caeredin yn eu canolfannau/grwpiau awdurdodedig.

Mae dangos tystiolaeth o brofiad o ansawdd uchel i bobl ifanc yn angenrheidiol i gefnogi'r broses hon. Gellir cael rhagor o wybodaeth am ddulliau posibl o fonitro a gwerthuso perfformiad gan eich Rheolwr Dug Caeredin.

Gweler pennod chwech am fanylion llawn cyfrifoldebau eich Sefydliad Trwyddedig a'r gefnogaeth y gall ei roi i chi.

2. DECHRAU AC ARWAIN

O'r sgiliau sydd eu hangen arnoch i fod yn Arweinydd hyd at eich cyfrifoldebau parhaus, mae'r bennod hon yn mynd â chi drwy'r pethau sylfaenol o ddechrau ac arwain grŵp Dug Caeredin.

Beth sy'n gwneud Arweinydd Dug Caeredin?.....	14
Eich rôl a'ch cyfrifoldebau	14
Cychwyn eich grŵp.....	19
Rhieni a gofalwyr.....	20
Ffioedd cyfranogiad	21
e-DofE	22
Pecynnau Croeso.....	23
Cyfranogi'n fforddiadwy.....	23
Cynorthwywyr.....	24
Aseswyr.....	25
Goruchwylwyr	27

Beth sy'n gwneud Arweinydd Dug Caeredin?

Gall bron unrhyw un sydd â'r awydd i helpu pobl ifanc ddatblygu fod yn Arweinydd Dug Caeredin. Nid oes angen i chi gael llawer o brofiad blaenorol yn ymwneud yn benodol â gweithgareddau Dug Caeredin, gan y byddwch yn cael hyfforddiant ymarferol, arweiniad manwl, adnoddau defnyddiol a chefnogaeth barhaus. Os oes gennych chi dalent arbennig, rydyn ni'n gweld hynny fel bonws.

Y peth pwysicaf yr ydym yn edrych amdano yw a ydych chi wir yn cael bwrllwm allan o helpu pobl ifanc i wella eu hunain, ynghyd â dealltwriaeth o bwysigrwydd cynnwys pob person ifanc a'u cadw'n ddiogel bob amser.

Mae gan Sefydliadau Trwyddedig bolisiau a gweithdrefnau diogelu ac amddiffyn plant sy'n cynnwys fetio addasrwydd Cydlynwyr, Arweinwyr ac unrhyw gynorthwyr sy'n oedolion eraill fel rhan o'r broses recriwtio.

Bydd eich Sefydliad Trwyddedig neu Gydlynnydd Dug Caeredin yn esbonio hyn ac yn eich helpu i gwblhau'r gwiriadau perthnasol cyn i chi gymryd rhan.

“

Rwyf wrth fy modd yn gweithio gyda phobl ifanc a'r ffaith ei fod yn rhoi cymaint iddynt. Mae'n rhaglen wych iddyn nhw ac rwy'n meddwl cymaint ohoni.”

Sue, Arweinydd Dug Caeredin

Eich rôl a'ch cyfrifoldebau

Fel Arweinydd Dug Caeredin rydych yn chwarae rhan hanfodol yn llwyddiant eich grŵp Dug Caeredin a rhaglenni cyfranogwyr.

Chi yw ei ffocws a'i reolwr. Bydd llwyddiant yn cael ei wneud yn haws gyda chefnogaeth oedolion eraill sy'n helpu. Bydd angen i chi a/neu eich Cydlynnydd Dug Caeredin eu recriwtio a'u hyfforddi, annog gwaith tîm a dirprwyo cyfrifoldeb.

Dylai lles a diogelwch pawb y byddwch yn dod i gysylltiad â nhw yn ystod eich gweithgareddau fod yn hollbwysig bob amser. Dylai diogelu fod wrth wraidd popeth a wnewch. Mae gosod safonau ar gyfer eich ymddygiad a sicrhau eich bod yn ymddwyn o fewn ffiniau proffesiynol yn allweddol i adeiladu diwylliant diogelu a'i roi ar waith.

Bydd gan eich Sefydliad Trwyddedig bolisiau a gweithdrefnau diogelu ac amddiffyn plant y mae'n rhaid i chi gadw atynt. Fodd bynnag, dylid hefyd adrodd am unrhyw bryderon diogelu i Dug Caeredin trwy DofE.org/safeguarding.

O ystyried cwrpas ac ehangder rhaglenni Dug Caeredin, gall cyfranogwyr wneud gweithgareddau nad ydynt yn cael eu rheoli neu eu trefnu'n uniongyrchol gan eich grŵp, canolfan neu Sefydliad Trwyddedig.

Mewn achosion o'r fath, rhaid hysbysu rhieni a gofalwyr y rhai dan 18 oed mai eu cyfrifoldeb nhw (nid eich cyfrifoldeb chi) yw sicrhau bod y gweithgaredd yn cael ei reoli a'i yswirio'n briodol.

Ei wneud yn bleserus ac yn llwyddiannus

Eich rôl chi yw annog ac ysbrydoli pobl ifanc ar bob cam o'u hantur. O ennyn eu diddordeb yn y lle cyntaf a'u helpu i ddewis gweithgareddau i'w helpu i ddechrau ar e-DofE, byddwch yn chwarae rhan allweddol yn eu datblygiad.

Ochr yn ochr â chyfranogwyr ysbrydoledig bydd angen i chi hefyd gadw llygad barcud ar eu cynnydd, cynorthwyo gydag unrhyw faterion trwy gyfarfodydd a sgysiau rheolaidd a'u helpu i gwblhau eu rhaglen Dug Caeredin.

Cydnabod a gwobrwyo chyflawniad

Mae Dug Caeredin yn ymwneud â chyflawniad personol, a dyna pam

“

Roedd Dave yn Arweinydd gwych – roedd yn rhan o'r tîm a dweud y gwir ac roedd bob amser yno i roi unrhyw gymorth yr oedd ei angen arnom. Fe wnaeth fy ysbrydoli i feddwl am ddod yn athro pan fyddaf yn gadael y coleg.”

Stephanie, Cyfranogwr Dug Caeredin

ei bod yn bwysig cydnabod pob un llwyddiant ar daith cyfranogwr.

Yn ogystal ag anogaeth lafar, efallai y byddwch yn dewis defnyddio tystysgrifau adrannol, sy'n rhoi gwybod iddynt eu bod gam sylweddol yn nes at gyrraedd eu nodau.

Gweler pennod pump am ragor o wybodaeth am dystysgrifau adrannol.

Ac, wrth gwrs, pan fydd cyfranogwr yn cyflawni ei Wobr, mae'n hanfodol bod eu hymdrechion yn cael eu cydnabod. Efallai y byddwch chi a/neu eich canolfan yn cynnal cyflwyniadau a gall eich Swyddog Canlyniadau eich helpu i drefnu cyflwyniadau Gwobr proffil uchel i roi'r gydnabyddiaeth haeddiannol i'ch cyfranogwyr.

Os bydd person ifanc yn ennill eu Gwobr Aur, byddant yn cael eu gwahodd i ddathlu eu camp anhygoel mewn Palas Brenhinol.

Cadw mewn cysylltiad

Fel Arweinydd Dug Caeredin, mae'n bwysig bod yn ymwybodol o sut mae cyfranogwyr yn dod ymlaen â'u rhaglen. Os nad yw rhywun yn mynychu mor rheolaidd ag arfer, neu wedi rhoi'r gorau i ddefnyddio e-DofE, cysylltwch i gael gwybod pam.

Efallai mai dim ond angen hwb ysgafn sydd arnyn nhw i fynd yn ôl ar y trywydd iawn. Mae'n bwysig meddwl sut y gallen nhw ymateb orau – gall neges destun neu e-bost fod yn llawer mwy effeithiol na galwad ffôn neu lythyr! Wrth gysylltu â phobl ifanc, dilynwch weithdrefnau eich Sefydliad Trwyddedig.

Os bydd cyfranogwr yn symud i ardal newydd, helpwch ef i gysylltu â chanolfan Dug Caeredin leol trwy Sefydliad Trwyddedig fel y gall gwblhau ei raglen a chyflawni ei Wobr.

Cysylltwch â'r Swyddfa Dug Caeredin yn y wlad berthnasol am fanylion cyswllt y Sefydliad Trwyddedig yn eu hardal newydd.

Annog cwblhau

Pan fydd pobl ifanc yn cofrestru i wneud eu Dug Caeredin maent yn gwneud hynny gan ddisgwyl y byddant yn ei gwblhau.

Er ein bod yn derbyn na fydd nifer fach o gyfranogwyr yn cwblhau eu rhaglen hyd at y diwedd, mae'n hanfodol bod cymaint â phosibl yn cyflawni eu Gwobr fel y gallant elwa'n llawn o'r profiad. Eich cyfrifoldeb chi fel eu Harweinydd Dug Caeredin yw eu helpu i gyflawni hyn.

Bydd cadw mewn cysylltiad rheolaidd â'ch cyfranogwyr yn sicrhau eich bod yn sylwi os ydynt yn crwydro oddi wrth eu nodau ac yn eich galluogi i roi rhywfaint o anogaeth ychwanegol iddynt. Defnyddiwch e-DofE a chyfarfodydd rheolaidd i weld sut mae eich cyfranogwyr yn dod ymlaen.

Gweler pennod pump am awgrymiadau ar sut i gyflawni cyfraddau cwblhau uwch.

Annog dilyniant

Pan fydd cyfranogwr wedi cwblhau un lefel o'i raglen ac wedi ennill Gwobr, mae'n bwysig eich bod yn eu hatgoffa am y lefel nesaf ac yn eu hannog i ddechrau arni. Defnyddiwch y cyflwyniadau recriwtio a'r adnoddau sydd ar gael ar [DofE.org/run](https://www.dofe.org/run).

Cynnal safonau a chadw mewn cysylltiad â datblygiadau

Fel Arweinydd Dug Caeredin, byddwch yn mwynhau lefel uchel o ymreolaeth ond mae'n hanfodol bod beth bynnag

a wnewch yn bodloni ein safonau cenedlaethol. Felly gwnewch yn siŵr bod popeth y mae eich grŵp yn ei wneud yn unol â gofynion, polisïau a gweithdrefnau'r Dug Caeredin, eich Sefydliad Trwyddedig a'ch canolfan.

Bydd gan eich Sefydliad Trwyddedig ei bolisïau a'i weithdrefnau iechyd a diogelwch ei hun ar waith felly gwnewch yn siŵr eich bod yn deall ac yn bodloni'r rhain hefyd.

Trwy gyswllt rheolaidd, newyddion ar e-DofE, cylchlythyrau ac ati, bydd Cydlynnydd eich canolfan a Rheolwr Dug Caeredin y Swyddfa Leol yn rhoi gwybod i chi am yr holl faterion perthnasol. Gallwch hefyd ddod o hyd i wybodaeth allweddol yng Nghanolfan Adnoddau ar-lein Dug Caeredin yn DofE.org/resourcescentre.

Fel Arweinydd Dug Caeredin gyda chyfrif e-DofE byddwch yn derbyn e-byst rheolaidd yn awtomatig yn cynnwys gwybodaeth a chyhoeddiadau pwysig yn ymwneud â rhaglenni gan yr elusen Dug Caeredin. Gallwch ddiweddaru eich dewisiadau a'ch manylion cyswllt ar e-DofE.

Yswiriant

Mae'r Dug Caeredin yn darparu ychydig iawn o yswiriant Damweiniau Personol i gyfranogwyr/Arweinwyr. Dylai yswiriant Atebolrwydd Cyhoeddus gael ei ddarparu gan y Sefydliad Trwyddedig, a fydd yn darparu indemnïad o ran eu hatebolrwydd cyfreithiol (ac atebolrwydd y rhai sy'n cymryd rhan ac oedolion sy'n helpu) am anaf corfforol neu ddifrod i eiddo sy'n codi mewn cysylltiad â gweithgaredd Dug Caeredin.

Am ragor o wybodaeth, ewch i DofE.org/insurance.

Cadwch afael gadarn ar adnoddau a gweithgareddau eich grŵp

Mae cadw gafael dynn ar gyllid eich grŵp yn hanfodol er mwyn darparu gwasanaethau'n effeithlon. Cadwch at bolisïau a gweithdrefnau eich Sefydliad Trwyddedig a/neu eich canolfan yn y materion hyn.

Mae prosesu a chynnal gweithdrefnau, cofnodion a manylion yn hanfodol hefyd. Cadwch gopïau o ffurflenni cofrestru eich grŵp, ffurflenni caniatâd rhieni a thafllenni gweithgaredd.

Un o'ch tasgau allweddol yw sicrhau bod eich cyfranogwyr yn symud ymlaen trwy eu rhaglen ac, i'w helpu i wneud hyn, mae angen i chi ddefnyddio e-DofE i gadw mewn cysylltiad.

Gwnewch yn siŵr bod Cynllunwyr Rhaglenni a thystiolaeth yn cael eu cymeradwyo, adrannau'n cael eu cymeradwyo a Dyfarniadau cymeradwy yn cael eu cyflwyno i'ch Sefydliad Trwyddedig mewn da bryd.

Cofiwch, mewn llawer o achosion, y gallwch chi gymeradwyo llawer o bethau'n gyflym ar-lein.

Arhoswch mewn cysylltiad â'ch cymuned

Cadwch lygad am weithgareddau y gallai eich grŵp a chyfranogwyr gymryd rhan ynddynt yn eich cymuned. Bydd hyn yn cael ei wneud yn haws trwy hyrwyddo Gwobr Dug Caeredin yn lleol a rhoi cyhoeddusrwydd i unrhyw weithgareddau yn y newyddion a chyflawniadau cyfranogwyr. Drwy godi eich proffil gall sefydliadau ac unigolion ddechrau cysylltu â chi gyda chynigion o gymorth.

Gallai mynd ati i chwilio am noddwyr a phartneriaid helpu eich grŵp/canolfan yn ei waith. Gallai hyn fod ar ffurf rhoddion offer, noddi digwyddiadau, defnyddio cyfleusterau, darparu gweithgareddau ychwanegol, cefnogaeth gyffredinol a chyfleoedd gwirfoddoli.

Unwaith eto, gall codi proffil eich grŵp eich helpu yn y maes hwn.

Gweler pennod chwech am ragor o syniadau ar sut i gael sylw i'ch gweithgareddau.

Cynnal a gwella gwasanaethau

Rydym wedi ymrwmo i gynnal a gwella ein gwasanaethau yn barhaus. Er mwyn monitro a gwella ansawdd rhaglenni Dug Caeredin, a fydddech cystal â chael gwybod beth yw barn eich cyfranogwyr am eu rhaglenni eu hunain.

Anogwch nhw i fynegi eu barn ar Adroddiadau eu Haseswr a darnau eraill o dystiolaeth e-DofE, adolygiadau cymheiriaid, sesiynau un-i-un, trafodaethau grŵp, hunanwerthusiadau, a dulliau priodol eraill.

Cychwyn ar eich grŵp

Mae yna wahanol ffyrdd o sefydlu eich grŵp Dug Caeredin ac mae gan bob un ystyriaethau unigryw. Yn dibynnu ar eich sefyllfa, bydd angen i chi wneud pethau ychydig yn wahanol:

Mewn canolfan Dug Caeredin sy'n bodoli eisoes, lle mae angen grŵp arall i gwrdd â'r galw gan gyfranogwyr.

Bydd eich canolfan Dug Caeredin eisoes wedi'i hawdurdodi i redeg y Dug Caeredin – siaradwch â'ch Rheolwr Dug Caeredin neu Gydlynnydd Dug Caeredin a fydd yn esbonio sut mae'r Dug Caeredin yn gweithio, pwy yw eich Sefydliad Trwyddedig, ac yn eich helpu i sefydlu eich grŵp a sicrhau bod yr holl wiriadau'n cael eu cynnal.

Canolfan lle mae pobl ifanc eisoes yn cyfarfod, pan fyddwch am gyflwyno'r Dug Caeredin iddynt.

Os felly, cysylltwch â Swyddfa Dug Caeredin eich Gwlad i drafod cael trwydded i gyflwyno Gwobr Dug Caeredin.

Os oes gennych unrhyw faterion neu bryderon, neu os ydych yn ansicr pwy yw eich Sefydliad Trwyddedig, cysylltwch â Swyddfa Dug Caeredin eich Gwlad neu defnyddiwch y ffurflen yn [**DofE.org/contact**](https://www.dofe.org/contact).

Mae cael y lleoliad iawn yn hollbwysig

Rhaid i'ch grŵp fod wedi'i leoli yn rhywle sy'n hawdd i bawb sy'n cymryd rhan ynddo, e.e., ysgol, canolfan ieuenctid, eiddo masnachol neu ganolfan chwaraeon. Lle bynnag y bo modd, dylai fod yn rhywle yr hoffai pobl ifanc gwrdd.

Rhaid iddo hefyd fod mewn amgylchedd diogel – y man cyfarfod yn ogystal â'r ardal gyfagos.

Er nad oes angen mynediad i ystafell

TG lawn, bydd y rhyngwrwyd yn rhoi mynediad ar unwaith i chi i'r wybodaeth sydd ei hangen arnoch. Gall defnyddio unrhyw ddyfais sy'n gallu cysylltu â'r rhyngwrwyd fynd yn bell.

Cael cyfranogwyr i gymryd rhan

Oni bai bod gennych chi grŵp parod yr ydych yn ei gymryd drosodd neu lawer o bobl ifanc yn aros i rywun eu harwain, bydd angen i chi ennyn diddordeb pobl ifanc. Gallwch wneud hyn mewn sawl ffordd, yn dibynnu ar eich sefyllfa.

Er enghraifft, gallwch drefnu nosweithiau rhagflas, digwyddiadau a chyflwyniadau, gosod posteri, eu cyhoeddi dros system uchelseinydd yr ysgol neu fewnwrwyd, neu ar flog eich grŵp ieuenctid neu ar gyfryngau cymdeithasol.

Mae deiliaid Gwobrau presennol yn aml yn hapus i roi adroddiadau uniongyrchol o'u profiadau – mae'n ffordd lwyddiannus iawn o ddenu pobl ifanc newydd.

Mae hefyd yn werth annog busnesau lleol i siarad am sut y gall ennill Gwobr wella CV person ifanc. Gallwch chi hefyd ddefnyddio cyfryngau lleol i hyrwyddo eich grŵp Dug Caeredin.

Gweler pennod chwech am ragor o syniadau ar greu cyhoeddusrwydd.

Peidiwch ag anghofio – mae'r Dug Caeredin yn agored i unrhyw berson ifanc 14-24 oed, waeth beth fo'i gefndir, lleoliad neu allu.

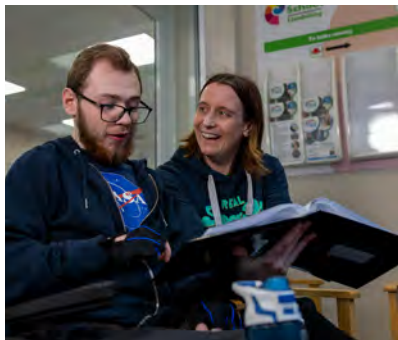
Rhieni a gofalwyr

Cydsyniad rhieni

Bydd angen cydsyniad rhieni arnoch os yw cyfranogwyr o dan 18 am ymuno â'ch grŵp. Bydd gan eich Sefydliad Trwyddedig ei weithdrefnau ei hun ar gyfer cofrestru cyfranogwyr a all gynnwys llenwi ffurflen gofrestru neu ymuno.

Mae angen i gyfranogwyr ddarparu cyfeiriad e-bost wrth gofrestru fel y gellir anfon gwybodaeth atynt i sefydlu eu cyfrif e-DofE.

Fel Arweinydd Dug Caeredin, rhaid i chi sicrhau bod rhieni a gofalwyr bob amser yn cael eu hysbysu'n llawn am weithgareddau Dug Caeredin eu plentyn.

Sut y gall rhieni a gofalwyr wneud gwahaniaeth

Gall cefnogaeth rhieni a gofalwyr wneud gwahaniaeth mawr i brofiad person ifanc o'u rhaglen. Mae'n bwysig eu bod yn annog eu plant ac yn cydnabod eu cyflawniadau a bob cam.

Wrth agor y drws i brofiadau unigryw, mae cyflawni Gwobr yn aml yn dod â phobl ifanc a'u rhieni, gofalwyr a gwarcheidwaid yn nes at ei gilydd.

Felly gwnewch yn siŵr eich bod yn annog cyfranogiad yng ngweithgareddau eu plant – boed hynny trwy leisio eu cymeradwyaeth, eu helpu i gyrraedd eu gweithgareddau, neu eu hannog i ddal ati.

Gall rhieni a gofalwyr hefyd fod o gymorth mawr i'ch grŵp/canolfan Dug Caeredin. O gynorthwyo gyda gwaith gweinyddol neu yrru bysiau mini i hyfforddiant neu godi arian, mae cymaint y gallent ei wneud.

Gan fod eu plant yn cymryd rhan mae'n bur debyg y bydden nhw â diddordeb mewn rhoi help llaw, felly anogwch nhw i wirfoddoli mewn unrhyw ffordd y gallant.

Ffioedd cyfranogiad

I gymryd rhan yn y Dug Caeredin, mae cyfranogwyr yn talu ffi enwol. Y ffi hon yw eu cyfraniad tuag at gostau'r elusen wrth redeg eu rhaglen Dug Caeredin ac mae'n cynrychioli ymrwymiad personol, gan ychwanegu gwerth at eu cyfranogiad. Mae'r ffi yn cynrychioli cyfran fach iawn o'r gost gyffredinol a gefnogir gan yr arian a godir gan elusen Dug Caeredin.

Yn gynwysedig yn y gost, mae cyfranogwyr yn derbyn:

- Pecyn Croeso
- Cyfrif e-DofE, y gellir ei ddefnyddio hefyd i fewngofnodi i'r ap Dug Caeredin rhad ac am ddim
- Yswiriant damweiniau personol cyfyngedig
- Gwybodaeth am sut i gael Cerdyn Dug Caeredin, a mynediad at ostyngiadau a chynigion gan bartneriaid Dug Caeredin
- Tystysgrif a bathodyn ar gyflawniad cymeradwy eu Gwobr

- Gwahoddiad i ddathliad Gwobr Aur cenedlaethol (lefel Aur yn unig).

Gellir gweld y tâl presennol am gyfranogiad yn [DofE.org/costs](https://www.dofe.org/costs).

Gall eich Sefydliad Trwyddedig a/ neu ganolfan ychwanegu swm ychwanegol at ffi'r cyfranogwr i dalu am weinyddiad, neu hyd yn oed gostau darparu gweithgareddau fel yr alldaith. Os felly, rhaid iddynt esbonio hyn yn glir i gyfranogwyr.

Os byddwch hefyd yn dewis codi ffi neu danysgriafiad, rhaid i chi hefyd ei gwneud yn glir i'r person ifanc a'i riant/ gofawlwr faint sydd wedi'i ychwanegu a beth yw ei ddiben.

Fel Arweinydd Dug Caeredin, eich cyfrifoldeb chi yw casglu a phasio ffi pob cyfranogwr i'ch Rheolwr Dug Caeredin/Sefydliad Trwyddedig. Mewn rhai canolfannau, gall y Cydlynnydd ymdrin â hyn ar gyfer pob grŵp.

e-DofE

Y cam nesaf yw i chi neu rywun yn eich Sefydliad Trwyddedig sefydlu cyfrifon e-DofE y cyfranogwyr.

Dylai'r cyfranogwr ddarparu ei gyfeiriad e-bost fel y gellir anfon ei fanylion mewngofnodi e-DofE ato. Yna byddant yn derbyn e-bost croeso gyda gwybodaeth am sut i ddechrau.

Mae peth o'r wybodaeth y mae e-DofE yn ei chasglu yn orfodol, megis manylion personol cyfranogwr neu ddyddiadau dechrau a gorffen pob adran.

Er nad yw ffotograffau a thystiolaeth arall yn elfen orfodol i ennill Gwobr, mae angen Adroddiad Aseswr ar gofnod e-DofE cyfranogwr cyn y gallwch chi gymeradwyo'r adran fel un sydd wedi'i chwblhau.

Fel eu Harweinydd dylech eu hannog i lanlwytho ffotograffau a thystiolaeth arall (er nad oes yn rhaid iddynt wneud hynny) gan y gallai fod yn werthfawr wrth ddangos i eraill yr hyn a wnaethant i ennill eu Gwobr.

Mae Adroddiad yr Aseswr hwn yn

farc ansawdd pwysig mewn rhaglen Dug Caeredin. Mae'n ddatganiad ysgrifenedig gan berson annibynnol sy'n dangos yr hyn y mae person ifanc wedi'i gyflawni. Gweler tudalen 26 am ragor o wybodaeth.

Pan fydd cyfranogwr wedi cwblhau pob adran ar gyfer ei lefel bresennol, yr oll sydd angen i chi i wneud yw defnyddio e-DofE i gyflwyno'r Wobr i'w chymeradwyo gan eich Sefydliad Trwyddedig.

Os na fydd cyfranogwr yn cwblhau adran benodol ar y dechrau, dylai'r Aseswr drafod y rhesymau gyda nhw. Dim ond pan fydd y person ifanc wedi cwblhau'r adran yn llwyddiannus y dylent gwblhau eu Hadroddiad Aseswr.

Gallwch hefyd annog cyfranogwyr i gyrchu a diweddarau e-DofE o unrhyw ddyfais trwy ein ap Dug Caeredin, sydd ar gael am ddim o Google Play a'r App Store.

Mae nifer o adnoddau ar gael i'ch helpu chi a'ch grwpiau i ddechrau ar e-DofE. Ewch i [DofE.org/resourcescentre](https://www.dofe.org/resourcescentre) am ragor o wybodaeth.

Mae helpu gyda chyfranogwyr Dug Caeredin yn beth gwerth chweil i'w wneud. Mae'n wych gwylio eu dilyniant a gweld eu hyder yn tyfu. Yn aml, pan fyddant yn cychwyn allan, nid ydynt yn gwybod dim am y sgil ac nid ydynt yn hyderus yn eu galluoedd ond pan fyddant yn cwblhau eu darnau gorffenedig gallwch weld yr ymdeimlad o falchder yn yr hyn y maent wedi'i gyflawni."

Rob, Aseswr Dug Caeredin

Pecynnau Croeso

Unwaith y bydd cyfranogwr wedi talu ei ffi ac ychwanegu ei gyfeiriad at e-DofE, bydd yn derbyn Pecyn Croeso Dug Caeredin yn cynnwys gwybodaeth a chyngor am y Dug Caeredin a'u rhaglen. Mae yna hefyd wybodaeth i rieni a gofawyr i'w helpu i gefnogi taith Dug Caeredin eu plentyn.

Yng Ngogledd Iwerddon, Menter Gwobrwyo ar y Cyd tri-brand a Phecynnau Croeso Gwyddeleg ar gael.

Yng Nghymru, mae Pecynnau Croeso Cymraeg ar gael hefyd.

Cyfranogi'n fforddiadwy

Fel arfer, gweithgareddau rhaglen, yn hytrach na chost cofrestru, sy'n gallu gwneud y gofynion ariannol mwyaf ar gyfranogwyr.

Mae eu hannog i ddyfeisio rhaglen sy'n cyfateb i'w hadnoddau i gyd yn rhan o'r her. Fodd bynnag, gall gweithgareddau mwy costus fod yn gyraeddadwy ac mae llawer o gyfranogwyr yn trefnu digwyddiadau codi arian ar gyfer gweithgareddau arbennig.

Bydd rhai cyrff dyfarnu grantiau yn darparu cyllid ac mae llawer o gwmnïau'n noddi gweithgareddau pobl ifanc.

Yn ogystal, efallai y bydd gan gyfranogwyr fynediad i offer penodol trwy eich canolfan neu'ch Swyddog Canlyniadau. Felly os oes ganddyn nhw gynlluniau uchelgeisiol mae pob siawns o'u gwireddu o hyd, bydd angen iddyn nhw fod yn ddyfeisgar!

Helpwyr

Adeiladu eich tîm o gynorthwyyr gwirfoddol

Mae grwpiau'n gwneud yr hyn maen nhw'n ei wneud diolch i'w tîm o gynorthwyyr. Fel Arweinydd Dug Caeredin efallai y byddwch hefyd yn gyfrifol am recriwtio, hyfforddi a rheoli'r tîm.

Mae'n bwysig eich bod yn cymryd rôl ymarferol yn y maes hwn. Chwiliwch bob amser am unigolion sy'n rhannu eich diddordeb mewn helpu pobl ifanc. Mae'n bwysig bod yr holl wiriadau angenrheidiol yn cael eu cynnal i sicrhau eu bod yn briodol i weithio gyda phobl ifanc, a bod ganddynt angerdd am ein gwaith a'u bod yn gwybod sut i gysylltu â chyfranogwyr presennol a darpar gyfranogwyr.

Dewch i adnabod sgiliau unigol cynorthwyydd. Yna byddwch chi'n gallu rhoi'r rolau sy'n gweddu orau i'w doniau ac anghenion eich grŵp iddyn nhw. O yrwyr bysiau mini a chymorth gweinyddol i arweinwyr gweithgareddau ac Aseswyr, mae yna

lawer o ffyrdd i bobl gymryd rhan. Mae'n bendant yn achos o "gorau po fwyaf".

Efallai y bydd gan rai cynorthwyyr ddiddordeb arbennig mewn cefnogi un maes o raglenni Dug Caeredin ac efallai y byddant yn dewis canolbwyntio eu hymdrechion ar yr adran honno yn unig. Mae hon yn ffordd wych o recriwtio cynorthwyyr brwdfrydig a all gefnogi cyfranogwyr i gwblhau eu hadrannau.

Peidiwch ag anghofio'r bobl na allant ymrwymo i ddod bob wythnos. Gallent helpu mewn llawer o ffyrdd eraill. Er enghraifft, codi arian ar gyfer gweithgareddau eich grŵp/canolfan, gwneud y te ar ddiwrnod agored neu gynnal sesiwn hyfforddi sgiliau cyflwyno ar gyfer eich grŵp cyn eu haldaith. Meddyliwch yn greadigol!

Y tu hwnt i recriwtio a rheoli cynorthwyyr, byddwch hefyd yn meithrin perthynas â chefnogwyr allweddol – o uwch staff yn eich canolfan i gyllidwyr a'ch cymuned. Er mwyn cynnal y perthnasoedd hyn, rhowch wybod iddynt am ddatblygiadau a gofynion eich grŵp.

Cefnogaeth fwy arbenigol

Fel Arweinydd Dug Caeredin ni allwch fod yno bob munud o bob dydd i bob cyfranogwr drwy gydol eu rhaglen gyfan. Dyna pam, pan fydd cyfranogwyr yn dewis gweithgaredd, mae angen iddynt sicrhau bod ganddynt Aseswr addas i mewn lle, yn ogystal â Goruchwyliwr o bosibl yn ogystal.

Nid yw'r rhain yn rolau sy'n annibynnol ar ei gilydd. Gall un person wneud un neu bob un ohonynt. Ac, mewn rhai sefyllfaoedd ac adrannau, efallai y gwelwch mai chi sydd yn y sefyllfa orau i ymgymryd â'r holl rolau hyn.

Cyn gweithio gyda'ch grŵp, mae'n rhaid i unrhyw un sy'n ymwneud â goruchwylio ac asesu cyfranogwyr gael eu gwirio a'u cymeradwyo gan eich Sefydliad Trwyddedig fel rhywun sydd â phrofiad neu gymwysterau addas.

Cofiwch, os yw'r cyfranogwr yn trefnu ei weithgaredd ei hun, yna ei rieni/gofalwyr sy'n gyfrifol am wirio trefniadau diogelu. Dylech chi, fel eu Harweinydd neu Gydlynnydd eich canolfan, wirio profiad/cymwysterau'r Aseswr.

Ar ben hynny, cyn helpu'ch cyfranogwyr, mae'n hanfodol bod cynorthwyywyr yn cael eu briffio'n llawn ynghylch eu rolau a'u cyfrifoldebau. Gwnewch yn siŵr eu bod yn deall manylion rhaglenni cyfranogwyr.

Efallai y bydd angen i chi drefnu hyfforddiant ychwanegol i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i gynorthwyywyr.

Mae **ein gwefan** yn cynnwys

gwybodaeth am bob adran ar gyfer Arweinwyr a chynorthwyywyr, sydd hefyd yn ddefnyddiol i rywun sydd ond yn mynd i fod yn helpu gydag un adran yn unig.

Aseswyr

Mae Aseswr yn gwirio cynnydd person ifanc ac yn cytuno i gwblhau rhan o'i raglen. Byddant yn cynhyrchu neu'n cymeradwyo Adroddiad yr Aseswr perthnasol ar gyfer yr adran honno, sy'n cael ei lanlwytho i e-DofE.

Gall Aseswr fod yn unrhyw un sydd o leiaf yn 18 oed ac sydd â diddordeb mewn helpu person ifanc i gyflawni, sydd â rhywfaint o wybodaeth am y gweithgaredd y mae'n ei wneud, a gall fod ar gael dros yr amser y mae'n ei wneud.

Gall ystod amrywiol o unigolion wasanaethu fel Aseswyr ar gyfer yr adrannau Gwirfoddoli, Corfforol, Sgiliau a Phreswyl, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i hyfforddwyr clybiau pêl-droed lleol, rheolwyr siopau elusen, cymdogion ag arbenigedd mewn dylunio gwefannau, ac arbenigwyr cadwraeth yn arwain wythnosau preswyl.

Fodd bynnag, er mwyn cynnal uniondeb a gwerth Gwobr Dug Caeredin, rhaid iddynt fod yn annibynnol. Felly, ni allant fod yn aelod o deulu cyfranogwr.

Oherwydd natur alldeithiau, mae rheolau ychwanegol yn eu lle ar gyfer Aseswyr Alldeithiau yn ogystal â'r uchod – **gweler pennod 4: Alldeithiau am fwy o fanylion.**

Os ydych chi'n cael trafferth dod o hyd i Aseswyr, siaradwch â Chydlynnydd Dug Caeredin eich canolfan a/neu Reolwr Dug Caeredin eich Sefydliad Trwyddedig – y bydd gan lawer ohonynt gysylltiadau a rhestrau o bobl sydd wedi bod yn Aseswr o'r blaen.

Dylai fod gan yr Aseswr wybodaeth am y gweithgaredd sy'n cael ei wneud a bod yn ymwybodol o amcanion y person ifanc.

Dylent hefyd fod ar gael ar adegau allweddol drwy gydol y profiad er mwyn asesu cyfraniad a datblygiad y cyfranogwr.

Unwaith y bydd adran wedi'i chwblhau, bydd yr Aseswr yn cyfarfod â'r person ifanc i drafod eu perfformiad, eu profiadau a chyflawniadau.

Bydd yr Aseswr hefyd yn penderfynu a yw'r cyfranogwr wedi bodloni gofynion Dug Caeredin – ei fod wedi dangos ymdrech, dyfalbarhad, gwelliant ac wedi gwneud cynnydd tuag at nodau ei adran. Dylid cofnodi'r wybodaeth hon, ynghyd â sylwadau gan yr Aseswr, ar Adroddiad yr Aseswr.

Adroddiadau'r Aseswr

Gellir cyflwyno Adroddiadau'r Aseswr trwy:

1. Cerdyn Adroddiad yr Aseswr

Gall Aseswr lenwi'r Cerdyn Adroddiad Aseswr a gafodd y cyfranogwr yn eu *Pecyn Croeso*.

2. Porth Adroddiadau'r Aseswr

Gall aseswyr gyflwyno Adroddiad Aseswr trwy borth yr Aseswr yn DofE.org/Assessor.

Gellir cyflwyno Adroddiadau Aseswr mewn fformatau eraill hefyd (e.e., lanlwytho lluniau neu e-bost), ond ym mhob achos, rhaid iddynt gynnwys enw'r cyfranogwr, rhif e-DofE, lefel Dug Caeredin, dyddiadau dechrau a gorffen y gweithgaredd a'r adran y mae wedi'i hasesu.

Rhaid i bob Adroddiad Aseswr gynnwys pa mor hir y mae'r cyfranogwr wedi bod yn ymgymryd â'r gweithgaredd a pha mor aml, wrth ddisgrifio eu cyflawniadau wrth iddynt ymgymryd â'r adran hon. Rhaid iddo ddweud sut y gwnaethant gyrraedd eu nodau, pa sgiliau y maent wedi'u datblygu, a sôn am unrhyw bethau cofiadwy a gyflawnwyd ganddynt.

Ar ddiwedd pob adran, fel Arweinydd Dug Caeredin, dylech dreulio peth amser gyda'ch cyfranogwr yn trafod eu cyflawniadau adrannol a'u helpu i fyfyrir ac adnabod y sgiliau y maent wedi'u dysgu a sut y gallant eu helpu yn y dyfodol.

Goruchwylwyr

Mae'r rhain yn bobl sydd â dealltwriaeth dda o weithgareddau dewisol cyfranogwr.

Mae Goruchwilydd yn hanfodol ar gyfer yr adran Alldaith gan ei fod yn gyfrifol am oruchwyllo a chefnogi tîm o gyfranogwyr i sicrhau eu diogelwch a'u lles tra'u bod ar eu hallddaith.

Yn achos yr adrannau Gwirfoddoli neu Breswyl, mae Goruchwilywr yn fwyaf tebygol o fod yn gysylltiedig â'r sefydliad/gweithgaredd y mae'r cyfranogwr yn bwriadu gweithio ag ef.

Bydd yn helpu gosod nodau ac yn cyfarfod yn rheolaidd â'r person ifanc i wirio eu cynnydd, mynd i'r afael ag unrhyw faterion posibl, ac addasu nodau.

Gweler tudalennau 86 ac 87 am y rolau manylach sydd gan Oruchwylwyr ac Aseswyr yn yr adran Alldaith.

Gallwch hefyd ddarllen am y rolau hyn yn fanylach yng **Nghanllaw Aldeithiau Dug Caeredin.**

Felly nawr mae gennych leoliad, llawer o gyfranogwyr yn awyddus i ddechrau, cynorthwylwyr yn awyddus i'ch chefnogi a chymeradwyaeth eich Sefydliad Trwyddedig.

Dros y ddwy bennod nesaf byddwn yn ymdrin â rhaglenni Dug Caeredin yn fanwl, fel eich bod yn barod i roi'r holl gefnogaeth ac anogaeth sydd eu heisiau ar eich cyfranogwyr.

3. RHAGLENNI DUG CAEREDIN

Felly beth yw rhaglen Dug Caeredin? Pa mor hen y mae angen i gyfranogwyr fod cyn iddynt ddechrau? Beth sydd angen iddynt ei gadw mewn cof wrth ddewis gweithgareddau? Bydd y bennod hon yn dweud wrthyhych am y rhaglenni, yr hyn y maent yn ei olygu a sut mae'r broses yn gweithio.

Beth yw rhaglen Dug Caeredin?	30
Strwythur y rhaglen	31
Gofynion amser ac oedran	32
Pryd a sut y gall pobl ifanc wneud eu Dug Caeredin...	36
Dewis gweithgareddau	37
Gosod rhaglen heriol	39
Gweithgareddau a gyflawnwyd cyn cofnodi	40
Cymryd seibiant	40
Y broses ar gyfer rhaglen Dug Caeredin	40
Newid gweithgareddau.....	43
Awdurdodi Gwobrau	43
Dechrau'r lefel nesaf	43

Beth yw rhaglen Dug Caeredin?

Rhaglen Dug Caeredin yw'r gyfres o weithgareddau sy'n cwmpasu gwahanol gategorïau y mae cyfranogwyr yn eu dewis ac yn eu gwneud i ennill eu Gwobr Dug Caeredin Efydd, Arian neu Aur. Mae'r rhaglen yn ymwneud â hunanddatblygiad.

Nid yw'n ymwneud â bod yn gyntaf. Nid yw'n gystadleuol ac mae'n canolbwyntio ar helpu pobl ifanc i wella sgiliau presennol neu ennill doniau, galluoedd, neu safbwyntiau newydd.

Rhaglenni unigol ar gyfer pobl unigol

Mae datblygu menter yn rhan allweddol o gyfranogiad cyfranogwr. Ar y dechrau, mae cyfranogwyr yn cymryd cyfrifoldeb am ddewis eu gweithgareddau eu hunain.

Dylent ystyried costau, dewis o leoliadau, gofynion teithio ac a oes Aseswr a/neu Oruchwyliwr addas ar gael. Er ei bod yn bwysig bod cyfranogwyr yn defnyddio eu menter

“

Mae'r Dug Caeredin yn helpu pobl ifanc i ddod yn drefnus mewn bywyd a helpu eu hunain. Gall hyn eu helpu i ddod yn unigolion cytbwys, iach gyda theimlad y gallant chwarae rhan weithredol yn eu cymuned.”

Caleb, rhiant

eu hunain, bydd angen i chi ddarparu cymorth a chynghor o hyd, yn enwedig wrth iddynt ddyfeisio eu rhaglen a gosod amcanion.

Cofiwch, serch hynny, y dylech barhau i ganiatáu lefel o hyblygrwydd iddynt er mwyn sicrhau bod eu rhaglen yn aros yn bersonol iddynt.

Mae'r Dug Caeredin yn agored ac yn hygyrch i bob person ifanc, a gellir a dylid addasu'r ffordd y caiff rhaglenni eu cynllunio, eu cyflwyno a'u cyflawni i weddu i amgylchiadau ac anghenion unigol y bobl ifanc sy'n cymryd rhan. Efallai y bydd angen mwy o amser neu hyblygrwydd ar berson ifanc ag anghenion ychwanegol i gwblhau ei adran, neu gymorth neu hyfforddiant ychwanegol. Fel eu Harweinydd, eich cyfrifoldeb chi yw deall eu hanghenion, er efallai nad ydynt yn dymuno ac nid oes rheidrwydd arnynt i rannu hyn â'r grŵp Dug Caeredin ehangach, a'u cefnogi i gyflawni eu Gwobr. Cofiwch, mae hyn yn ymwneud â phobl ifanc yn cyflawni eu nodau personol eu hunain ac yn goresgyn eu heriau personol eu hunain.

Er bod eu rhaglenni yn her unigol, mae yna adegau pan fydd gofyn i gyfranogwyr weithio fel tîm. Yn y sefyllfaoedd hyn dylech roi arweiniad a sicrhau bod pawb yn cael eu cynnwys ar lefel sy'n briodol i'w datblygiad.

O ran rhaglenni Dug Caeredin y cyfranogwyr, rhaid bodloni'r amodau a nodir yn y Llawlyfr hwn, er ei bod yn bosibl cytuno ar amrywiadau oherwydd galluoedd neu leoliad person ifanc.

Ar bob lefel dylid trafod unrhyw amrywiadau arfaethedig gydag a chael cymeradwyaeth gan eich canolfan a'ch Sefydliad Trwyddedig. Ar lefel Aur mae'n rhaid i'r Swyddfa Gwlad Dug Caeredin briodol fod yn rhan o'r broses ymgynghori i sicrhau bod cyfranogwyr yn cael arweiniad effeithiol yn seiliedig ar enghreifftiau o arfer da.

Strwythur y rhaglen

Lefelau

Mae tair lefel gynnyddol ar wahân o raglenni, sy'n arwain at Wobr Dug Caeredin Efydd, Arian neu Aur. Y prif wahaniaethau rhyngddynt yw'r lleiafswm o amser sydd ei angen i'w cwblhau, graddau'r her, a'r oedran lleiaf y gall pobl ifanc ddechrau eu gwneud.

Mae lefelau Efydd, Arian ac Aur wedi eu creu i annog pobl ifanc i ddatblygu eu galluedd a symud ymlaen tuag at ennill Gwobr Aur ar gyflymder sy'n gymesur yn fras â'u hoedran. Mae'r ymrwymadau amser gofynnol a'r cynnydd sydd i'w gwneud ar bob lefel yn cynyddu o Efydd ac Arian i Aur.

Dylid rhoi ystyriaeth i alluoedd pobl ifanc yn ogystal â'u hoedran wrth eu cyflwyno i'r Dug Caeredin. Er enghraifft, efallai y bydd rhai pobl ifanc 17/18 oed yn ei chael yn her i ennill Gwobr Efydd ymhen chwe mis. Fel eu Harweinydd Dug Caeredin, mae angen i chi gofio y gall pob lefel fod yn her personol i unigolyn, beth bynnag fo'i oedran.

Adrannau

Pam fod gan raglenni Dug Caeredin adrannau? Mae pob adran yn

canolbwyntio ar ddatblygu agwedd graidd o berson ifanc mewn modd hwyliog ond heriol.

Mae ganddynt nodau a dibenion penodol iawn. Trwy wneud pob un ohonynt, bydd pobl ifanc yn helpu eu cymuned, yn datblygu sgiliau newydd, hyder, talentau ac yn dod i werthfawrogi'r byd yn well.

Mae ennill Gwobr wir yn cyfoethogi'r meddwl, y corff a'r enaid. Ar ben hynny, mae pob cam yn antur gyffrous ac unigryw.

Mae pedair adran i bob lefel Dug Caeredin:

Gwirfoddoli

Cefnogi unigolion neu roi yn ôl i'r gymuned.

Corfforol

Gwella mewn maes chwaraeon, dawns neu ffitrwydd.

Sgiliau

Datblygu sgiliau ymarferol a chymdeithasol a diddordebau personol.

Alldaith

Cynllunio, hyfforddi a chwblhau taith anturus.

Preswyl (Aur yn unig)

Gwneud gweithgaredd a rennir oddi cartref.

Gofynion amser ac oedran

Gofynion cyffredinol

Nod y Dug Caeredin yw helpu pobl ifanc i ddatblygu i fod yn oedolion. Rydym felly wedi sefydlu ffocws ar gyfer ein gweithgareddau ar bobl ifanc rhwng 14 a 25 oed.

O fewn yr oeddrannau hyn mae cyfranogwr yn rhydd i gymryd cyhyd ag y dymuna ar ei raglen, cyhyd â'i fod o dan 25 oed pan fydd yn cwblhau ei holl weithgareddau.

Mae'n rhydd i weithio ar gyflymder y mae'n gyfforddus ag ef a gall gyflawni ei Wobr.

Ein hunig amod yw bod cyfranogwyr yn treulio'r isafswm amser canlynol yn gwneud eu rhaglenni.

Sylwch, er bod graddfeydd amser yn cael eu mynegi mewn misoedd, mae

angen i gyfranogwyr roi ymrwymiad rheolaidd sy'n cyfateb i o leiaf awr yr wythnos yn ystod y cyfnod hwn.

Mae hyn oherwydd, i ennill Gwobr, mae'n rhaid i bobl ifanc ddangos dyfalbarhad, ymrwymiad a datblygiad personol dros gyfnod o amser.

Nid yw'n rhywbeth y gellir ei gyflawni gydag ambell bwl o frwdfrydedd dros un penwythnos!

“

Rydw i mor falch fy mod wedi gwneud fy Efydd ac Arian cyn i mi roi cynnig ar Aur! Fe helpodd fy mharatoi ar gyfer 'yr un fawr' – yn enwedig gyda'r alldaith. Gwell o lawer na mynd i mewn yn syth i'r pen dwfn."

Emma, Cyfranogwr Dug Caeredin

AMSERLENNI

Lefel	Oedran y gallant ddechrau	Hyd amser	Lleiafswm amser os ydynt wedi cyrraedd y lefel flaenorol
EFYDD	14 oed*	6 mis	amh
ARIAN	15 oed**	12 mis	6 mis
AUR	16 oed	18 mis	12 mis

Yn ystod eu rhaglen bydd angen iddynt wneud pob gweithgaredd am o leiaf awr yr wythnos dros yr amser hwn. Mae ganddyn nhw tan eu pen-blwydd yn 25 i gwblhau unrhyw raglen ac ennill Gwobr.

* Mae'n bosibl y bydd y rhai nad ydynt yn 14 oed eto, ond sydd yn y flwyddyn ysgol pan fydd eu grŵp cyfoedion yn troi'n 14 oed, yn gallu dechrau rhaglen Dug Caeredin Efydd.

**Mae'n bosibl y bydd y rhai nad ydynt yn 15 eto, ond sydd yn y flwyddyn ysgol pan fydd eu grŵp cyfoedion yn troi'n 15 oed, yn gallu dechrau rhaglen Arian Dug Caeredin.

EFYDD (14+ oed)	 GWIRFODDOLI 3 MIS	 CORFFOROL 3 MIS	 SGILIAU 3 MIS	 ALLDAITH 2 DDIWRNOD ac 1 NOSON
	A 3 mis arall yn y naill neu'r llall o'r Adran Gwirfoddoli, Corfforol neu Sgiliau			

Gwobr Efydd

Mae tair rhan o'r rhaglen, Gwirfoddoli, Corfforol a Sgiliau, angen o leiaf dri mis ar bob un i'w chwblhau, tra bod yr adran Alldaith yn ymwneud â chynllunio, hyfforddi ac ymgymryd ag alldaith dau ddiwrnod (un noson).

Rhaid i gyfranogwyr hefyd benderfynu a ydynt am dreulio tri mis pellach ar yr adran Gwirfoddoli, Corfforol neu Sgiliau. Eu penderfyniad hwy yn llwyr. Rhaid ei wneud ar y dechrau ond gellir ei adolygu yn ddiweddarach.

Mae'n bosibl caniatáu person ifanc

i ddechrau eu rhaglen Efydd os nad ydynt yn 14 oed eto ond yn y flwyddyn ysgol y mae eu grŵp cyfoedion yn troi'n 14 oed. Mae hyn yn aml yn digwydd pan fydd ffrindiau neu grŵp blwyddyn ysgol yn penderfynu cychwyn ar eu hanturiaethau gyda'i gilydd.

Fodd bynnag, er mwyn i hyn gael ei ganiatáu, rhaid i chi fod yn siŵr bod y person ifanc yn ddigon aeddfed i wneud ei raglen a hefyd gael cymeradwyaeth gan eich Sefydliad Trwyddedig.

ARIAN (15+ OED)	 GWIRFODDOLI 6 MIS	 CORFFOROL 6 NEU 3 MIS	 SGILIAU 6 NEU 3 MIS	 ALLDAITH 3 DIWRNOD A 2 NOSON
	Adrannau Corfforol a Sgiliau: un adran am 6 mis a'r adran arall am 3 mis			
	Os na wnaeth y person ifanc Efydd, rhaid iddo wneud un arall 6 mis arall naill ai yn yr Adran Gwirfoddoli neu'r hiraf o'r Adrannau Corfforol neu Sgiliau.			

Gwobr Arian

Mae cyfranogwyr yn treulio o leiaf chwe mis yn gwirfoddoli. Ar gyfer yr adrannau Corfforol a Sgiliau, rhaid iddynt dreulio o leiaf chwe mis ar un a thri ar y llall. Mae'r adran Alldaith yn cynnwys cynllunio, hyfforddi ar gyfer ac ymgymryd ag alldaith dros dri diwrnod (dwyr noson).

Mae'r penderfyniad ar ba adran i'w wneud am yr amser hiraf yn hollol iddyn nhw.

Os ydynt wedi neidio'n syth i'w rhaglen Arian bydd angen iddynt wneud chwe mis arall naill ai'n

gwirfoddoli neu'n gwneud pa un bynnag o'r gweithgaredd corfforol neu sgiliau y gwnaethant dreulio mwy o amser arno. Rhaid gwneud y penderfyniad hwn ar y dechrau ond gellir ei adolygu yn ddiweddarach.

Gall sefydliadau ganiatáu person ifanc nad yw eto'n 15 oed, ond sydd yn yr un flwyddyn ysgol â'u cyfoedion sy'n troi'n 15 oed, i ddechrau eu rhaglen Arian. Fodd bynnag, mewn sefyllfaoedd o'r fath mae'n rhaid i chi ymgynghori â'ch canolfan a'ch Sefydliad Trwyddedig cyn cytuno ar unrhyw beth.

AUR (16+ oed)	 GWIRFODDOLI 12 MIS	 CORFFOROL 12 NEU 6 MIS	 SGILIAU 12 NEU 6 MIS	 ALLDAITH 4 DIWRNOD A 3 NOSON	 PRESWYL 5 DIWRNOD A 4 NOSON
	Adrannau Corfforol a Sgiliau: un adran am 12 mis a'r adran arall am 6 mis				
	Os na wnaeth y person ifanc Arian, rhaid iddo wneud 6 mis arall naill ai yn yr Adran Gwirfoddoli neu'r hiraf o'r Adrannau Corfforol neu Sgiliau.				

Gwobr Aur

Rhaid i gyfranogwyr fod yn 16 oed o leiaf i ddechrau eu rhaglen Dug Caeredin ar lefel Aur. Ni all unrhyw weithgareddau gyfrif tan eu pen-blwydd yn 16 oed.

Mae cyfranogwyr yn treulio lleiafswm o 12 mis yn gwirfoddoli. Ar gyfer eu hadrannau Corfforol a Sgiliau rhaid iddynt dreulio lleiafswm o 12 mis ar un a chwech ar y llall. Unwaith eto, maen nhw'n penderfynu pa adran i'w gwneud am yr amser hirach. Byddant yn cynllunio, yn hyfforddi ac yn cwblhau alldaith pedwar diwrnod (tair noson).

Y gwahaniaeth mwyaf ar lefel Aur yw bod yn rhaid i gyfranogwyr wneud pumed adran ychwanegol – y Cwrs Preswyl. Mae hwn yn weithgaredd oddi cartref am bum diwrnod a phedair noson gyda phobl nad ydynt yn eu hadnabod eisoes.

Rhaid i newydd-ddyfodiaid dreulio chwe mis arall naill ai'n gwirfoddoli neu'n gwneud pa un bynnag o'r sgiliau neu'r gweithgareddau corfforol y maent wedi treulio'r mwyaf o amser

arnynt. Rhaid gwneud y penderfyniad hwn ar y dechrau ond gellir ei adolygu yn ddiweddarach.

I ennill eu Gwobr, rhaid i gyfranogwyr fod wedi cwblhau eu rhaglen yn llwyddiannus a bod yn 17 oed o leiaf os oes ganddynt eu Gwobr Arian eisoes. Rhaid i ddechreuwyd uniongyrchol fod yn 17½ o leiaf pan fyddant yn cwblhau eu rhaglen.

Dylech annog eich cyfranogwyr i barhau â gweithgareddau y tu hwnt i ofynion amser gofynnol eu rhaglen er mwyn cyflawni eu huchelgeisiau personol.

Uchafswm oed

Y terfyn oedran uchaf ar gyfer cwblhau pob rhaglen yw pen-blwydd person ifanc yn 25 oed.

Dim ond pan fydd salwch, damwain neu amgylchiadau na ellir eu hosgoi yn ei gwneud yn amhosibl i gwblhau rhaglen erbyn cyrraedd 25 oed y gellir ystyried estyniadau i'r terfyn oedran uchaf. Mewn sefyllfaoedd o'r fath, rhaid i'ch Sefydliad Trwyddedig anfon cais ysgrifenedig i'ch Swyddfa Gwlad Dug Caeredin. Os bydd y cais yn llwyddiannus, caniateir amser ychwanegol. Ni ddylid mynd y tu hwnt i hyn.

Pryd a sut y gall pobl ifanc wneud eu Dug Caeredin

Mae rhaglen Dug Caeredin yn ymwneud â dewis a chyfrifoldeb personol. Mae cyfranogwyr yn

gwneud eu gweithgareddau naill ai yn eu hamser personol eu hunain, yn rhannol fel un o ystod o opsiynau yn ystod amser craidd/cymorth, neu fel rhaglen ar ôl ysgol.

Gall gweithgareddau hyd yn oed ddigwydd yn ystod oriau ysgol neu oriau gwaith, ond rhaid i gyfranogwyr allu profi bod angen cyfraniad sylweddol o amser personol ac ymdrech wirfoddol ar eu gweithgareddau o hyd.

Mae'n bosibl y bydd angen lleihau faint o amser personol pan fo angen, er enghraifft, ar gyfer pobl ifanc ag anghenion cymorth ychwanegol neu lle mae mynediad i gyfleusterau ar gyfer gweithgaredd wedi'i gyfyngu (e.e., gan amseroedd argaeledd neu fynediad).

Ni ddylent wneud gweithgareddau sy'n gyfan gwbl o bynciau'r cwricwlwm heb unrhyw ymdrech personol ychwanegol. Er enghraifft, nid yw ysgrifennu traethodau sy'n seiliedig ar aseiniadau Safon Uwch yn unig yn dderbyniol, ond gallai rhaglen sy'n cynnwys cymryd

rhan mewn cystadleuaeth ysgrifennu ysgol fodloni'r gofynion.

Caniateir defnyddio gweithgareddau rhaglen fel fframwaith i gefnogi neu greu cwricwlwm neu raglen addysg amgen, e.e., ar gyfer pobl ifanc sydd mewn perygl o gael eu gwahardd, hyd yn oed os yw'n cael ei wneud mewn amgylchedd ysgol ac yn gyfan gwbl o fewn amser gwersi wedi'u hamserlennu.

Dewis gweithgareddau

Mae dewis enfawr o weithgareddau sy'n cyfrif tuag at raglenni Dug Caeredin. Gall cyfranogwyr ddewis bron unrhyw weithgaredd y dymunant – cyn belled â'i fod yn dderbyniol yn gyfreithiol ac yn foesol. Gallai fod yn rhywbeth y maen nhw'n frwdfrydig amdano ar hyn o bryd neu'n faes hollol newydd.

Fodd bynnag, gall y dewis helaeth hwn fod yn llethol, felly mae angen i chi helpu cyfranogwyr i ddewis gweithgareddau y byddant yn eu mwynhau a gosod amcanion cyraeddadwy ond heriol.

Fel eu Harweinydd, os oes gennych unrhyw amheuaeth am unrhyw un o ddewisiadau gweithgaredd eich cyfranogwyr, edrychwch ar y canlyniadau adrannol a thrafodwch gyda'ch Sefydliad Trwyddedig cyn rhoi eich cymeradwyaeth i'r person ifanc ddechrau ei raglen.

Mae ennill Gwobr Efydd, Arian neu Aur yn ymwneud â datblygiad personol ac mae hynny'n gofyn am gymryd

cyfrifoldeb a menter. O'r cychwyn cyntaf, rhaid i gyfranogwyr gymryd perchnogaeth o'u rhaglenni trwy ddewis y gweithgareddau y maent am eu dilyn ym mhob adran.

Rhoddir gweithgareddau mewn adrannau penodol am reswm. Pan fydd cyfranogwyr yn gwneud eu dewisiadau mae'n hanfodol eich bod wrth law i'w cynghori a'u cefnogi yn eu penderfyniadau.

Mae hyn er mwyn sicrhau bod unrhyw ddewisiadau yn bodloni nodau, egwyddorion a buddion yr adran, yn ogystal â gofynion unrhyw raglen Dug Caeredin (*gweler pennod pedwar*).

Bydd angen i chi hefyd sicrhau bod eu dewis ar gael yn lleol (ar wahân i adrannau Alldaith a Phreswyl).

Peidiwch â chynhyrfu, nid ydym yn disgwyl i chi fod yn arbenigwr ym mhob adran! Bydd pennod pedwar yn rhoi mwy o arweiniad i chi yn y maes hwn. Fodd bynnag, mae angen i chi fod yn ymwybodol o nodau a gofynion pob adran er mwyn i chi allu cynghori eich cyfranogwyr a recriwtio Aseswyr a Goruchwyllwyr ar gyfer unrhyw weithgaredd.

Fel Arweinydd Dug Caeredin mae'n bwysig eich bod yn sicrhau bod pawb sy'n cymryd rhan yn cael y gorau o'u rhaglenni. Y ffordd orau o wneud hyn yw eu helpu i ddewis ystod gytbwys o weithgareddau.

Anogwch y cyfranogwyr i fod yn eang gyda'u dewisiadau – ni ddylent ganolbwyntio ar un maes o ddiddordeb yn unig ar draws yr holl adrannau. Er enghraifft, mae'n wych os yw cyfranogwr yn chwarae pêl-droed ac yn dymuno gwneud hyn ar gyfer ei adran Corfforol.

Fodd bynnag, nid yw dewis gweithgareddau ar gyfer pob adran ac eithrio eu halldaith sy'n canolbwyntio ar bêl-droed yn gam da i'r rhan fwyaf o bobl ifanc. Wedi'r cyfan, y nod yw ehangu gorwelion a rhoi cynnig ar brofiadau newydd.

Yn y pen draw, mae angen i gyfranogwyr ddewis gweithgareddau y byddant yn eu mwynhau. Gallai fod yn rhywbeth y maent eisoes yn ei wneud neu efallai yn rhywbeth y maent wedi bod eisiau rhoi cynnig arno erioed. Mae yna ddewis mor eang, beth bynnag yr hoffent ei wneud, y tebygolrwydd yw y gallant.

Os ydych chi'n ansicr ynghylch gweithgaredd penodol – p'un a yw'n iawn i'w wneud neu'n syml i ba adran y mae'n perthyn – cysylltwch â'ch Sefydliad Trwyddedig a fydd yn eich cynghori.

Yr allwedd wrth ddewis gweithgareddau yw tanio dychymyg cyfranogwr.

Gwnewch iddyn nhw feddwl o ddifrif am bethau y bydden nhw wrth eu bodd yn ceisio neu'n gwneud. Ond yn yr un modd cadwch eu traed wedi'u plannu'n gadarn yn y byd go iawn.

Sicrhewch fod cyfranogwyr yn ystyried eu hamgylchiadau personol, argaeledd lleol a chostau posibl wrth ddewis.

Peidiwch ag anghofio bod gan Swyddogion Canlyniadau gyfrifoldeb cyffredinol am fonitro ansawdd profiadau a diogelwch cyfranogwyr. Bydd ganddynt ganllawiau ychwanegol yn ymwneud â gweithgareddau penodol, y bydd angen i chi fod yn gyfarwydd â hwy a sicrhau eu bod yn cael eu bodloni.

Mae pennod pedwar yn cynnwys mwy o wybodaeth am y gofynion manwl ar gyfer pob adran ac enghreifftiau o raglenni ar gyfer pob adran. Gellir dod o hyd i syniadau mwy ysbrydoledig hefyd yn [DofE.org](https://www.dofe.org).

“

Rwyf wedi dysgu o'm gwirfoddoli bod helpu pobl eraill yn rhoi math gwahanol o wobr i chi. Fe wnaethon ni drefnu arwerthiant cacennau i godi arian i UNICEF a chwalu ein targed!”

Hussein, deiliad y Wobr Arian

Gosod rhaglen heriol

Wrth roi cyngor ar raglen ac amcanion, cofiwch bob amser pa lefel o arbenigedd sydd gan y person ifanc eisoes, ei aeddfedrwydd, a lefel ei hyder. Mae angen i'r nodau a osodir ganddynt fod yn heriol ond yn gyraeddadwy.

Os yw'n rhy afrealistig, gall mewn gwirionedd niweidio hyder a hunangred person ifanc. Cofiwch, ein nod yw helpu pobl ifanc i ddatblygu eu hunain. Bydd hyn ond yn digwydd os byddant yn gosod heriau realistig.

Unwaith y bydd cyfranogwr wedi penderfynu ar ei raglen, mae angen i chi ei hadolygu cyn iddo ddechrau, tra bydd yn ei gwneud, ac ar ôl iddo orffen.

Mae hyn er mwyn sicrhau eu bod yn hapus gyda'u cynnydd, y gweithgareddau a ddewiswyd a bod eu hamcanion yn ddigon heriol.

Os oes angen, gellir ailosod y rhain bob amser i'w gwneud yn fwy heriol neu gyraeddadwy.

Mae e-DofE yn offeryn defnyddiol i'ch helpu i wneud hyn. Fodd bynnag, ni ddylai byth ddisodli'r rhyngweithio wyneb yn wyneb rhwng Arweinydd a chyfranogwr.

Gweithgareddau cyn mynediad

Gallai un gweithgaredd a wneir cyn i berson ifanc ddechrau ei raglen Dug Caeredin gyfrif tuag at ennill Gwobr, os cafodd ei wneud yn ystod y tri mis blaenorol.

Mae'n rhaid i bob gweithgaredd fod wedi'i wneud yn unol ag egwyddorion, amodau, a gofynion oedran rhaglen Dug Caeredin.

Cymryd seibiant

Er y dylent yn ddelfrydol symud ymlaen o Efydd i Arian ac yna Aur, mater i'r cyfranogwr yn llwyr yw pryd a pha drefn y mae'n gwneud pob adran o fewn pob lefel. Cyn belled â'u bod yn cwblhau eu rhaglen ac yn cyflawni eu Gwobr cyn eu pen-blwydd yn 25 oed, maent yn rhydd i gymryd egwyl ar gyfer gwyliau, arholiadau neu os ydynt yn teimlo eu bod angen seibiant.

Y broses ar gyfer rhaglen Dug Caeredin

Fel y rhan fwyaf o bethau mewn bywyd, mae pobl ifanc yn cael yr hyn y maent yn ei roi o raglen Dug Caeredin. Felly er mwyn sicrhau bod cyfranogwyr yn cael y budd mwyaf o'u gweithgareddau ac yn cyflawni eu Gwobrau, rydym wedi dyfeisio'r broses ganlynol.

Mae gan y broses 4 cyfnod allweddol sy'n berthnasol i bob adran a gweithgaredd:

1. Paratoi
2. Hyfforddiant
3. Gweithgaredd
4. Asesiad

Paratoi

Mae angen i gyfranogwyr feddwl ac ymchwilio i'r hyn yr hoffent ei wneud ar gyfer pob adran. Efallai y byddan nhw'n siarad â ffrindiau a theulu am eu syniadau. Mae'n bur debygol y bydd eich cyfranogwyr eisiau siarad â chi hefyd. Eich rôl yn ystod y cam hwn yw eu cefnogi ac, os oes angen, eu cynghori ar eu dewisiadau.

Unwaith y bydd y cyfranogwr wedi gwneud ei benderfyniadau, trefnwch gyfarfod gyda nhw. Fel arall, gofynnwch i un o gynorthwyywyr eich grŵp wneud hyn ac adrodd yn ôl i chi. Yn ystod y cyfarfod, trafodwch ddewisiadau'r cyfranogwr a'r ymrwymadau sydd eu hangen. Sicrhewch eu bod wedi ymchwilio'n drylwyr i'w detholiad, eu bod yn hapus gyda'u penderfyniadau a'u bod yn ymdrin â'r meysydd canlynol:

- **Nod:** Beth maen nhw eisiau ei wneud/gyflawni? Trafodwch nod a manteision yr adran a sut mae hynny'n cael ei adlewyrchu yn newis rhaglen y person ifanc ei hun
- **Gweithgaredd:** A yw'r gweithgareddau yn cyd-fynd â'u

hamcanion personol a gofynion y Dug Caeredin?

- **Manylion:** Meddylwch am/awgrymwch amcanion terfynol yn ogystal â nodau a cherrig milltir interim. Sefydlu, cytuno ac ysgrifennu nodau personol yn yr adran Cynlluniwr Rhaglen yn e-DofE sy'n ymarferol, yn fesuradwy, yn gyraeddadwy, yn gyffrous ac sydd ag amserau realistig
- **Y camau cyntaf:** A oes angen unrhyw hyfforddiant? Beth am unrhyw ofynion diogelwch neu gyfreithiol?
- **Cofnodi eu taith:** Sefydlwch system ar gyfer sut y bydd y person ifanc yn cofnodi ei ymdrechion, pa dystiolaeth yr hoffech ei gweld yn e-DofE a phryd y byddwch yn cynnal adolygiadau cynnydd rheolaidd
- Atgoffwch nhw **sut mae eu Gwobr wedi'i hawdurdodi** a'r math o ddathliad y gallant ei ddisgwyl pan fyddant yn ei chyflawni o'r diwedd

(gweler pennod pump).

Gyda'r eitemau hyn wedi'u trafod a'u cytuno, gall eich cyfranogwr ddylunio rhaglen unigol sy'n ystyried eu hanghenion ynghyd ag egwyddorion a gofynion rhaglen Dug Caeredin.

Yn ogystal ag e-DofE, mae Cynllunwyr Rhaglenni ar gael i helpu cyfranogwyr i greu eu rhaglen o **DofE.org** – mae un ar gyfer pob adran.

Hyfforddiant

Bydd adegau rheolaidd pan fydd dewis gweithgaredd cyfranogwr yn ei gwneud yn ofynnol iddynt ddilyn cwrs, cyflwyniad syml, neu hyfforddiant strwythuredig cyn dechrau ar eu gweithgaredd. Dylai'r person ifanc a chithau ddeall hyn a chytuno arno. Dylai cyfranogwyr fod yn gwbl ymwybodol o'r amser, yr adnoddau a'r offer y gall fod eu hangen i wneud eu hyfforddiant.

Yn yr adrannau Corfforol a Sgiliau gall y gweithgaredd fod yn hyfforddi i gyflawni eu nod, er enghraifft, i ennill cymhwyster fel dyfarniad chwaraeon neu safon cerddoriaeth.

Yn yr adran Gwirfoddoli, gall hyfforddiant gyfrif tuag at y gofynion amser cyn belled â'i fod yn gymesur a bod nod yr adran yn amlwg yn cael ei gyflawni. Rhaid i wirfoddoli fod yn seiliedig ar gymorth ymarferol i'r gymuned, nid dim ond hyfforddiant mewn sgil a allai helpu'r gymuned yn y dyfodol.

Gweler y wybodaeth adrannol ym mhennod pedwar am fwy o eglurhad.

Gweithgaredd

Yn aml, dyma'r rhan bwysicaf a phleserus o unrhyw adran - y rhan gwneud go iawn! Fel Arweinydd Dug Caeredin mae angen i chi gefnogi ac annog eich cyfranogwyr yn gyson.

Trefnwch gyfarfod â nhw'n rheolaidd i siarad am sut maen nhw'n dod ymlaen, eu helpu i ychwanegu tystiolaeth ar e-DofE a datrys unrhyw broblemau y gallent fod yn eu hwynebu. Bydd y trafodaethau hyn yn eich galluogi i addasu rhaglenni neu nodau ac ymdrin ag unrhyw hyfforddiant ychwanegol neu anghenion cyffredinol a allai gynorthwyo eu cynnydd.

Asesiad

Er mwyn cwblhau rhaglen Dug Caeredin rhaid cwblhau ac asesu pob gweithgaredd yn llwyddiannus. Felly pan ddaw'r amser i adolygu ymdrechion eich cyfranogwr gyda'u Haseswr (chi efallai), rhaid i chi fel eu Harweinydd neu un o'ch cynorthwywyr

gwrdd â nhw i drafod:

- Y nodau a osodwyd a'r hyn a gyflawnodd y cyfranogwr mewn gwirionedd
- Pa heriau a wynebwyd a sut y cawsant eu goresgyn
- Y profiad cyffredinol a'r hyn y gwnaethant ei fwynhau.

Mae'r cyfarfod hefyd yn gyfle perffaith i ddatlu cyflawniadau'r person ifanc. Dyma'r amser delfrydol hefyd i'w hannog i gwblhau eu hadrannau eraill, ennill eu Gwobr a symud ymlaen i'r lefel nesaf.

Cofiwch sicrhau bod yr Aseswr, chi a'ch cyfranogwyr wedi cwblhau Adroddiad yr Aseswr perthnasol a'i fod wedi'i lanlwytho i e-DofE.

Ymdrinnir â'r cyfnodau allweddol hyn yn fanylach ym mhennod pedwar, gan gynnwys y gwahaniaethau rhwng pob adran.

Newid gweithgareddau

Os yw'n gwbl angenrheidiol, gellir newid gweithgareddau unwaith ym mhob adran ar bob lefel. Fodd bynnag, ni fyddem yn annog hyn gan na fydd cyfranogwyr yn cael y budd llawn o ddatblygu eu sgiliau a'u gwybodaeth o'u gweithgareddau.

Os oes angen i gyfranogwr newid yna mae'n rhaid iddo aildechrau'r broses baratoi, hyfforddi, gweithgaredd ac asesu.

Bydd yr amserlen ar gyfer yr ail weithgaredd yn fyrrach, gan y bydd angen i'r ddau weithgaredd gyda'i gilydd adio at y gofynion amser cyffredinol lleiaf ar gyfer yr adran/lefel honno. Pan fydd hyn yn digwydd rhaid cofnodi'r ddau weithgaredd yn eu cyfrif e-DofE ond rhaid i chi fel eu Harweinydd awdurdodi hyn.

Awdurdodi Gwobrau

Mae cyfranogwr wedi ennill Gwobr Efydd neu Arian pan fydd y Sefydliad Trwyddedig yn cadarnhau bod yr holl amodau perthnasol wedi'u bodloni, yn seiliedig ar y wybodaeth a gofnodwyd yng nghyfrif e-DofE y cyfranogwr.

Ar lefel Aur, bydd Swyddfa Gwladol Dug Caeredin yn gwirio ac yn cymeradwyo'r Wobr.

Dechrau'r lefel nesaf

Dylid annog cyfranogwyr i gwblhau eu rhaglen gyfan i ennill eu Gwobr cyn cychwyn ar y lefel nesaf. Fodd bynnag, gallant ddechrau ar adran o'r lefel nesaf cyn cwblhau'r un flaenorol os ydynt:

- Wedi cyrraedd yr oedran mynediad ar gyfer y lefel nesaf
- Wedi cwblhau'r un adran o'r Wobr flaenorol ac wedi cael ei gymeradwyo gan yr Arweinydd
- Ddim yn gweithio ar bob un o'r tair lefel ar yr un pryd.

Mae e-DofE yn arf pwerus i'ch helpu i fonitro dilyniant eich cyfranogwyr ac annog cwblhau.

Cyfeiriwch at bennod pump am ragor o wybodaeth am gwblhau, cydnabyddiaeth a dilyniant.

4. YR ADRANNAU

Bydd y bennod hon yn mynd â chi drwy adrannau rhaglen Dug Caeredin yn fanylach. O ddewis gweithgareddau, i hyfforddi, gwneud a chwblhau'n llwyddiannus, mae'r bennod hon yn rhoi'r wybodaeth sydd ei hangen arnoch i ddarparu profiad boddhaus a chyffrous i'ch holl gyfranogwyr.

Eich cyfrifoldebau wrth i gyfranogwyr wneud eu hadrannau	46
Y dewisiadau iawn ar gyfer yr adrannau iawn	47
Amserlenni a dyddiadau	47
Gwirfoddoli	48
Corfforol	56
Sgiliau	64
Alldaith	72
Preswyl (Lefel Aur yn unig)	90

Eich cyfrifoldebau wrth i gyfranogwyr wneud eu hadrannau

Fel Arweinydd Dug Caeredin, disgwylir i chi:

- Ysbrydoli pobl ifanc i gyflawni eu llawn botensial
- Helpu pobl ifanc i ddewis gweithgareddau yn seiliedig ar eu diddordebau, anghenion y gymuned ac amgylchiadau personol
- Sicrhau fod rhaglenni eich cyfranogwyr yn aros yn bersonol iddynt
- Annog nhw i naill ai greu rhai eu hunain neu gymryd rhan mewn

- gweithgareddau sy'n bodoli eisoes
- Ysbrydoli pobl ifanc i gwblhau eu rhaglen a chyflawni eu Gwobr Dug Caeredin
- Helpu nhw i fod yn ddiogel
- Rhoi'r wybodaeth, y ddealltwriaeth neu'r hyfforddiant sydd eu hangen arnynt i gymryd rhan a chael y gorau o'u rhaglen Dug Caeredin
- Helpu pobl ifanc i gwblhau eu rhaglen Dug Caeredin gan ddefnyddio e-DofE
- Helpu nhw i ddod o hyd i Aseswr a/neu Oruchwyliwr addas yn ôl yr angen i'w helpu yn ystod eu gweithgareddau. Rhaid i'r person(au) a ddewisir feddu ar ddealltwriaeth lawn o'r gweithgaredd y mae'r cyfranogwr yn ei wneud ac awydd i helpu pobl ifanc i gyflawni
- Helpu nhw i osod nodau personol priodol a heriol ar gyfer pob gweithgaredd
- Gwneud yn siŵr eu bod yn rhoi unrhyw hyfforddiant ar waith
- Annog ymrwymiad llawn trwy gydol eu rhaglen Dug Caeredin
- Annog nhw i symud ymlaen i'r lefel nesaf.

Y dewisiadau iawn ar gyfer yr adrannau iawn

Fel Arweinydd Dug Caeredin, mae'n bwysig eich bod yn sicrhau bod cyfranogwyr yn dewis y gweithgareddau iawn ar gyfer yr adrannau iawn. Gall hyn fod yn ddryslyd a gall y gwahaniaethau ymddangos yn ymylol, ond bydd gwneud y dewis anghywir yn y pen draw yn golygu na all person ifanc gwblhau ei raglen a chyflawni ei Ddyfarniad.

Er enghraifft, mae dysgu cymorth cyntaf yn grefft, ond mae treulio amser fel swyddog cymorth cyntaf yn weithgaredd gwirfoddoli gan ei fod yn golygu helpu eraill. Yn yr un modd, gweithgaredd corfforol yw dawns ond byddai gwerthfawrogiad o ddawns yn cael ei ddosbarthu fel gweithgaredd sgiliau oherwydd ei fod yn ymwneud â dysgu theori yn hytrach na pherfformiad corfforol.

Fel eu Harweinydd, chi sy'n gyfrifol am wirio bod dewisiadau pobl ifanc yn cyfrif tuag at yr adrannau cywir.

Rhaid i bob gweithgaredd ffitio i mewn i un o'r adrannau. Mae nodiadau canllaw ar gael yn [DofE.org/run](https://www.dofe.org/run).

Os ydych ar unrhyw adeg yn ansicr ynghylch gweithgaredd, cysylltwch â'ch Sefydliad Trwyddedig (LO).

Amserlenni a dyddiadau

Mae'r gofynion amser lleiaf ar gyfer pob adran ar bob lefel i'w gweld ym mhennod tri.

Dylai dyddiad dechrau pob adran fod yn ddyddiad eich cyfarfod paratoi cyntaf, a'r dyddiad gorffen yw pan fydd y gweithgaredd wedi'i gwblhau, ei asesu a'i gofnodi ar gyfrif e-DofE y cyfranogwr.

GWIRFODDOLI

Adran gwirfoddoli

Nod

Ysbrydoli pobl ifanc i wneud cyfraniad ystyrion o fewn eu cymunedau, dylanwadu ar newid, a siapiu'r byd y maent am fyw ynddo.

Egwyddorion

Gall gwirfoddoli drawsnewid cymdeithas. Mae'r adran hon yn ceisio cysylltu pobl ifanc â chyfleoedd i wneud gwahaniaeth ystyrion ar faterion sy'n bwysig iddynt ac sy'n cael effaith gymdeithasol gadarnhaol.

Credwn fod gwirfoddoli rheolaidd dros gyfnod o amser yn ymgorffori ymrwymiad gydol oes i bobl ifanc i helpu eraill a nhw eu hunain.

Canlyniadau

Trwy wirfoddoli, gall cyfranogwyr:

- Gynyddu cydlyniant cymunedol trwy achos neu weithredu cymdeithasol
- Cefnogi lles aelodau o'u cymuned a'u hunain
- Teimlo wedi grymuso i arwain newid
- Adeiladu empathi a chael effaith gadarnhaol ar eraill
- Deall eu nodau eu hunain ymhellach trwy werthuso eu cynnydd a meithrin hyder a hunan-barch

- Cynyddu eu cyfleoedd cyflogadwyedd a sgiliau am oes trwy ddatblygu sgiliau gwaith tîm ac arweinyddiaeth
- Meithrin hyder trwy fod o gwmpas pobl y gallent fod yn anghyfarwydd â nhw.

Beth sydd ei angen?

Mae gwirfoddoli yn ymwneud â rhoi amser i wneud rhywbeth ystyrion, wedi'i ysgogi gan wneud gwahaniaeth yn hytrach na gwneud arian. Dylai cyfranogwyr chwilio am gyfleoedd sy'n cael effaith o'u cwmmpas – gall hyn fod yn bersonol neu ar-lein. Mae gwirfoddoli ystyrion yn wahanol i bawb.

Mae yna lawer o bobl a sefydliadau sy'n barod i roi cyfleoedd i gyfranogwyr wirfoddoli. Gellid dod o hyd i gyfle yn eich cymuned, mewn mentrau cymdeithasol, elusennau, sefydliadau dielw, a Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy Gwirfoddoli (gweler pennod 6). Gall pobl ifanc hefyd wirfoddoli ar gyfer achosion gweithredu cymdeithasol, ymgyrchoedd ac o fewn eu Sefydliad Trwyddedig (e.e., eu hysgol neu grŵp ieuenctid). Gellir ystyried rhai sefydliadau masnachol, ar yr amod eu bod yn gallu dangos eu bod yn cynnig cyfleoedd gwirfoddoli yn unol â'n canlyniadau ac nid fel budd ariannol iddynt hwy eu hunain. Mae rhagor o ganllawiau ar wirfoddoli masnachol ar gael yn ein Cwestiynau Cyffredin ar DofE.org.

I rai pobl ifanc, efallai y bydd amgylchiadau personol yn eu hatal rhag gallu manteisio ar y cyfleoedd hyn.

Efallai y bydd y cyfranogwyr hyn yn gallu gwirfoddoli gartref neu ar gyfer aelod o'r teulu, ar yr amod eu bod yn dal i fodloni canlyniadau'r adran. Rhaid i hyn fod mewn cytundeb â'u Harweinydd Dug Caeredin/Sefydliad Trwyddedig a dim ond mewn amgylchiadau eithriadol y dylid ei ddefnyddio.

Mae'r siart llif hwn yn rhoi trosolwg syml o'r camau i berson ifanc gwblhau eu hadran Gwirfoddoli. Esbonnir pob cam yn fanylach ar y tudalennau canlynol.

Paratoi

Mae pobl ifanc yn cynllunio eu profiad gwirfoddoli ac yn gosod eu hamcanion ar e-DofE. Mae hyn yn cynnwys pwy/beth y byddant yn ei helpu, beth fyddant yn ei wneud, ble byddant yn ei wneud ac am ba hyd.

Hyfforddiant

Mae cyfranogwyr yn cael unrhyw hyfforddiant angenrheidiol i'w galluogi i wneud eu gweithgareddau gwirfoddoli ymarferol (dim mwy na chwarter yr amser cyffredinol).

Gweithgaredd

Mae cyfranogwyr yn gwneud eu gweithgaredd gwirfoddoli ymarferol yn rheolaidd, ar gyfartaledd o leiaf awr yr wythnos, am yr amser a gynlluniwyd.

Asesiad

Mae'r person ifanc yn cyfarfod â'i Aseswr i drafod a chofnodi eu profiadau, sut y gwnaethant ddatblygu a chyrraedd eu nodau ac yn diweddarau eu cyfrif e-DofE.

AMSERLENNI – GWIRFODDOLI

Lefel	Isafswm amser	Nodiadau
EFYDD	3 neu 6 mis	Rhaid i bobl ifanc wneud un o'u hadrannau Gwirfoddoli, Corfforol neu Sgiliau am 6 mis, a'r lleill am 3 mis.
ARIAN	6 neu 12 mis	Rhaid i bobl ifanc nad ydynt wedi cyflawni Efydd ymestyn eu gwaith Gwirfoddoli neu'r hwyaf o'u hadrannau Corfforol neu Sgiliau i 12 mis.
AUR	12 neu 18 mis	Rhaid i bobl ifanc nad ydynt wedi cyflawni Arian ymestyn eu gwaith Gwirfoddoli neu'r hwyaf o'u hadrannau Corfforol neu Sgiliau i 18 mis.

Cofiwch, rhaid i bobl ifanc ymrwymo i weithgareddau rheolaidd o leiaf awr yr wythnos ar gyfartaledd yn ystod y cyfnod hwn.

Mae gweithgareddau adrannol fel arfer am o leiaf awr yr wythnos, ond ar gyfer yr adran Gwirfoddoli, weithiau gall helpu i ymestyn y gweithgaredd (o ran oriau fesul sesiwn) ond yn llai aml, e.e., yn lle awr yr wythnos, maen nhw gallu gwneud dwy awr bob pythefnos.

Rhaid i'r penderfyniadau hyn gael eu gwneud gan ystyried yr unigolyn a'i raglen gyffredinol a chyda chytundeb ymlaen llaw gan eu Harweinydd Dug Caeredin/Sefydliad Trwyddedig. Serch hynny, mae'n bwysig bodloni amserlen gyffredinol yr adran.

Gwirfoddoli tîm

Gwyddom fod manteision gwneud gweithgaredd mewn tîm yn sylweddol i bobl ifanc. Felly, beth am annog pobl ifanc i nodi angen lleol, cynllunio sut i'w ddiwallu ac yna gwneud eu gwaith gwirfoddoli gyda'i gilydd?

Gall gwirfoddoli mewn tîm hefyd fod yn ddelfrydol ar gyfer pobl ifanc na allant ddod o hyd i gyfle unigol priodol, yn enwedig os ydynt o dan 16 oed.

Enghraifft o hyn fyddai grŵp ieuencid sy'n pryderu bod eu cae chwarae lleol wedi ei orchuddio â graffiti a sbwriel. Gyda'i gilydd gallent ddatblygu cynllun gweithredu.

Bydd gwneud hyn yn golygu eu bod yn delio â'u cyngor lleol a'r heddlu yn ogystal â siarad â busnesau lleol am noddi'r offer chwarae a'r biniau.

Gallant wedyn lanhau'r lle chwarae gyda'r offer priodol a dathlu'r newidiadau a'u cyflawniadau yn y papur bro.

Y 4 cam i gwblhau'r adran Gwirfoddoli

1. Paratoi yw popeth

Cyn dechrau ar eu gweithgaredd gwirfoddoli rhaid i gyfranogwyr ymchwilio'n drylwyr i'r elusen, sefydliad neu bobl y maent yn eu helpu a chael Aseswr sy'n fodlon eu cefnogi. Bydd eu Haseswr fel arfer yn oedolyn yn y sefydliad y mae'r person ifanc yn gwirfoddoli ag ef, yn aml y cyswllt a enwyd ganddo. Ar gyfer gwirfoddoli tîm mae'n debygol mai chi fydd hwn.

Bydd ymchwil a dealltwriaeth cyfranogwr o bwy mae'n ei helpu yn eu galluogi i ddatblygu nodau sy'n gyraeddadwy ond eto'n heriol.

Fel Arweinydd Dug Caeredin, dylech chi, neu gynorthwyydd enwebedig, gwnewch yn siŵr eu bod yn eu gosod gyda'u haseswr gweithgaredd a bod eu cyflawniadau yn arwain at ryw fath o ddatblygiad personol.

Sicrhau bod gweithgaredd cyfranogwr yn canolbwyntio ar sgiliau a phrofiad, yn ogystal â diwallu anghenion eraill neu'r amgylchedd. Gallai eu gweithgaredd gwirfoddoli fod yn unigol, mewn tîm neu mewn grŵp Dug Caeredin.

2. Efallai y bydd angen hyfforddiant

Efallai y bydd angen rhywfaint o hyfforddiant ar y person ifanc cyn dechrau ar eu gweithgaredd ac mae gan rai sefydliadau gyrsiau hyfforddi y mae'n rhaid eu gwneud cyn y gall gwirfoddoli ddechrau.

Os yn bosibl, dylai unrhyw hyfforddiant a ddilyniar arwain at achrediad neu gymhwyster.

Dylai hefyd ddigwydd tua dechrau'r cyfnod amser ac ni ddylai gymryd mwy na chwarter yr amser cyffredinol.

Er enghraifft, ni fyddai cwrs cymorth cyntaf am dri mis yn weithgaredd gwirfoddoli addas ar gyfer rhaglen Efydd (sgil fyddai hwn).

Fodd bynnag, mae'n gymesur ac yn dderbyniol i gyfranogwr Aur sydd wedyn yn gwirfoddoli i Ambiwylans

Sant Ioan am naw mis arall.

Rhaid i wirfoddoli fod yn seiliedig ar gymorth ymarferol i'r gymuned, nid dim ond hyfforddiant mewn sgil a allai fod o fudd i'r gymuned yn y dyfodol.

Cofiwch, efallai y bydd llawer o gyrsiau hyfforddi nad ydynt yn cyfrif ar gyfer yr adran Gwirfoddoli yn dderbyniol fel gweithgaredd adran Sgiliau os yw cyfranogwr am ei wneud.

3. Gweithgaredd – amser dechrau gwirfoddoli!

Gyda'r ymchwil wedi'i wneud, nodau wedi gosod, ac unrhyw hyfforddiant gofynnol wedi'i gwblhau'n llwyddiannus, mae'ch cyfranogwr yn barod i ddechrau ar ei weithgaredd gwirfoddoli.

Bydd angen iddynt ymrwymo eu hamser personol i wneud gwaith di-dâl sydd o fudd i'r amgylchedd, cymuned, sefydliad neu unigolyn.

Dylid treulio'r rhan fwyaf o'u hamser yn gwneud y gwaith sydd ei angen mewn gwirionedd, fel cloddio'r gamlas, arwain sglefrfyrrddio mewn clwb ar ôl ysgol, arweinyddiaeth gymunedol drwy gymryd rhan weithredol mewn cyngor ieuenctid lleol neu gynorthwyo gyda'r cynllun shopmobility lleol. Efallai y bydd angen iddynt hefyd fynychu cyfarfodydd perthnasol, paratoi adnoddau neu helpu i drefnu digwyddiad

4. Asesiad – cwblhau yr adran

Ar y cam hwn, mae'r cyfranogwr yn cyfarfod â'i Aseswr i drafod a chofnodi eu profiadau, sut y gwnaethant ddatblygu a chyrraedd eu nodau.

Fel eu Harweinydd Dug Caeredin dylech helpu trefnu'r cyfarfod hwn neu efallai eich bod yn gwneud y rôl hon eich hun.

Meysydd ychwanegol y bydd angen eu trafod a'u cofnodi ym mhroffil e-DofE y cyfranogwr yw:

- Profiadau ac anturiaethau cadarnhaol a gawsant ar hyd y ffordd
- Sut roedden nhw'n teimlo ar y dechrau a'r diwedd
- Yr hyn a gawsant yn bersonol ohono (meddyliwch am sgiliau meddal fel gwaith tîm, cyfathrebu, cynllunio)
- Unrhyw anawsterau a wynebwyd ganddynt a sut y gwnaethant eu goresgyn
- Pa effaith y maent yn teimlo a gawsant ar eu cymunedau.

Peidiwch ag anghofio bod yn rhaid lanlwytho Adroddiad Aseswr i gyfrif e-DofE y cyfranogwr i brofi eu bod wedi cwblhau'r rhan hon o'u rhaglen yn llwyddiannus.

Beth all pobl ifanc wirfoddoli i'w wneud?

Dylai'r rhestr o fathau o wirfoddoli ac enghreifftiau o weithgareddau a ddangosir yma eich helpu i gyfeirio cyfranogwyr i'r cyfeiriad cywir pan fyddant yn dewis eu gweithgaredd gwirfoddoli.

Cofiwch, gellir gwneud gweithgareddau ar sail unigol neu grŵp.

Mae nodiadau canllaw ar gael gan DofE.org/do a'r **Ganolfan Adnoddau**.

Syniadau adran gwirfoddoli

Ar gyfer yr adran hon, dylai cyfranogwyr nodi angen y maent am helpu ag ef ac yna gweld pa un o'r categorïau isod y mae'n ffitio iddo. Yna mae angen iddynt gynllunio beth y gallant ei wneud i helpu a chreu eu rhaglen i ddiwallu'r angen hwn.

Ym mhob categori rhestrir enghreifftiau o weithgareddau y gallai cyfranogwyr eu gwneud. Gallant ddod o hyd i gyfleoedd yn agos iddynt ar y Chwilotwr Cyfleoedd (DofE.org/opportunity-finder).

Helpu pobl

Enghreifftiau:

- Cefnogi ysgol gynradd leol gyda'u cynllun darllen
- Bod yn ymwelydd wythnosol â pherson hŷn
- Bod yn Wrandäwr i'r Samariaid mewn carchar
- Helpu mewn clwb ar ôl ysgol i blant ag anghenion ychwanegol.

Gweithredu cymunedol a chodi ymwybyddiaeth

Enghreifftiau:

- Cynnal prosiect atal trosedd yn eu hysgol gyda'r heddlu lleol
- Bod yn aelod gweithgar o gyngor neu fforwm ieuenctid
- Cynnal ymgyrch yn eu grŵp ffydd lleol yn atgoffa pobl i gofrestru fel rhoddwr organau.

Hyfforddi, addysgu ac arwain

Enghreifftiau:

- Bod yn Arweinydd Dug Caeredin
- Bod yn arweinydd grŵp ieuenctid mewn lifrai
- Bod yn hyfforddwr pêl-droed.

Gweithio gyda'r amgylchedd neu anifeiliaid

Enghreifftiau:

- Helpu gyda phrosiect cadwraeth camlas lleol
- Cynnal prosiect codi sbwriel ar gyfer stad o dai neu barc lleol
- Helpu mewn lloches anifeiliaid lleol
- Cynnal ymgyrch i atal pobl rhag gwastraffu ynni.

Helpu elusen neu sefydliad cymunedol

Enghreifftiau:

- Codi arian i elusen canser trwy drefnu sioe ffasiwn
- Gweithio mewn siop elusen
- Bod yn ymddiriedolwr elusen leol
- Helpu gyda dosbarth addysg grefyddol.

A man with a beard and a blue turban is performing a dance in a gymnasium. He is wearing a red robe and a blue vest with colorful beads. His arms are raised, and he is smiling. The word "CORFFOROL" is written in large white letters across the center of the image. The background shows other people in the gymnasium.

CORFFOROL

Adran gorfforol

Nod

Ysbrydoli pobl ifanc i gyflawni mwy o ffitrwydd corfforol a ffordd iach o fyw trwy gymryd rhan a gwella gweithgarwch corfforol. O hoci i ddawns, dringo creigiau i nofio, pêl-fasged cadair olwyn i yoga – gall bron unrhyw weithgaredd dawns, chwaraeon neu ffitrwydd gyfrif.

Egwyddorion

- Mae cymryd rhan mewn rhyw fath o weithgaredd corfforol pleserus yn hanfodol i iechyd corfforol pobl ifanc
- Mae cynnal iechyd corfforol yn bwysig i les meddyliol ac emosiynol
- Mae ymdeimlad parhaol o gyflawniad a boddhad yn deillio o gwrdd â her gorfforol
- Mae gweithgareddau corfforol yn bleserus ynddynt eu hunain ac yn gallu arwain at sefydlu ffordd o fyw actif a pharhaol.

Canlyniadau

Trwy wneud gweithgareddau corfforol, bydd pobl ifanc yn:

- Cael hwyl wrth gadw'n heini trwy ddewis gweithgaredd y maen nhw'n ei fwynhau

- Darganfod galluoedd newydd
- Gwella ffitrwydd trwy gymryd rhan mewn gweithgaredd corfforol yn rheolaidd
- Codi hunan-barch trwy wella perfformiad
- Ymestyn nodau personol trwy ymglymiad a diddordeb parhaus
- Gosod ac ymateb i her trwy ymestyn ffitrwydd corfforol a pherfformiad
- Profi ymdeimlad o gyflawniad o gwrdd â her gorfforol.

Beth sy'n ofynnol?

Yn fyr, unrhyw beth sy'n gofyn am lefel barhaus o egni corfforol ac sy'n cynnwys gwneud gweithgaredd. Er enghraifft, byddai chwarae camp yn rheolaidd a dangos gwelliant personol yn cyfrif. Fodd bynnag, byddai dysgu dod yn hyfforddwr yn yr un gamp yn weithgaredd yr adran Sgiliau, tra byddai bod yn hyfforddwr gwirfoddol yn cyfrif ar gyfer yr adran Gwirfoddoli.

Rhaid i gyfranogwyr ddewis gweithgaredd corfforol a gyda'ch help chi osod her briodol. Gallant ddewis un y maent yn ei wneud ar hyn o bryd neu fynd am rywbeth newydd. Yr allwedd yw dangos dilyniant a diddordeb parhaus dros amser. Yn y pen draw, rhaid i gyfranogwyr brofi eu bod wedi ehangu eu dealltwriaeth a chynyddu eu harbenigedd yn y gweithgaredd o'u dewis.

Os yw'ch cyfranogwr yn ansicr i ba gategori y mae gweithgaredd yn perthyn, neu a yw'n dderbyniol, rhaid iddo gael cymeradwyaeth gennyh

chi, eich Cydlynnydd Dug Caeredin a'ch Sefydliad Trwyddedig cyn dechrau. Yn gyffredinol, bydd hyn yn gymharol syml os oes gan y gweithgaredd gorff llywodraethu cenedlaethol neu os caiff ei gydnabod gan UK Sport, The Sport and Recreation Alliance neu Sport England, Sportscotland, Chwaraeon Cymru neu Sport NI.

Mae'r siart llif hwn yn rhoi trosolwg syml o'r camau i berson ifanc gwblhau eu hadran Corfforol. Esbonnir pob cam yn fanylach ar y tudalennau canlynol.

Paratoi

Mae pobl ifanc yn cynllunio eu gweithgarwch corfforol ac yn gosod eu hamcanion ar e-DofE. Mae hyn yn cynnwys pa weithgaredd chwaraeon, dawns neu ffitrwydd y maent am ei wneud, ble byddant yn ei wneud ac am ba hyd.

Hyfforddiant

Mae'r cyfranogwyr yn cael unrhyw hyfforddiant neu friff sy'n angenrheidiol i'w galluogi i wneud eu gweithgareddau corfforol. Gall hyfforddiant fod yn rhan o'r gweithgaredd.

Gweithgaredd

Mae cyfranogwyr yn gwneud eu gweithgaredd corfforol yn rheolaidd, ar gyfartaledd o leiaf awr yr wythnos, am yr amser a gynlluniwyd.

Asesiad

Mae'r person ifanc yn cyfarfod â'i Aseswr, i drafod a chofnodi ei brofiadau, gan gynnwys ei ymdrech, dyfalbarhad a chyflawniad ac yn diweddarw ei gyfrif e-DofE.

AMSERLENNI – CORFFOROL

Lefel	Isafswm amser	Nodiadau
EYFDD	3 neu 6 mis	Rhaid i bobl ifanc wneud un o'u hadrannau Gwirfoddoli, Corfforol neu Sgiliau am 6 mis, a'r lleill am 3 mis.
ARIAN	3, 6 neu 12 mis	Rhaid gwneud yr adran Corfforol neu Sgiliau am 6 mis, a'r llall am 3. Rhaid i bobl ifanc nad ydynt wedi cyflawni Efydd ymestyn eu gwaith Gwirfoddoli neu'r hwyaf o'u hadrannau Corfforol neu Sgiliau i 12 mis.
AUR	6, 12 neu 18 mis	Rhaid gwneud yr adran Corfforol neu Sgiliau am 12 mis, a'r llall am 6. Rhaid i bobl ifanc nad ydynt wedi cyflawni Arian ymestyn eu gwaith Gwirfoddoli neu'r hwyaf o'u hadrannau Corfforol neu Sgiliau i 18 mis.

Cofiwch, rhaid i bobl ifanc ymrwymo i weithgareddau rheolaidd o leiaf awr yr wythnos ar gyfartaledd yn ystod y cyfnod hwn.

Helpu pobl ifanc i wneud y dewis cywir

Nid oes angen i gyfranogwyr fod yn athletwr Olympaidd, yn chwaraewr pêl-droed proffesiynol neu'n brif balerina i gyflawni yn yr adran Gorfforol.

Yr allwedd yma yw cael hwyl a dod yn well ac yn fwy heini.

O ddefnyddiwr cadair olwyn sydd wedi dysgu deifio tanddwr, i berson ifanc swil sydd wedi ymuno â dosbarth aerobeg. O gyfranogwyr mewn clwb ieuenctid sydd wedi sefydlu eu tîm pêl-droed a'u cynghrair eu hunain, i bobl ifanc yn y carchar sydd wedi meithrin eu hunan-barch trwy waith campfa – mae cyflawniad yn bosibl i bob person ifanc sy'n gwneud eu Dug Caeredin.

Fel Arweinydd Dug Caeredin rhaid i chi sicrhau bod dewis cyfranogwr:

- Yn canolbwyntio ar un thema neu weithgaredd benodol–
- Yn galluogi Aseswyr i fesur dilyniant yn hawdd dros gyfnod o amser
- Yn cael ei wneud yn unol ag arferion gwaith diogel priodol a gofynion cyfreithiol
- Yn cael ei wneud fel arfer yn eu hamser eu hunain
- Yn adlewyrchu eu diddordebau, doniau a galluoedd unigol.

Mae cyfranogwyr yn rhydd i wneud yr adran hon yn annibynnol neu fel rhan o dîm.

Er mwyn helpu gosod “meincnod” ar gyfer monitro ac asesu cynnydd, anogwch nhw i fynd am safon neu ddyfarniad corff llywodraethu cenedlaethol lle bo'n briodol.

Y 4 cam i gwblhau'r adran Gorfforol

1. Paratoi yw popeth

Yn ystod eu cyfarfod cyntaf gyda chi, neu gynorthwyydd enwebedig, rhaid i'r person ifanc gytuno ar ei weithgaredd a gosod amcanion. Dylid teilwra'r rhain i lefel eu profiad yn y gweithgaredd. Rhaid i'r cyfarfod hwn gynnwys:

- Yr hyn maent yn bwriadu ei wneud, h.y., y gweithgaredd ymarferol, yr ymrwymiad sydd ei angen a'i fanteision
- Man cychwyn y cyfranogwr, gan gydnabod eu gwybodaeth gyfredol a'u gallu personol
- Y rhaglen y cytunwyd arni, yn ymgorffori nodau ac uchelgeisiau unigol
- Unrhyw ofynion diogelwch neu gyfreithiol angenrheidiol
- P'un a oes angen cymorth neu hyfforddiant arnynt yn ymwneud ag iechyd a diogelwch, sgiliau ac ymwybyddiaeth
- Y broses ar gyfer gwerthuso ac asesu (gweler cam 4)
- Dyddiadau ac amseroedd cyfarfodydd
- Sut mae cynnydd i'w gofnodi a fformat yr adolygiad terfynol.

Yna maent yn cwblhau eu Cynlluniwr Rhaglen ar e-DofE.

2. Hyfforddiant i ddatblygu eu doniau

Er mwyn cwblhau'r adran hon, efallai y bydd yn rhaid i gyfranogwr wneud rhyw fath o hyfforddiant neu gyfarwyddyd, cyn dechrau neu hyd yn oed yn ystod eu gweithgaredd. Gallai fod yn un o'u hamcanion adrannol neu, yn yr un modd yn ofyniad iechyd a diogelwch.

3. Gweithgaredd, gan alluogi doniau corfforol i flodeuo

Gyda'r nodau a osodwyd, gall cyfranogwyr ddechrau ar eu gweithgaredd dewisol.

Yn rheolaidd, dylent gwrdd â chi, eu Goruchwyliwr a/neu eu Haseswr i:

- Draford cynnydd
- Cael eglurhad ac arweiniad
- Myfyrion ar gynydd a dysgu o brofiad
- Ceisio cymorth i ddatrys unrhyw broblemau
- Ail-gadarnhau neu osod nodau newydd a thrafod disgwyliadau ar gyfer y cam nesaf
- Os oes angen, adolygu eu dewis o weithgaredd.

4. Asesiad - cwblhau'r adran

Dylid asesu ymdrech, dyfalbarhad a chyflawniad cyfranogwr yn rheolaidd trwy gydol eu hamser ar yr adran hon. Os yn berthnasol, rhaid hefyd archwilio eu cyfraniad at gynllunio, gweithredu a chwblhau gweithgareddau a pherfformiad eu tîm.

Mae'r cyfranogwyr wedi cwblhau'r adran hon pan fydd eu Haseswr yn hapus bod:

- Y gofynion amser gofynnol wedi eu bodloni
- Ymdrech wirioneddol a chynnydd unigol wedi'u gwneud o fewn gallu'r person ifanc.

Bydd eich cyfranogwr, ynghyd â'i Aseswr, yn trafod ac yn cofnodi eu profiadau yn e-DofE, ynghyd â:

- Sut y gwnaethant ddatblygu a chyflawni eu nodau
- Yr anawsterau a wynebwyd ganddynt a sut y gwnaethant eu goresgyn
- Eu cyfraniad i'w tîm neu grwp.

Meysydd eraill y dylid eu hystyried a'u cofnodi ym mhroffil e-DofE y cyfranogwr yn ystod yr adolygiad terfynol hwn yw:

- Ymdrech
- Cymhwysiad
- Techneg
- Sgîl
- Tactegau
- Gwelliant mewn ffitrwydd a chyflawniad
- Gwybodaeth am y rheolau a'r rheoliadau diogelwch perthnasol
- Ansawdd y profiad.

Peidiwch ag anghofio bod yn rhaid lanlwytho Adroddiad Aseswr i gyfrif e-DofE y cyfranogwr i brofi eu bod wedi cwblhau'r rhaglen yn llwyddiannus.

Ar ddiwedd pob adran, fel Arweinydd Dug Caeredin, dylech dreulio peth amser gyda'ch cyfranogwr yn trafod eu cyflawniadau a'u helpu i fyfyrion ac adnabod y sgiliau, y wybodaeth a'r ddealltwriaeth y maent wedi'u hennill wrth gwblhau'r adran hon.

Mae nodiadau canllaw ar gael gan DofE.org/resourcescentre.

Syniadau adran gorfforol

Ar gyfer yr adran hon, mae angen i gyfranogwyr nodi gweithgaredd corfforol y maent am gymryd rhan ynddo, neu ei wella, o unrhyw un o'r categorïau isod. Yna mae angen iddynt osod amcanion iddynt eu hunain a chreu eu rhaglen i'w cyflawni. Rhestrir ym mhob categori enghreifftiau o weithgareddau y gall gyfranogwyr eu gwneud.

Gallant ddod o hyd i gyfleoedd yn agos atynt ar y Chwiltwr Cyfleoedd ([DofE.org/opportunity-finder](https://dofe.org/opportunity-finder)).

Chwaraeon tîm Enghreifftiau:

- Ymuno â thîm pêl-droed lleol a chwarae mewn gemau yn rheolaidd
- Cymryd rhan mewn gwersi hoci ar ôl ysgol
- Chwarae chwaraeon Cymdeithas Athletau Gaeleg fel hyrlio, camogie, pêl-droed Gaeleg, pêl-law neu rownderi
- Ymuno â thîm pêl-rwyd a chwarae yn eu cynghrair.

Chwaraeon unigol Enghreifftiau:

- Ymuno â chlwb athletau lleol a chystadlu dros eu hardal
- Gosod dyddiadau rheolaidd i fynd i fowlio gyda grŵp o ffrindiau
- Dysgu marchogaeth yn y stabl lleol.

Chwaraeon dŵr Enghreifftiau:

- Dysgu hwylyfyrddio ar lyn lleol
- Ymuno â thîm rasio cychod draig lleol a chystadlu mewn regata
- Mynd i nofio bob wythnos yn y pwll lleol.

Chwaraeon rased Enghreifftiau:

- Dysgu chwarae tenis yn eu clwb amser cinio yn yr ysgol
- Chwarae badminton bob wythnos gyda ffrindiau
- Chwarae tenis bwrdd yn rheolaidd yn eu clwb ieuenctid.

Dawns

Enghreifftiau:

- Dysgu bhangra mewn stiwdio ddawns leol
- Creu dawns stryd gyda ffrindiau a pherfformio mewn sioe
- Gwella eu sgiliau bale a chyflawni'r safon nesaf.

Ffitrwydd

Enghreifftiau:

- Mynd i'w campfa leol bob wythnos a gwella ffitrwydd cardiofasgwlaidd
- Loncian neu gerdded bob wythnos gyda ffrindiau
- Gwneud dosbarth gweithgaredd, e.e., aerobeg, pilates, ioga, yn eu canolfan chwaraeon leol.

Chwaraeon eithafol

Enghreifftiau:

- Beicio mynydd gyda ffrindiau a dysgu sut i wneud neidiau
- Sgrialu yn rheolaidd yn eu parc sglefrfyddio lleol
- Gwella eu gallu dringo yn y wal ddringo leol.

Crefft ymladd

Enghreifftiau:

- Gwella eu sgiliau karate ac ennill y gwregys nesaf
- Cymryd rhan mewn gwersi hunanamddiffyn mewn clwb ar ôl ysgol
- Ymuno â dosbarthiadau tai-chi yn eu parc lleol.

SGILIAU

Adran sgiliau

Nod

Ysbrydoli pobl ifanc i ddatblygu sgiliau ymarferol a chymdeithasol a diddordebau personol. O bodledu i chwarae offeryn cerdd, celf gain i ddylunio gwefannau, coginio i ddysgu gyrru, does dim terfyn!

Egwyddorion

Trwy ddewis datblygu sgil arbennig, mae pobl ifanc yn gwireddu eu potensial unigryw ac yn magu mwy o hunan-barch.

Mae gan bawb y gallu i ddysgu. Dylai pobl ifanc gael y cyfle i ddatblygu sgiliau.

Mae gan bob person ifanc botensial unigryw a dylent werthfawrogi eu hunain. Bydd datblygu sgil yn eu helpu i sylweddoli hyn.

Canlyniadau

Trwy ddysgu sgil, bydd cyfranogwyr yn:

- Datblygu talent newydd
- Gwella hunan-barch a hyder
- Datblygu sgiliau ymarferol a chymdeithasol trwy weithio ochr yn ochr ag unigolion brwdfrydig sy'n rhannu eu sgiliau a gwybodaeth
- Datblygu gwell sgiliau trefnu a rheoli amser

- Hogi sgiliau ymchwil trwy ddefnyddio llyfrgelloedd, y rhwyngwyd a'r gymuned leol
- Dysgu sut i osod ac ymateb i her.

Rhywbeth hen neu rywbeth newydd – dewis sgil

Rhaid i gyfranogwyr ddewis gweithgaredd a , gyda'ch help chi , osod her briodol. Gallant ddewis datblygu sgil newydd neu wella sgil sy'n bodoli eisoes. Yr allwedd yw dangos dilyniant a diddordeb parhaus dros amser.

Yn y pen draw, rhaid i gyfranogwyr allu profi eu bod wedi ehangu eu dealltwriaeth a chynyddu eu harbenigedd o'u dewis sgil. Gellir ymgymryd â gweithgareddau naill ai ar sail unigol neu grŵp.

Dim ond detholiad bach o weithgareddau sy'n cyfrif fel sgil y gall y rhan fwyaf o grwpiau/canolfannau Dug Caeredin eu cynnig. Os yw person ifanc yn dymuno rhoi cynnig ar rywbeth arall gall ei drefnu ei hun a gwirio'r manylion gyda chi i'w cymeradwyo. Rhaid gwneud hyn cyn iddynt ddechrau.

Er bod angen sgil i chwarae ym mhob camp, nid yw hyn yn golygu y gellir eu defnyddio ar gyfer yr adran Sgiliau. Dylai cyfranogwyr fod yn dysgu ac yn datblygu sgiliau ymarferol a chymdeithasol ac yn ehangu eu diddordebau personol a'u set sgiliau mewn modd nad yw'n gorfforol.

Efallai yr hoffai rhai cyfranogwyr ganolbwyntio ar y theori sgiliau a hanes camp ar gyfer eu hadran Sgiliau. Fodd bynnag, gan fod hyn yn aml yn rhan o raglen adran Gorfforol beth bynnag, mae'n rhaid i'w gweithgaredd sgiliau gael ei lunio'n ofalus i fodloni canlyniadau'r adran Sgiliau a chytuno arno ymlaen llaw gyda chi.

Mae'r siart llif hwn yn rhoi trosolwg syml o'r camau i berson ifanc gwblhau eu hadran Sgiliau. Esbonnir pob cam yn fanylach ar y tudalennau canlynol.

Paratoi

Mae pobl ifanc yn dewis gwella sgil sy'n bodoli eisoes neu ddatblygu un newydd. Maen nhw'n ymchwilio i'w dewis, yn cynllunio beth i'w wneud, pa mor hir a gosod eu hamcanion ar e-DofE. eu hamcanion ar e-DofE.eu hamcanion ar e-DofE.

Hyfforddiant

Mae cyfranogwyr yn cael unrhyw hyfforddiant angenrheidiol i'w galluogi i wneud eu gweithgaredd sgiliau. Gallai'r sgil a ddewisir fod yn gwrs, ac os felly hyfforddiant fydd y gweithgaredd llawn.

Gweithgaredd

Mae cyfranogwyr yn gwneud eu gweithgaredd sgiliau yn rheolaidd, ar gyfartaledd o leiaf awr yr wythnos, am yr amser a gynlluniwyd.

Asesiad

Mae'r person ifanc yn cyfarfod â'i Aseswr i drafod ei brofiadau, yr hyn a ddysgodd a sut y cyflawnodd ei nodau ac mae'n cofnodi'r cyfan ar e-DofE.

Helpu pobl ifanc i wneud y dewis cywir

Fel Arweinydd Dug Caeredin rhaid i chi sicrhau bod dewis cyfranogwr:

- Yn canolbwyntio ar un thema neu weithgaredd
- Yn galluogi eu Haseswr i fesur dilyniant dros gyfnod o amser
- Yn cael ei wneud yn unol ag arferion gwaith diogel priodol a gofynion cyfreithiol
- Yn cael ei wneud fel arfer yn eu hamser eu hunain
- Yn adlewyrchu eu diddordebau, doniau a galluoedd unigol.

AMSERLENNI – SGILIAU		
Lefel	Isafswm amser	Nodiadau
EFYDD	3 neu 6 mis	Rhaid i bobl ifanc wneud un o'u hadrannau Gwirfoddoli, Corfforol neu Sgiliau am 6 mis, a'r lleill am 3 mis.
ARIAN	3, 6 neu 12 mis	Rhaid gwneud yr adran Corfforol neu Sgiliau am 6 mis, a'r llall am 3. Rhaid i bobl ifanc nad ydynt wedi cyflawni Efydd ymestyn eu gwaith Gwirfoddoli neu'r hwyaf o'u hadrannau Corfforol neu Sgiliau i 12 mis.
AUR	6, 12 neu 18 mis	Rhaid gwneud yr adran Corfforol neu Sgiliau am 12 mis, a'r llall am 6. Rhaid i bobl ifanc nad ydynt wedi cyflawni Arian ymestyn eu gwaith Gwirfoddoli neu'r hwyaf o'u hadrannau Corfforol neu Sgiliau i 18 mis.

Cofiwch, rhaid i bobl ifanc ymrwymo i weithgareddau rheolaidd o leiaf awr yr wythnos ar gyfartaledd yn ystod y cyfnod hwn.

- Unrhyw ofynion diogelwch neu gyfreithiol angenrheidiol
- Y rhaglen y cytunwyd arni yn ymgorffori nodau ac uchelgeisiau unigol
- Cefnogaeth neu hyfforddiant yn ymwneud ag iechyd a diogelwch, sgiliau ac ymwybyddiaeth
- Sut mae cynnydd i'w gofnodi a fformat yr adolygiad terfynol
- Dyddiadau ac amseroedd cyfarfodydd.

Y dyddiad cychwyn ar gyfer yr adran hon yw eich cyfarfod a'r dyddiad gorffen fydd pan fydd y sgil wedi'i asesu'n llawn a'i gofnodi ar e-DofE.

Y 4 cam i gwblhau'r adran Sgiliau

1. Paratoi yw popeth

Mae'n hanfodol bod y cyfranogwr yn ymchwilio'n drylwyr i'w weithgaredd dewisol cyn cyfarfod â chi i drafod ei ddewis. Bydd hyn yn eu galluogi i drafod yn adeiladol pa nodau personol y dylid eu gosod.

Yn ystod y cyfarfod rhaid i chi gwmpasu:

- Y broses ar gyfer gwerthuso ac asesu
- Y gweithgaredd i'w ddilyn h.y., y dasg ymarferol, yr ymrwymiad sydd ei angen a'r manteision i'r cyfranogwr
- Man cychwyn y cyfranogwr, gan gydnabod eu gwybodaeth gyfredol a'u gallu personol

2. Hyfforddiant i ddatblygu eu doniau

Mae datblygu sgil yn aml yn gyfuniad o hyfforddiant a gweithgaredd ymarferol.

Ar gyfer rhai gweithgareddau, efallai y bydd angen hyfforddiant cychwynnol fel bod pobl ifanc yn ddiogel i wneud y gwaith, ond i eraill, gallai'r sgil a ddewisir fod yn gwrs a hwn fydd y gweithgaredd llawn.

Os mai dyma'r achos, mae'n debygol mai'r oedolyn sy'n gwneud ei hyfforddiant fydd ei Aseswr hefyd.

3. Gweithgaredd, galluogi talentau i flodeuo

Mae cyfranogwyr yn dysgu trwy wneud eu rhaglen. Felly mae cefnogaeth barhaus trwy gyfarfodydd gyda chi, eu Haseswr a/neu Oruchwyliwr yn hanfodol.

Yn ystod y cyfarfodydd hyn mae'n bwysig:

- Trafod cynnydd
- Egluro a darparu arweiniad
- Helpu datrys unrhyw broblemau
- Myfyrio ar gynnydd a dysgu o brofiad
- Ail-gadarnhau neu osod nodau newydd a thrafod disgwyliadau ar gyfer y cam nesaf
- Os oes angen, adolygwch y dewis o weithgaredd.

4. Asesiad – cwblhau'r adran

Dylid asesu pob cyfranogwr yn rheolaidd i wirio eu hymdrech, dyfalbarhad a chyflawniad. Bydd eu cyfraniad at gynllunio, gweithredu a chwblhau gweithgareddau grŵp hefyd yn dod o dan y chwyddwydr.

Mae'r cyfranogwyr wedi cwblhau'r adran hon pan fydd eu Haseswr yn hapus bod:

- Y sgil wedi ei dilyn yn rheolaidd am yr amser gofynnol
- Ymdrech wirioneddol a chynnydd unigol wedi'u gwneud o fewn gallu'r person ifanc.

Bydd eich cyfranogwr, ynghyd â'i Aseswr, yn trafod ac yn cofnodi eu profiadau yn e-DofE, ynghyd â:

- Sut y gwnaethant ddatblygu a'u cynnydd tuag at gyflawni'r amcanion a osodwyd ganddynt
- Anawsterau a wynebwyd a sut y gwnaethant eu goresgyn.

Peidiwch ag anghofio bod yn rhaid

lanlwytho Adroddiad Aseswr i gyfrif e-DofE y cyfranogwr i brofi eu bod wedi cwblhau'r rhan hon o'u rhaglen yn llwyddiannus.

Ar ddiwedd pob adran, fel Arweinydd Dug Caeredin, dylech dreulio peth amser gyda'ch cyfranogwr yn trafod eu cyflawniadau a'u helpu i fyfrio ac adnabod y sgiliau, y wybodaeth a'r ddealltwriaeth y maent wedi'u hennill wrth gyflawni'r adran hon.

Mae nodiadau canllaw ar gael yn DofE.org/resourcescentre.

Syniadau adran sgiliau

Ar gyfer yr adran hon, mae angen i gyfranogwyr nodi gweithgaredd sgiliau y maent am ei ddysgu, neu ei wella, o unrhyw un o'r categorïau isod. Yna mae angen iddynt osod amcanion iddynt eu hunain a chreu eu rhaglen i'w cyflawni. Rhestrir ym mhob categori enghreifftiau o weithgareddau y gall cyfranogwyr eu gwneud.

Gallant ddod o hyd i gyfleoedd yn agos atynt ar y Chwilotwr Cyfleoedd ([DofE.org/opportunity-finder](#)).

Celfyddydau creadigol

Enghreifftiau:

- Ymchwilio a dysgu amrywiaeth o dechnegau dylunio mewnol a'u rhoi ar waitth
- Gwneud dosbarthiadau celf mewn canolfan leol a chymryd rhan mewn arddangosfa
- Datblygu sgiliau gwaith coed a dysgu sut i adeiladu meinciau ar gyfer eu gofod cyhoeddus lleol.

Celfyddydau perfformio

Enghreifftiau:

- Mynd i ddosbarthiadau llefaru a drama mewn clwb lleol
- Canu mewn sioe gerdd ysgol
- Dysgu amrywiaeth o sgiliau syrcau gan gynnwys jyglo a thriciau hud.

Gwyddoniaeth a thechnoleg

Enghreifftiau:

- Dylunio ac adeiladu ap rhad ac am ddim ar gyfer ffôn clyfar

- Addysgu eu hunain i greu a rheoli eu gwefan eu hunain
- Dylunio ac adeiladu awyrennau wedi'u pweru gan fand elastig.

Gofalu am anifeiliaid

Enghreifftiau:

- Carthu stablau ceffylau a dysgu sut i ofalu amdanynt
- Dysgu am bysgod trofannol a'u cadw
- Mynd â'u ci i ddosbarthiadau ufudd-dod.

Cerddoriaeth

Enghreifftiau:

- Dysgu sut i fod yn DJ a chwarae ym mhartion ffrindiau
- Cymryd gwersi piano ac ennill safon uwch
- Ymuno â chôr yr ysgol
- Astudio genre cerddoriaeth arbennig a mynychu cyngerddau.

Sgiliau bywyd

Enghreifftiau:

- Dysgu sut i goginio bwyd o wahanol wledydd yn eu grŵp ieuencid lleol
- Ymgymryd â chwrs cymorth cyntaf
- Dysgu sut i yrru a gallu arddangos gwaith cynnal a chadw car sylfaenol

- Dysgu am dechnegau cyfweid ac ysgrifennu CV gyda busnes lleol.

Dysgu a chasglu

Enghreifftiau:

- Dysgu am eu coeden deulu a rhoi cyflwyniad i'w grŵp ieuencid
- Astudio daeareg a chasglu gwahanol fathau o greigiau
- Llunio llyfr ar eiconau ffasiwn ac arddull y degawd diwethaf.

Cyfryngau a chyfathrebu

Enghreifftiau:

- Dysgu am ffordd o fyw digidol heddiw, creu clip fideo a'i bostio ar-lein
- Dysgu iaith Arwyddion Prydain
- Cynhyrchu a dosbarthu cylchlythyr ar gyfer eu grŵp ieuencid.

Byd naturiol

Enghreifftiau:

- Cynnal pwll yn eu gardd ac astudio bywyd pwll
- Tyfu ffrwythau a llysiau a pharatoi rysâit gyda nhw

- Dysgu am waith cadwraeth ac amgylcheddol trwy ddosbarth ar ôl ysgol.

Gemau a hamdden

Enghreifftiau:

- Ymuno â chlwb snwcer lleol a chwarae yn y gynghrair
- Cymryd rhan mewn clwb gwyddbwyll ar ôl ysgol
- Cael eich dysgu sut i bysgota ar afon leol gan ffrind teuluol
- Ymuno â grŵp e-chwaraeon penodol, mewn clwb cyfoethogi ysgol neu goleg.

ALLDAITH

Adran alldaith

Nod

Ysbrydoli pobl ifanc i ddatblygu menter ac ysbryd o antur a darganfod trwy gynllunio, hyfforddi a chwblhau taith anturus hunangynhaliol fel rhan o dîm.

Egwyddorion

Gall cymryd rhan mewn profiadau a rennir yn yr amgylchedd awyr agored ddatblygu menter, gwaith tîm, cyfathrebu, arwain, datrys problemau a sgiliau trefnu.

Mae profi a goresgyn heriau gyda'i gilydd yn datblygu cryfder emosiynol ac empathi at eraill.

Gan weithio gyda tîm o gyfoedion yn yr awyr agored, mae profi unigedd ac arwahanrwydd yn datblygu hunan-ddibyniaeth a hunanhyder.

Canlyniadau

Trwy gymryd rhan mewn alldaith mae pobl ifanc yn:

- Ennill gwerthfawrogiad a pharch tuag at yr amgylchedd awyr agored
- Dysgu gwerth rhannu cyfrifoldeb am lwyddiant, trwy arweinyddiaeth, gwaith tîm, hunanddibyniaeth a chydweithrediad
- Dysgu pwysigrwydd rhoi sylw i fanylion a gallu trefniadol

- Datblygu ac arddangos menter a dychymyg
- Dod yn fwy hunanddibynnol
- Dod yn fwy abl i oresgyn heriau disgwylieidig ac annisgwyl
- Cydnabod eu hanghenion a'u cryfderau eu hunain ac eraill
- Gwella sgiliau gwneud penderfyniadau a'r gallu i dderbyn canlyniadau
- Ennill y sgiliau i fyfyrir ar berfformiad personol
- Dysgu sut i reoli risg
- Dysgu trwy brofiad
- Datblygu dyfalbarhad a phenderfyniad.

Beth fydd yn digwydd?

Mae'r adran Alldaith yn cynnwys cynllunio, hyfforddi a chwblhau alldaith hunanddibynnol ar ei phen ei hun gyda nod tîm cytûn.

Rhaid i bawb sy'n cymryd rhan gynllunio eu halldaith a chytuno ar nod tîm, cael yr hyfforddiant priodol, cwblhau alldaith gymhwyso (yr un a asesir) a chymryd rhan mewn ôl-drafodaeth alldaith er mwyn cwblhau'r adran.

Ar lefelau Arian ac Aur, rhaid i gyfranogwyr hefyd wneud o leiaf un alldaith ymarfer yn y DU, a rhoi cyflwyniad.

Rhaid cwblhau alldethiau gan ymdrechion corfforol y gyfranogwyr eu hunain gydag ychydig iawn o ymyrraeth allanol a heb gymorth modur.

Mae'r Llawlyfr hwn yn nodi rheolau ac amodau'r adran Alldaith. Rhaid i arweinwyr gyfeirio at y *Canllaw Allddeithiau* yn DofE.org/resourcescentre am ragor o wybodaeth.

Mae'r siart llif hwn yn rhoi trosolwg syml o'r camau i berson ifanc gwblhau eu hadran Alldaith. Esbonnir pob cam yn fanylach ar y tudalennau canlynol.

Paratoi

Mae cyfranogwyr yn cynllunio alldaith. Mae hyn yn cynnwys aelodau'r tîm, ei nod, sut y byddant yn teithio a'r amgylchedd y maent yn bwriadu teithio drwyddo. Gellir gwneud allddeithiau ar droed, beic, cwch hwylio, canŵ, caiaic, cadair olwyn neu ar gefn ceffyl.

Hyfforddiant

Mae cyfranogwyr yn cael hyfforddiant mewn sgiliau alldaith a'r dull teithio o'u dewis i sicrhau eu bod wedi'u hyfforddi'n ddigonol i wneud alldaith dan oruchwyliaeth o bell yn ddiogel yn yr amgylchedd y byddant yn gweithredu ynddo.

Alldaith ymarfer

Ar lefel Arian ac Aur, rhaid i gyfranogwyr gwblhau o leiaf un Alldaith Ymarfer yn y Deyrnas Unedig (neu o fewn Gweriniaeth Iwerddon ar gyfer Sefydliadau Trwyddedig a Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy yng Ngogledd Iwerddon).

Alldaith gymwys, ôl-drafodaeth a chyflwyniad

Ar ôl eu paratoi, bydd y cyfranogwyr yn gwneud eu halldaith, a fydd yn cael ei harsylwi gan eu Haseswr Achrededig. Ar ôl eu cwblhau byddant yn cael ôl-drafodaeth gyda'u Haseswr. Ar lefel Arian ac Aur, bydd cyfranogwyr wedyn yn paratoi ac yn rhoi chyflwyniad, mewn unrhyw gyfrwng, o'u halldaith sy'n cwmpasu nod eu tîm, eu profiadau a'u canlyniadau.

Asesiad

Dylai'r Aseswr Achrededig ddarparu ei adroddiad ar gyfer e-DofE yn dilyn yr alldaith gymwys a dylid hefyd darparu adroddiadau gan unigolyn a welodd eu chyflwyniad.

Y 5 cam i gwblhau'r adran Alldaith

1. Paratoi

Yn gyntaf, dylai cyfranogwyr benderfynu ar eu tîm alldaith. Rhaid bod rhwng pedwar a saith o bobl ifanc mewn tîm (wyth ar gyfer dulliau teithio y gall dau berson eu defnyddio ar unwaith e.e. beiciau tandem, canwod agored). Rhaid i gyfranogwyr fod o fewn oedran cymhwys o lefel y rhaglen ac ar yr un lefel Gwobrwyo h.y. heb gwblhau'r un lefel neu lefel uwch o alldaith.

Dylai fod gan aelodau'r tîm lefel debyg o brofiad a gallu. Mae'r Dug Caeredin yn agored i bawb, a bydd gan bob cyfranogwr gryfderau a gwendidau gwahanol felly dylai'r cynllunio ystyried hyn.

Gyda thimau yn eu lle, mae angen i bobl ifanc benderfynu ar natur yr alldaith y maent yn dymuno ei gwneud. Rhaid iddyn nhw ystyried yn gyntaf beth maen nhw eisiau i nod eu tîm fod, yna'r lleoliad a sut y byddan nhw'n cwblhau eu taith.

Dylai nod y tîm ymwneud â diddordebau a galluoedd y rhai sy'n cymryd rhan a'r maes y byddant yn ei archwilio. Dyma'r allwedd i lwyddiant unrhyw alldaith. Hebdo, ni allant gynllunio alldaith effeithiol, heriol gyda chanlyniad clir. Ar lefel Efydd yn unig, gall yr Arweinydd osod nod y tîm.

Unwaith y bydd nod y tîm wedi'i osod, bydd yn arwain eu dewis o amgylchedd priodol i wneud eu taith.

Gallai'r amgylchedd fod yn wledig neu'n drefol a, lle bo'n briodol, gall gynnwys amser a dreulir ar safle sefydlog.

Yn olaf, gan weithio gyda chi a/neu eu Goruchwyliwr, dylai'r tîm ddewis sut y byddant yn cwblhau eu taith. Dylai hyn fod yn addas ar gyfer nod a lleoliad y tîm, rhywbeth y mae ganddynt y sgiliau i'w wneud (neu y byddant yn dysgu ei wneud) ac y byddant yn ei gael yn bleserus. Dylai cyfranogwyr gynllunio i dreulio o leiaf 50% o'r amser gweithgaredd arfaethedig yn teithio. Yna dylai cyfranogwyr dreulio gweddill yr amser gweithgaredd a gynlluniwyd (hyd at 50%) yn ymchwilio i nod y tîm.

Rhaid i'r tîm gynllunio a threfnu'r alldaith; dylai pob aelod o'r tîm allu disgrifio'r rôl a chwaraewyd ganddynt yn y cynllunio.

2. Hyfforddiant i ddatblygu gwybodaeth

Mae diogelwch yn hollbwysig o ran yr alldaith. Felly, mae'n hanfodol bod cyfranogwyr yn cwblhau Fframwaith Hyfforddiant Alldaith Dug Caeredin.

Os nad cerdded yw'r dull teithio a ddewiswyd, mae fframweithiau hyfforddi ychwanegol ar gael yn

DofE.org/resourcescentre.

Dylai hyfforddiant fod yn briodol i nod y tîm, lleoliad a math o daith a gall gynnwys:

- Cymorth cyntaf a gweithdrefnau argyfwng
- Ymwybyddiaeth o risg, canfyddiad peryglon a materion iechyd a diogelwch
- Cyfrifoldeb tuag at aelodau eu tîm, Arweinwyr, y cyhoedd, ac anifeiliaid
- Llywio a chynllunio llwybr, sy'n briodol i'r dewis o leoliad e.e., mapiau Arolwg Ordnans 1:25 000 neu 1:50 000, mapiau cyfeiriannu, mapiau stryd a meddalwedd mapio
- Crefft gwersylla ac archebu safleoedd gwersylla addas/llety hunanarlwyo sylfaenol
- Offer
- Bwyd, coginio a hylendid
- Codau Cefn Gwlad, Priffyrdd a Chwaraeon Dŵr
- Arsylwi a chofnodi
- Meithrin tîm
- Cyllidebu
- Hyfedredd yn y math o daith
- Defnydd ffôn symudol/offer electronig.

3. Alldaith ymarfer

Rhaid i'r alldaith(alldeithiau) ymarfer efelychu amodau'r alldaith ei hun mor agos â phosibl. Mae hyn yn cynnwys oriau dyddiol cyfatebol o deithio, math o daith, llety a thirwedd.

Rhaid i gyfranogwyr fod wedi'u hyfforddi'n ddigonol i wneud alldaith dan oruchwyliaeth o bell yn ddiogel yn yr amgylchedd y byddant yn gweithredu ynddo. Mae alldeithiau ymarfer yn ofynnol ar lefelau Arian ac Aur.

EFYDD – Rhaid i dimau gwblhau yr hyfforddiant gofynnol

ARIAN – Rhaid i dimau gwblhau'r hyfforddiant gofynnol ac alldaith ymarfer yn para o leiaf ddau ddiwrnod a dwy noson

AUR – Rhaid i dimau gwblhau'r hyfforddiant gofynnol ac alldaith ymarfer yn para o leiaf ddau ddiwrnod a dwy noson.

Rhaid i gyfranogwyr gynllunio i dreulio o leiaf 50% o'r amser gweithgaredd arfaethedig yn teithio. Yna dylai cyfranogwyr dreulio gweddill yr amser gweithgaredd a gynlluniwyd (hyd at 50%) yn ymchwilio i nod y tîm.

Rhaid i'r alldaith ymarfer hefyd gynnwys profiad digonol o fod ar eich pen eich hun ac o gael eich goruchwyllo o bell fel y gall y Goruchwylydd fod yn hyderus wrth gymeradwyo gallu'r cyfranogwyr i wneud alldaith gymhwys o ar eu pen eu hunain. Rhaid i bob alldaith gael ei oruchwyllo gan oedolyn (Goruchwyliwr yr Alldaith) sy'n gallu derbyn cyfrifoldeb am ddiogelwch y tîm.

Rhaid i'r Goruchwyliwr fod yn fodlon cyn dechrau'r alldaith gymhwyso fod gan y cyfranogwyr y sgiliau alldaith a'r lefelau ffitrwydd sy'n briodol ar gyfer yr alldaith gymhwyso y maent ar fin ei gwneud.

4. Gweithgaredd, alldaith gymhwyso ac ôl-drafodaeth

Dylai'r tîm gynllunio sut y byddant yn treulio eu hamser i gwblhau eu halldaith a chyrraedd nod y tîm.

Rhaid i gyfranogwyr gwblhau'r isafswm oriau o weithgarwch a gynllunnir ar eu halldaith gymhwyso:

EFYDD – dau ddiwrnod olynol ac un noson; chwe awr o weithgaredd wedi'i gynllunio bob dydd

ARIAN – tri diwrnod a dwy noson yn olynol; saith awr o weithgaredd wedi'i gynllunio bob dydd

AUR – pedwardiwrnod a thair noson yn olynol; wyth awr o weithgarwch wedi'i gynllunio bob dydd.

Rhaid i gyfranogwyr gynllunio i dreulio o leiaf 50% o'r amser gweithgaredd arfaethedig yn teithio. Yna dylai cyfranogwyr dreulio gweddill yr amser gweithgaredd a gynlluniwyd (hyd at 50%) yn ymchwilio i nod y tîm.

Mae'n hanfodol bod y math o daith, gan gynnwys pellter a chyflymder, a'r gweithgareddau y mae cyfranogwyr yn eu gwneud i ymchwilio i nod eu tîm yn cael eu pennu gan y tîm i ddiwallu eu hanghenion unigol. Bydd Arweinwyr a Goruchwyliwyr Dug Caeredin profiadol yn galluogi pobl ifanc i ddewis cyfuniad digon heriol o deithio ac ymchwilio i nod eu tîm. Dylai hyn fod yn seiliedig ar eu profiadau yn ystod allddeithiau ymarfer mewn amgylchedd tebyg.

Rhaid i bob alldaith fod yn ddigwmni ac yn hunangynhaliol. Rhaid i'r tîm fod â chyfarpar priodol, a rhaid goruchwyllo o bell. Eto, rhaid i bob alldaith gael ei oruchwyllo gan oedolyn (Goruchwyliwr yr Alldaith) sy'n gallu derbyn cyfrifoldeb am ddiogelwch y tîm. Rhaid i'r

asesiad gael ei gynnal gan Aseswr Achrededig. Ar lefel Efydd yn unig, gall yr Aseswr hefyd fod yn Oruchwyliwr yr Alldeith.

Lle bo'n briodol, gellir cwblhau alldeithiau ymarfer a chymhwyso gefn wrth gefn.

Mae'n werth cofio ffactorau fel oedran, lefel, faint o hyfforddiant a dull teithio cyn ymrwymo i alldeith gefn wrth gefn. Arweinwyr Dug Caeredin a chyfranogwyr sydd yn y sefyllfa orau i benderfynu ar hyd y bwlch rhwng yr alldeithiau ymarfer a chymhwyso.

Amgylcheddau a argymhellir

Bydd nod y tîm yn arwain dewis cyfranogwyr o amgylchedd priodol i wneud eu halldaith ynddo. Gallai'r amgylchedd fod yn wledig neu'n drefol a, lle bo'n briodol, gall gynnwys amser a dreulir ar safle sefydlog (lle cyfyngedig). Dylai'r amgylchedd ddod yn fwyfwy heriol wrth i gyfranogwyr

symud ymlaen drwy'r lefelau. Ar lefel Aur, dylai'r Arweinydd ystyried yr alldeith a gwblhawyd gan y grŵp ar lefel Efydd ac Arian neu lefel eu profiad a'u hyfforddiant a phenderfynu sut i gynyddu'r her hon ar lefel Aur. Bydd y rhan fwyaf o alldeithiau lefel Aur yn cael eu goruchwyllo o bell mewn amgylcheddau awyr agored anghysbell ac anghyfarwydd i ddangos yr her gynyddol rhwng lefelau. Gellir gwneud alldeithiau yn fwy heriol trwy ddewis lleoliad sy'n anghyfarwydd, yn fwy anghysbell, ac yn fwy heriol i'w lywio. Os ydynt yn dewis rhedeg alldeith mewn man cyfyngedig, dylai arweinwyr ystyried sut y gall eu gweithgaredd arfaethedig fod yn gynyddol heriol ar bob lefel.

Gallai enghreifftiau o heriau cynyddol ar draws amgylcheddau alldeith gynnwys:

- Cynyddu gwybodaeth
- Datblygu sgiliau newydd
- Her gorfforol gynyddol
- Llywio mwy heriol
- Amgylcheddau llai cyfarwydd
- Cynyddu amser teithio
- Cynyddu annibyniaeth
- Cynyddu pellenigrwydd
- Cynyddu cyfleoedd arweinyddiaeth.

Offer

Dylai timau gario eu holl offer i'w galluogi i weithredu mewn ffordd hunangynhaliol. Mewn rhai amgylchiadau lle gall fod yn amhriodol i gyfranogwr neu dîm gario offer gwersylla a choginio llawn, rhaid i bob unigolyn gario offer brys personol

priodol. Dylai'r Goruchwyliwr wirio addasrwydd offer cyn dechrau'r alldaith.

Ceir rhagor o ganllawiau ar offer a dillad yn yr *Arweinyfr Allddeithiau*.

Bwyd

Rhaid i gyfranogwyr gynllunio bwydlen briodol, gan gynnwys coginio a bwyta pryd poeth sylweddol bob dydd. Mae hyn yn ddewisol ar y diwrnod olaf.

Llety

Dylai'r llwybr fod yn daith barhaus a dylai cyfranogwyr stopio mewn gwahanol leoliadau bob nos. Gellir defnyddio llety fwy nag unwaith pan fo angen i gyflawni nod eu tîm.

Gall llety dros nos gynnwys gwersylla neu lety hunanarlwyo syml arall e.e. ysguboriau gwersylla, neuaddau pentref neu fynceai.

Efallai y bydd angen i rai cyfranogwyr ddychwelyd adref i gysgu bob nos, oherwydd anghenion penodol a allai fel arall eu hatal rhag cymryd rhan yn gyfan gwbl mewn alldaith. Rhaid i gyfranogwyr barhau i gynllunio a choginio eu prydau fel tîm a chymryd rhan mewn unrhyw weithgareddau gyda'r nos cyn dychwelyd adref i gysgu.

5. Asesiad a thystiolaeth

Rhaid i allddeithiau cymwys gael eu hasesu gan Aseswr Achrededig. Yn ystod yr alldaith, bydd yr Aseswr yn cyfarfod â'r tîm ar wahanol adegau i wirio cynnydd. Efallai y bydd y grŵp yn adnabod yr aseswyr ar bob lefel.

Er y bydd y tîm yn gyffrous ac yn

flinedig iawn, gwnewch yn siŵr bod yr Aseswr yn cynnal ôl-drafodaeth lawn yn syth ar ôl cwblhau'r alldaith (ar y diwrnod olaf). Yn ystod y cyfarfod hwn, dylai pawb yn y tîm gymryd rhan yn y gwaith o adolygu canlyniadau'r alldaith.

Yn dilyn yr alldaith gymhwysio a'r ôl-drafodaeth, mae'r Aseswr yn darparu adroddiad y gall cyfranogwyr ei ddefnyddio yn e-DofE.

Ar lefel Arian ac Aur, mae cyfranogwyr wedyn yn cyflwyno adroddiad i'r oedolyn o'u dewis i gwblhau'r adran. Mater i'r tîm yn llwyr yw sut y caiff eu hadroddiad ei gyflwyno - gallai fod mewn unrhyw fformat. Dylid penderfynu ar hyn cyn yr alldaith a gellir ei chwblhau fel tîm neu fel

unigolion. Gyda'ch cytundeb chi, gallant ddewis i bwy y maent am ei gyflwyno. Gallai fod yn chi, eu Goruchwyliwr, eu Haseswr, neu oedolyn addas arall.

Mapio e-DofE

Mae Mapio e-DofE yn offeryn cyflwyno llwybrau alldaith rhad ac am ddim a gynlluniwyd i greu cardiau llwybr a chrynodebau llwybr safonol Dug Caeredin.

AMSERLENNI AR GYFER ALLDEITHIAU CYMWYS		
Lefel	Hyd	Isafswm oriau o weithgarwch wedi'i gynllunio bob dydd
EFYDD	2 ddiwrnod ac 1 noson	O leiaf 6 awr yn ystod y dydd (rhaid treulio o leiaf 3 ohonynt yn teithio)
ARIAN	3 diwrnod a 2 noson	O leiaf 7 awr yn ystod y dydd (rhaid treulio o leiaf 3½ ohonynt yn teithio)
AUR	4 diwrnod a 3 noson	O leiaf 8 awr yn ystod y dydd (rhaid treulio o leiaf 4 ohonynt yn teithio)

Mae'r amser sy'n gysylltiedig â llety dros nos ac arlwyyo yn ychwanegol at isafswm oriau'r dydd o weithgarwch wedi'i gynllunio.

Gall unrhyw un sy'n defnyddio e-DofE ei ddefnyddio ac mae'n helpu cyflumu'r broses cymeradwyo llwybr.

Mae Mapio e-DofE yn galluogi cyfranogwyr ac Arweinwyr i gynhyrchu ffeiliau digidol y gellir eu hargraffu, eu hanfon drwy e-bost, eu cadw neu eu lanlwytho ar e-DofE fel tystiolaeth. Fodd bynnag, am

resymau diogelwch rhaid i dimau gario mapiau Arolwg Ordnans (AO) llawn neu siartiau priodol gyda nhw tra ar alldaith, a pheidio â dibynnu ar brintio o Mapio e-DofE.

Her gyngddol

Bydd nod tîm y grŵp yn arwain eu dewis o amgylchedd priodol ar gyfer eu halldaith. Gallai'r amgylchedd

fod yn wledig neu'n drefol a, lle bo'n briodol, gall gynnwys amser a dreulir ar safle sefydlog (lle cyfyngedig). Rhaid i'r amgylchedd ddod yn fwyfwy heriol wrth i gyfranogwyr symud ymlaen drwy'r lefelau. Ar lefel Aur, rhaid i'r Arweinydd ystyried yr alldaith a gwblhawyd gan y grŵp ar lefel Efydd ac Arian – neu lefel eu profiad a'u hyfforddiant – a phenderfynu sut i gynyddu'r her hon ar lefel Aur.

Bydd y rhan fwyaf o allddeithiau lefel Aur yn cael eu goruchwyllo o bell mewn amgylcheddau gwledig awyr agored anghysbell ac anghyfarwydd i ddangos yr her gynyddol rhwng lefelau.

Gellir gwneud allddeithiau yn fwy heriol trwy ddewis lleoliad sy'n anghyfarwydd, yn fwy anghysbell, ac yn fwy heriol i'w llywio. Os yn cynllunio alldaith mewn man cyfyngedig, dylai arweinwyr ystyried sut y gall eu gweithgaredd arfaethedig fod yn gynyddol heriol ar bob lefel.

Mae **Canllaw Allddeithiau** Dug Caeredin yn nodi rhai enghreifftiau o sut y gallech arddangos her gynyddol trwy lefelau Gwobr Dug Caeredin yn seiliedig ar thema – er y gallwch gyfuno themâu lluosog â'i gilydd hefyd! Efallai na fydd rhai yn ddigon heriol i'r bobl ifanc yn eich Sefydliad Trwyddedig, ond maent yn syniadau i'ch helpu i gynllunio rhaglen alldaith sy'n hygyrch i bawb.

Cofiwch, mae'n rhaid i bob alldaith fodloni'r isafswm oriau gofynnol o weithgaredd a gynllunnir. Am ragor o wybodaeth am Ofynion Allddeithiau, cyfeiriwch at y **Canllaw Allddeithiau** ar DofE.org/resourcescentre.

Ymgeiswyr uniongyrchol

Os oes gan dimau alldaith ymgeiswyr uniongyrchol (cyfranogwyr nad ydynt wedi cwblhau'r lefel Gwobr blaenorol), yna rhaid cynllunio'r alldaith ar lefel sy'n her gynyddol i'r rhai sydd wedi cwblhau lefelau blaenorol. Os yw'r tîm cyfan yn newydd-ddyfodiaid yna bydd angen i'r Goruchwyliwr ystyried alldaith sy'n her briodol i'r unigolion hynny ac sy'n gyfartal ag eraill sy'n cwblhau'r lefel hon o Ddyfarniad. Bydd y rhan fwyaf o allddeithiau lefel Aur yn cael eu goruchwyllo o bell mewn amgylcheddau awyr agored anghysbell ac anghyfarwydd; gall Goruchwylwyr siarad â'u Swyddog Gweithrediadau Dug Caeredin am gyngor.

Gofynion alldaith

Cyn alldaith – rhaid i Oruchwylwyr/Aseswyr Dug Caeredin sicrhau bod y paramedrau priodol yn eu lle:		
Rhaid i'r holl gyfranogwyr fod o fewn oedran cymhwyso lefel y rhaglen ac ar yr un lefel Gwobr (h.y. heb gwblhau'r un lefel neu lefel uwch o alldaith).		
Rhaid bod rhwng pedwar a saith o gyfranogwyr mewn tîm (wyth ar gyfer dulliau teithio sydd â thandem).		
Rhaid i'r alldaith fod o'r hyd cywir a chwrdd â'r isafswm oriau o weithgaredd a gynllunnir.		
EFYDD: O leiaf 2 ddiwrnod, 1 noson; 6 awr o weithgaredd wedi'i gynllunio bob dydd.	ARIAN: O leiaf 3 diwrnod, 2 noson; 7 awr o weithgaredd wedi'i gynllunio bob dydd.	AUR: O leiaf 4 diwrnod, 3 noson; 8 awr o weithgaredd wedi'i gynllunio bob dydd.
Rhaid i bob alldaith gael ei goruchwyllo gan oedolyn (Goruchwyliwr yr Alldaith) sy'n gallu derbyn cyfrifoldeb am ddiogelwch y tîm.		
Rhaid i'r asesiad fod gan Aseswr Achrededig. Ar lefel Efydd yn unig, gall yr Aseswr hefyd fod yn Oruchwyliwr yr Alldaith.		
Rhaid i gyfranogwyr fod wedi'u hyfforddi'n ddigonol i gwblhau alldaith yn ddiogel yn yr amgylchedd y byddant yn gweithredu ynddo.		
EFYDD: Rhaid i dimau gwblhau'r hyfforddiant gofynnol.	ARIAN: Rhaid i dimau gwblhau'r hyfforddiant gofynnol ac alldaith ymarfer o leiaf 2 ddiwrnod, 2 noson.	AUR: Rhaid i dimau gwblhau'r hyfforddiant gofynnol ac alldaith ymarfer o leiaf 2 ddiwrnod a 2 noson.

Cynllunio alldaith – Rhaid i gyfranogwyr gynllunio sut maen nhw'n mynd i wneud eu halldaith:

Nod tîm

Rhaid i aldeithiau fod â nod tîm wedi'i ddiffinio'n glir – gallai hyn fod yn ymchwilio i faes o ddiddordeb, cyfrannu at brosiect gweithredu cymunedol neu ddatblygu sgiliau meddal.

Amgylchedd

Rhaid i'r amgylchedd a ddewisir ddod yn fwyfwy heriol trwy lefelau'r Gwobrau – gallai amgylcheddau gynnwys lleoedd gwledig, trefol neu gyfyngedig.

Llety

Dylai llety fod trwy wersylla neu lety hunanarlwyo syml arall e.e., byncws.

Amser o'r flwyddyn

Bydd aldeithiau fel arfer yn digwydd rhwng diwedd mis Mawrth a diwedd mis Hydref. Dylai fod bwlch rhesymol rhwng yr aldeithiau ymarfer a chymwys.

Dull teithio

Rhaid i gyfranogwyr ddewis dull teithio priodol ar gyfer yr amgylchedd y byddant yn teithio drwyddo. Rhaid i'r siwrnai fod trwy ymdrech gorfforol y cyfranogwyr eu hunain, er y gellir defnyddio cymhorthion symudedd lle bo'n briodol i anghenion y cyfranogwr.

Bwyd

Rhaid i gyfranogwyr gynllunio bwydlen alldaith briodol, gan gynnwys coginio a bwyta pryd poeth sylweddol bob dydd (dewisol ar y diwrnod olaf).

Ar alldaith – dylai Goruchwylwyr/Aseswyr sicrhau:

Rhaid i gyfranogwyr ymddwyn yn gyfrifol gyda pharch tuag at aelodau eu tîm, Arweinwyr, tirfeddianwyr, y cyhoedd ac anifeiliaid, a rhaid iddynt ddeall a chadw at y Codau Cefn Gwlad/Mynediad Awyr Agored, Priffyrdd a Chwaraeon Dŵr (fel y bo'n briodol).

Rhaid i alldeithiau fod ar eu pen eu hunain ac yn hunangynhaliol. Mae'n rhaid i'r tîm fod â chyfarpar priodol, a rhaid goruchwyllo o bell, gan ystyried beth sy'n rhesymol ymarferol i gyfranogwyr a sicrhau bod eu lles yn hollbwysig.

Mae'n rhaid i gyfranogwyr gymryd rhan weithredol mewn ôl-drafodaeth gyda'u Haseswr ar ddiwedd yr alldaith ac, ar lefel Arian ac Aur, rhaid rhoi cyflwyniad ar ôl yr alldaith.

Cynhwysiant

Dylai'r alldaith bob amser ganolbwyntio ar alluoedd cyfranogwr ac nid mewn perthynas â'u hanghenion ychwanegol.

Y prif amcan wrth gynllunio a chwblhau alldaith yw sicrhau bod cyfranogwyr yn cydnabod eu bod wedi cyrraedd yr un safon â'r holl gyfranogwyr eraill. Mae natur bersonol ac anghystadleuol Dug Caeredin yn golygu y gall cyfranogwyr o fannau cychwyn gwahanol ac amrywiol fod yr un mor falch o gyflawni'r adran hon yn seiliedig ar eu her bersonol a'u taith.

Anghenion ychwanegol

Mae **Canllaw Alldeithiau** Dug Caeredin yn nodi ystod o opsiynau sydd ar gael i Arweinwyr a Goruchwylwyr Dug Caeredin i alluogi pob cyfranogwr ag anghenion ychwanegol i gwblhau eu halldaith beth bynnag fo'r cymysgedd o alluoedd ac anghenion yn y grŵp.

Timau lluosog

Efallai y bydd gan lawer o ganolfannau Dug Caeredin nifer o dimau alldaith yn cael eu hasesu yn yr un ardal ar yr un pryd. Mae Dug Caeredin yn annog timau lluosog i beidio â defnyddio'r un llwybr alldaith gan y dylai timau gynllunio eu taith eu hunain.

Rhaid i dimau lluosog weithredu'n annibynnol ac ar wahân bob amser.

Lle mae'n gwbl anochel defnyddio'r un llwybr, fel arfer oherwydd amgylchedd yr alldaith yn hytrach nag argaeledd Goruchwylwyr, yna mae'n rhaid i'r timau amrywio eu hamser gadael ar ddechrau'r diwrnod ac ar ôl pwyntiau gwirio.

Dull teithio

Mae Dug Caeredin yn annog cyfranogwyr ar bob lefel i fod yn anturus ac ystyried dulliau teithio ar wahân i fynd ar droed.

Gall newid dulliau teithio wrth iddynt

symud ymlaen o lefel i lefel ychwanegu diddordeb ac ehangu gorwelion wrth fod yn rhan o her dilyniant.

Dulliau teithio eraill ar gyfer grwpiau Dug Caeredin yw canŵio, caiacio, marchogaeth ceffyl, a hwylio gan gynnwys dingis, cychod hwylio neu longau hyfforddi hwylio a chatamaranau. Fodd bynnag, mae grwpiau hefyd wedi cwblhau alldeithiau trwy ddulliau eraill gan gynnwys marchogaeth camel, sledio cŵn a sgïo.

Rhaid cwblhau alldeithiau gydag ymdrechion corfforol y cyfranogwyr eu hunain gydag ychydig iawn o ymyrraeth allanol a dim cymorth modur. Rhaid i gyfranogwyr fod wedi'u paratoi'n briodol ac yn gymwys yn eu dewis dull teithio alldaith, er mwyn caniatáu iddynt gwblhau eu taith gynlluniedig yn ddiogel.

Ceir cyngor penodol, manwl ar wahanol ddulliau teithio yng **Nghanllaw Alldeithiau** Dug Caeredin.

Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy

Rydym yn gwerthfawrogi nad yw pob Arweinydd Dug Caeredin eisiau, nac yn gallu arwain alldeithiau.

Rydym yn cymeradwyo rhai sefydliadau i ddarparu hyfforddiant, ymarfer a theithiau cymhwyso i helpu grwpiau i gwblhau eu hadran Alldaith.

Rhaid i unrhyw sefydliad sy'n dymuno cyflwyno'r adran Alldaith ar ran Sefydliad Trwyddedig fod yn Ddarparwr Gweithgareddau Cymeradwy.

Ceir rhagor o wybodaeth am Ddarparwyr Gweithgareddau Cymeradwy ym mhennod 6. Am ragor o wybodaeth ewch i DofE.org/AAP.

Diogelwch

Sefydliadau Trwyddedig (LOs), a lle y'u defnyddir, Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy (AAPs), sy'n gyfrifol am ddiogelwch a lles y cyfranogwyr.

Maent hefyd yn cymeradwyo profiad a/neu gymwysterau eu Goruchwyliwr ac Aseswr ac yn gosod yr hyfforddiant sydd ei angen.

Er nad yw Dug Caeredin yn mynnu cymwysterau penodol, argymhellir yn gryf y dylid cael cymwysterau cenedlaethol addas ar gyfer y dulliau teithio a ddewiswyd.

Mae'r Sefydliad Trwyddedig, neu'r darparwr alldaith a ddewiswyd, yn gyfrifol am addasrwydd alldeithiau, agweddau diogelwch, digonolrwydd yr hyfforddiant a'r gweithdrefnau brys. Dylai Swyddogion Canlyniadau sicrhau bod unrhyw Ddarparwr Gweithgareddau Cymeradwy y maent

yn ei ddefnyddio ag enw da, bod risgiau wedi'u hasesu a bod Goruchwyliwr ac Aseswr yn ddigon cymwys, gan fodloni gofynion y Sefydliad Trwyddedig.

Mae'n hanfodol bod asesiadau risg priodol, camau ataliol, gweithdrefnau brys ac adolygiadau yn cael eu cwblhau ar gyfer pob alldaith er mwyn sicrhau diogelwch y bobl ifanc dan sylw.

Goruchwyliwr Alldaith

Rhaid i bob alldaith, gan gynnwys alldaith ymarfer, gael ei oruchwyllo gan oedolyn â phrofiad addas sy'n gymwys yn y dull teithio a ddewiswyd ac a fydd wedi'i leoli yn yr ardal lle mae'r alldaith yn digwydd.

Yn ogystal, dylai Goruchwyliwr fod yn gyfarwydd â'r tîm, eu cryfderau a'u gwendidau unigol a'u gwybodaeth am y llwybr a ddewiswyd. Mae dealltwriaeth o nodau, egwyddorion a gofynion yr adran Alldaith hefyd yn hanfodol.

Mae goruchwyliwr yn derbyn cyfrifoldeb am ddiogelwch a lles y tîm ar ran y Sefydliad Trwyddedig neu Ddarparwr Gweithgareddau Cymeradwy. Rhaid iddynt fod yn fodlon bod y cyfranogwyr yn gallu ymgymryd â'r alldaith arfaethedig. Rhaid i oruchwyliwr ddeall gweithdrefnau gweithredu eu Sefydliad Trwyddedig/ Darparwr Gweithgareddau Cymeradwy, gan gynnwys y gweithdrefnau hysbysu ac argyfwng.

Gellir dod o hyd i gyngor ar oruchwyllo alldeithiau Dug Caeredin a rôl Goruchwyliwr yr Alldaith yn **Canllaw Alldeithiau** Dug Caeredin.

Aseswyr Alldaith

Rhaid i alldethiau cymwys gael eu hasesu gan Aseswr Achrededig sydd wedi cwblhau Llwybr Aseswr Alldaith a Goruchwyliwr Gwobr Dug Caeredin. Am fanylion, ewch i [DofE.org/training](https://dofe.org/training). Mae'r Aseswr yn aelod o bartneriaeth sy'n cynnwys y cyfranogwyr, y Goruchwylydd a'r Aseswr, a ffurfiwyd i sicrhau canlyniad llwyddiannus i alldaith y tîm.

Er mwyn cyflawni eu rôl yn effeithiol, bydd yr holl Aseswyr yn gyfarwydd â Gofynion yr Alldaith ac mae'n fuddiol i'r Aseswr adnabod yr ardal(ardaloedd) alldaith y mae'n asesu timau Dug Caeredin ynddynt.

Aseswyr yw gwarcheidwaid safonau uchel y Dug Caeredin. Eu rôl yw:

- Sicrhau bod nod yr adran Alldaith yn cael ei gyflawni
- Sicrhau bod Gofynion yr Alldaith yn cael eu cyflawni
- Diogelu buddiannau Dug Caeredin
- Bod yn berson teg, diduedd a chadarnhaol sy'n ychwanegu at brofiad yr alldaith, yn cefnogi'r tîm ac yn gweld canlyniad llwyddiannus
- Darparu, fel y bo'n briodol, gwybodaeth ardal alldaith leol i dimau i'w helpu i benderfynu sut i fodloni Gofynion yr Alldaith.

Nid oes gan yr Aseswr unrhyw gyfrifoldeb am ddiogelwch y cyfranogwyr Dug Caeredin y maent yn eu hasesu. Y Goruchwylydd sy'n cynrychioli'r Sefydliad Trwyddedig neu'r Darparwr Gweithgaredd Cymeradwy sy'n gyfrifol am iechyd

a diogelwch a lles y rhai sy'n cymryd rhan tra ar eu halltaith, sydd â'r cyfrifoldeb cyfreithiol am eu diogelwch a'u lles.

Alldeithiau agored

Mae alldethiau agored yn deithiau Dug Caeredin sydd ar gael i bawb sy'n cymryd rhan yn y Dug Caeredin, i ymuno â nhw fel unigolyn, ac sy'n cael eu rhedeg ar bob lefel ac ym mhob dull teithio.

Mae Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy (AAPs) yn cynnig amrywiaeth o deithiau agored mewn llawer o wahanol ddulliau teithio ac mewn llawer o wahanol wledydd ledled y byd.

Mae amrywiaeth o gyfleoedd ar gyfer alldethiau agored yn cael eu hysbysebu ar [DofE.org/opportunity-finder](https://dofe.org/opportunity-finder).

Cyhoeddiadau a deunyddiau ategol

Mae ein gwefan ([DofE.org/run](https://dofe.org/run)) yn cynnwys gwybodaeth gan gynnwys manylion y Fframwaith Hyfforddiant Alldethiau ar gyfer pob lefel o raglen Dug Caeredin.

Dylai Cyfranogwyr, Goruchwyliwyr ac Aseswyr ddefnyddio *Canllaw Alldethiau* Dug Caeredin fel sail i'w rhaglenni hyfforddi.

Cynhyrchir gwybodaeth bwysig arall gan adrannau'r llywodraeth, cyrff llywodraethu cenedlaethol a llawer o sefydliadau amgylcheddol a chadwraeth.

Syniadau adran alldaith

Ar gyfer yr adran hon, mae angen i gyfranogwyr nodi nod eu tîm alldaith, dull teithio a lleoliad. Rhestrir ym mhob categori enghreifftiau o alldeithiau y gallai cyfranogwyr eu gwneud. Gallant ddod o hyd i gyfleoedd ar gyfer “teithiau agored” o amgylch y Deyrnas Unedig a thramor ar y Chwilotwr Cyfleoedd

DofE.org/opportunity-finder.

Ar droed

Enghreifftiau:

- Archwilio deinameg tîm a sgiliau gydag arweinydd tîm gwahanol bob dydd wrth iddynt archwilio'r Cairngorms
- Cynnal astudiaeth o bryfed ar y South Downs
- Cynllunio llwybr yn Ardal y Llynnoedd i ymweld ag ardaloedd a ysbrydolodd dair o gerddi Wordsworth
- Dilyn cyfres o lwybrau troed ym Mynyddoedd Mourne, tynnu lluniau i ddarlunio'r Cod Cefn Gwlad i gyfranogwyr eraill Dug Caeredin.

Ar feic

Enghreifftiau:

- Ymchwilio i nodweddion a defnyddiau'r Tafwys ar hyd Llwybr Beicio Tafwys
- Dilyn rhan o lwybr 1188 Gerallt Gymro trwy Sir Benfro
- Archwilio “Gwlad Constable” yn Suffolk, ymweld â mannau lle bu Constable yn paentio a thynnu lluniau o'r dirwedd bresennol i gymharu'r golygfeydd gyda'r paentiadau.

Mewn cwch

Enghreifftiau:

- Archwilio a thynnu lluniau o'r Norfolk Broads gan ddefnyddio dingis hwylio
- Ar eu halldaith, defnyddio technegau mapio syml i gynhyrchu eu map eu hunain o aber lleol a'i gymharu â map proffesiynol pan fyddant yn dychwelyd
- Cynllunio a chwblhau alldaith hwylio Efydd ar Ullswater yn Ardal y Llynnoedd a chynhyrchu dyddiadur fideo o'r daith.

Mewn canŵ neu gaiac

Engbreiffiauw:

- Cofnodi'r bywyd gwyllt a ddarganfuwyd ar lwybr canŵio Strangford Lough
- Tynnu cyfres o luniau i gynhyrchu canllaw i ran o gamlas Kennet ac Avon
- Gwneud astudiaeth o'r lociau a'r llynnoedd ar y gamlas Caledonian.

Mewn cadair olwyn

Engbreiffiauw:

- Dilyn trac rheilffordd segur yn nodi defnydd presennol adeiladau rheilffordd blaenorol
- Cynhyrchu canllaw darluniadol i ddarn o gamlas. Ymchwilio i'r hanes ac yna teithio ar hyd y llwybr tynnu gan ddefnyddio'r alldaith i gasglu ffotograffau a brasluniau i ddarlunio'r canllaw
- Cynllunio llwybr yng Nghoedwig Cropton a thynnu cyfres o ffotograffau tirwedd i'w defnyddio mewn calendr.

Ar gefn ceffyl

Engbreiffiauw:

- Cynllunio a chwblhau alldaith ar gefn ceffyl ar draws twyni Marlborough yn ymchwilio i safleoedd Neolithig
- Cynllunio a chwblhau alldaith gyda golygfeydd o'r môr yn Nyfnaint, tynnu lluniau ar hyd y ffordd fel y gallant baentio llun o'u hoff olygfa ar ôl dychwelyd
- Archwilio hygyrchedd a llwybrau ceffyl ym Mannau Brycheiniog.

PRESWYL

Adran breswyl

Nod

Ysbrydoli cyfranogwyr trwy ymwneud dwys â phobl nad ydynt yn eu hadnabod, sydd fel arfer o gefndiroedd gwahanol, a dod â safbwyntiau amgen i'r heriau y byddant yn eu hwynebu. Mae'r adran Breswyl yn ehangu eu profiadau trwy eu grymuso i wneud gwahaniaeth mewn lleoliad preswyl tîm.

Mae effaith gadarnhaol bwerus profiad preswyl strwythuredig ar berson ifanc yn cael ei gydnabod yn eang.

I'r Dug Caeredin mae hon yn elfen sylfaenol o raglenni Aur Dug Caeredin, yn aml yn darparu profiad trawsnewidiol i'r rhai sy'n cymryd rhan.

Gallai cyfranogwyr seilio eu profiad o amgylch diddordeb sydd eisoes yn bodoli, er enghraifft cymryd rhan mewn cwrs hwylio, datblygu eu sgiliau ffotograffiaeth neu weithio ar brosiect cadwraeth. Neu gallent roi cynnig ar rywbeth hollol newydd – fel gwirfoddoli mewn gwersyll haf i blant, helpu ar brosiect cadwraeth preswyl, neu fynd ar gwrs coginio neu chwaraeon.

Egwyddorion

Mae profiadau preswyl yn mynd â phobl ifanc y tu allan i'w hamgylchedd

arferol ac yn eu galluogi i fod ar wahân i'w trefn ddyddiol.

Mae'n gyfle i gamu y tu allan i'w parth cysurus, ennill sgiliau newydd am oes, mwynhau profiadau newydd a chael hwyl.

Trwy ddod o hyd i gyfleoedd sydd o ddiddordeb iddynt i ffwrdd o'u grŵp arferol o ffrindiau, byddant yn datblygu sgiliau menter a chynllunio.

Trwy gymryd rhan mewn cwrs preswyl, bydd pobl ifanc yn ehangu eu gornelion ac yn datblygu aeddfedrwydd ac annibyniaeth.

Mae rhyngweithio â phobl o gefndiroedd, oedranau a chefnidiroedd gwahanol yn hybu parch a dealltwriaeth.

Bydd cwblhau amcanion a rennir yn datblygu sgiliau cymdeithasol a gwaith tîm ac yn eu paratoi'n well ar gyfer bod yn oedolion.

Canlyniadau

Drwy gwblhau'r adran Breswyl, bydd pobl ifanc yn:

- Cwrdd â phobl newydd a gwahanol
- Datblygu'r hyder i ffynnu mewn amgylchedd anghyfarwydd
- Adeiladu perthnasoedd newydd a dangos consyrn am eraill
- Gweithio fel rhan o dîm tuag at nodau a rennir
- Derbyn cyfrifoldeb drostynt eu hunain ac eraill
- Datblygu sgiliau cyfathrebu a mecanweithiau ymdopi effeithiol
- Datblygu parch a dealltwriaeth at eraill

- Dangos menter
- Datblygu'r sgiliau a'r agweddau tuag at fyw a gweithio gydag eraill.

Beth sydd ei angen?

Mae cyfranogwyr yn gwneud gweithgaredd a rennir neu gwrs penodol gyda phobl nad ydynt yn eu hadnabod mewn lleoliad preswyl oddi cartref ac mewn amgylchedd anghyfarwydd. Mae nosweithiau yn aml yn gymaint o ran o'r profiad â gweithgareddau yn ystod y dydd.

Er mwyn rhoi pob cyfle i gyfranogwyr gyfrannu at weithgareddau a chael budd gwirioneddol, fel arfer bydd angen briffio neu hyfforddiant arnynt cyn dechrau ar eu gweithgaredd preswyl.

Am ba hyd?

Dylai'r gweithgaredd preswyl ddigwydd dros o leiaf bum diwrnod yn olynol gan dreulio o leiaf bedair noson i ffwrdd. Os yw'n digwydd dros gyfnod o bum niwrnod o leiaf, dylai'r gweithgaredd ddechrau erbyn hanner dydd ar y diwrnod cyntaf a gorffen ar y cynharaf ganol prynhawn ar y diwrnod olaf. Gellir lledaenu'r ymrwymiad hwn dros ddau benwythnos. Fodd bynnag, rhaid iddo gynnwys o leiaf bedair noson i ffwrdd o fewn cyfnod o 12 mis, pan wneir yr un gweithgaredd.

Gyda pwy allant ei wneud

Mae'r adran hon yn cynnig lefel uchel o hyblygrwydd, ond mae'n rhaid ei wneud gyda grŵp trefniadol, elusen gofrestredig neu Ddarparwr Gweithgaredd Cymeradwy. Gall cyfranogwyr fod o unrhyw oedran, ond rhaid i bawb fod yn rhannu'r un gweithgaredd. Dylid rhannu'r gweithgareddau gyda'r nos, prydau bwyd a llety gyda'r grŵp.

Yn gyffredinol, mae cyfranogwyr yn dewis prosiect neu weithgaredd a fydd yn eu gweld yn aros mewn canolfan weithgareddau, gydag elusen, mewn hostel neu wersyll ieuenctid, ond gallai fod yn hollol wahanol, er enghraifft ar long uchel, cwch neu gwch camlas. Nid yw aros gyda ffrindiau neu berthnasau yn dderbyniol.

Nid oes unrhyw gyfyngiadau oedran ar y bobl y gallant wneud eu gweithgaredd preswyl gyda nhw. Er enghraifft, gall prosiectau cadwraeth ddenu gwirfoddolwyr o bob oed o bob rhan o'r Deyrnas Unedig, ac efallai mai eich cyfranogwr yw'r unig un o dan 25 oed neu'n gwneud ei Dug Caeredin.

Fel eu Harweinydd Dug Caeredin, dylech chi a'r darparwr gweithgaredd o'u dewis gytuno ymlaen llaw bod y cyfle'n bodloni gofynion yr adran, oni bai ei fod yn cael ei ddarparu gan Ddarparwr Gweithgareddau Preswyl Cymeradwy. Os yw eich cyfranogwr o dan 18 oed, mae angen i chi sicrhau bod egwyddorion diogelu yn hollbwysig.

Fel arall, ar gyfer eu hadran Sgiliau, gallant ddatblygu ffilm hyrwyddo ar gyfer eu clwb ieuenctid yn dilyn cwrs fideograffeg preswyl.

Nid yw alldeithiau ymarfer a chymhwyso yn dderbyniol ar gyfer yr adain Breswyl.

Mae'r siart llif hon yn rhoi trosolwg syml o'r camau i berson ifanc gwblhau eu hadran Preswyl. Esbonnir pob cam yn fanylach ar y tudalennau canlynol.

Paratoi

Mae pobl ifanc yn nodi gweithgaredd preswyl y mae ganddynt ddiddordeb yn ei wneud, ble mae'n digwydd a gyda phwy y byddant yn ei wneud. Byddant yn gosod nodau personol iddynt eu hunain ar e-DofE ac yn rhoi gwybod i ddarparwr y gweithgaredd eu bod am i'w cyfranogiad gyfrif ar gyfer eu rhaglen Dug Caeredin.

Hyfforddiant

Mae cyfranogwyr yn cael unrhyw hyfforddiant/paratoadau angenrheidiol i ganiatáu iddynt gymryd rhan yn y cwrs preswyl.

Gweithgaredd

Mae cyfranogwyr yn ymuno â'u cwrs preswyl ac yn cymryd rhan yn y gweithgareddau am leiafswm o bum diwrnod a phedair noson.

Asesiad

Ar ddiwedd y gweithgaredd preswyl, mae'r person ifanc yn cyfarfod â'i Aseswr i drafod, cofnodi ac adolygu ansawdd ei brofiad. Mae'r Aseswr yn rhoi adborth y gellir ei ddefnyddio yn e-DofE.

Y 4 cam ar gyfer cwblhau'r adran Breswyl:

1. Paratoi yw popeth

Mae'n hanfodol bod y cyfranogwr yn ymchwilio'n drylwyr i'w weithgaredd dewisol cyn cyfarfod â chi i drafod ei ddewis. Yna bydd yn gallu trafod yn adeiladol pa nodau personol y dylid eu gosod.

Yn ystod y cyfarfod rhaid hefyd trafod:

- Beth yw prif bwrpas y preswyliaid
- Sut y bydd yn hwyluso eu hunan-welliant
- A yw'r cwrs preswyl yn bodloni gofynion ac amodau Dug Caeredin
- Unrhyw ofynion diogelwch neu gyfreithiol angenrheidiol
- Cefnogaeth neu hyfforddiant yn ymwneud ag iechyd a diogelwch,

sgiliau ac ymwybyddiaeth

- Y broses ar gyfer gwerthuso ac asesu
- Sut ddylid cofnodi'r gweithgaredd a'i gofnodi yn e-DofE a fformat yr adolygiad terfynol

Unwaith y byddwch yn fodlon bod y gweithgaredd a'r dewis o Aseswr yn bodloni'r holl ofynion, rhaid i chi gael cymeradwyaeth eich Sefydliad Trwyddedig. Gyda hyn yn ei le, rhaid i'r cyfranogwr ddweud wrth y sefydliad perthnasol yr hoffai i'w amser gyda nhw gyfrif tuag at ei raglen Dug Caeredin.

Dylai'r Aseswr gadw cysylltiad rheolaidd â'r person ifanc a bod yn ymwybodol o'r hyn y mae'n ceisio ei gyflawni.

Dylid briffio'r Aseswr am ofynion a nodau'r adran Breswyl a chael Cerdyn Adroddiad yr Aseswr perthnasol o Becyn Croeso'r cyfranogwr.

2. Hyfforddiant i wneud gwahaniaeth

Efallai y bydd angen hyfforddiant cychwynnol fel bod pobl ifanc yn ddiogel i gymryd rhan.

3. Gweithgaredd, y preswyl

Wrth gyrraedd y gweithgaredd/lleoliad, dylai'r cyfranogwr atgoffa arweinydd y cwrs y bydd y prosiect yn rhan o'u rhaglen Aur Dug Caeredin.

Dylai'r gweithgaredd ddarparu cyfleoedd i ehangu diddordebau a phrofiadau. Mae'n ddelfrydol ar gyfer rhoi cynnig ar rywbeth newydd, neu gall fod yn gysylltiedig â diddordebau

presennol neu weithgareddau a ddilynir mewn adrannau eraill o raglen. Er enghraifft, gall cyfranogwr redeg clwb ar ôl ysgol i blant ag anableddau ar gyfer eu hadran Gwirfoddoli, ac yna dewis gweithio ar wersyll haf elusen i blant ag anableddau.

Dylid trefnu cyfarfodydd gyda'r Aseswr ar ddechrau, yn ystod ac ar ddiwedd y gweithgaredd i adolygu cynnydd a thrafod materion yn ymwneud â'r profiad.

4. Asesiad – cwblhau'r adran

Rhaid i'r Aseswr gadw mewn cysylltiad rheolaidd â'r cyfranogwr trwy gydol ei weithgaredd preswyl. Unwaith y bydd wedi'i gwblhau, rhaid i'r cyfranogwr drafod ei brofiadau gyda'i Aseswr a fydd yn darparu adroddiad y gellir ei ddefnyddio yn e-DofE.

Dylid annog cyfranogwyr i ychwanegu eu sylwadau eu hunain a thystiolaeth arall o'u profiad at e-DofE.

Dylai cyfranogwyr hefyd gofnodi:

- Sut y gwnaethant ddatblygu a'u cynnydd tuag at gyflawni eu nodau
- Yr anawsterau a wynebwyd ganddynt a sut y gwnaethant eu goresgyn.

Bydd y cyfranogwyr yn cael eu hasesu ar:

- Safonau personol
- Perthynas ag eraill
- Cyfrifoldeb
- Menter
- Datblygu sgiliau
- Gwybodaeth a chynnydd cyffredinol.

Dylai cyfranogwyr hefyd gael y cyfle i adolygu ansawdd y profiad gyda'u Haseswr a chynnwys yr adroddiad hwnnw yn e-DofE, a fydd wedyn yn cael ei gwblhau gan yr Aseswr.

Os nad chi yw'r Aseswr, trefnwch gyfarfod gyda'r cyfranogwr i adolygu a thrafod ei brofiadau pan fydd yn dychwelyd.

Mae nodiadau canllaw ar gael o'r Ganolfan Adnoddau yn DofE.org/resourcescentre.

Y Gofynion Preswyl

Eich cyfrifoldeb chi fel eu Harweinydd Dug Caeredin yw cymeradwyo gweithgareddau preswyl cyfranogwyr cyn iddynt fynychu. Nid ydym yn disgwyl i'r Darparwr Gweithgareddau Cymeradwy na'r sefydliad ofyn am dystiolaeth o'r gymeradwyaeth hon, ond bydd ymwbyddiaeth o'r gofyniad yn annog cyfranogwyr i sicrhau bod hyn wedi digwydd. Mae yna ffordd y gellir ystytho'r gofynion i weddu i anghenion unigol, felly fel eu Harweinydd Dug Caeredin, dylech ddarparu cyfleoedd i drafod yr hyblygrwydd hwn.

Gofynion Preswyl	Esboniad pellach
1. Rhaid i gyfranogwyr fod oddi cartref am o leiaf bum diwrnod a phedair noson. Dylai'r rhain fod yn olynol ond gellir eu rhannu'n ddau floc o fewn 12 mis.	– Ar gyfer cyrsiau preswyl pum niwrnod, dylai cyfranogwyr ddechrau cyn hanner dydd ar y diwrnod cyntaf a gorffen ar ôl 3pm ar y diwrnod olaf. Byddai'n dderbyniol i'r amseroedd hyn gael eu symud i ddarparu ar gyfer gwahanol opsiynau teithio neu pan fydd hynny'n fuddiol i'r rhaglen. – Gallai cynnig rhaniad dau floc fod yn ddewis poblogaidd i'r rhai mewn cyflogaeth. Yn hytrach na rhagnodi amseriadau penodol ar gyfer rhaniad dau floc, mae'n fuddiol i'r darparwr benderfynu beth sy'n gweithio orau ar gyfer eu rhaglen. Mae taith breswyl draddodiadol yn para 100 awr o leiaf a dylid rhannu hwn yn ddwy ran sydd fwy neu lai yn gyfartal. Dylai pob cyfnod gynnwys o leiaf dwy noson i sicrhau profiad ystyrlon. Nid oes rhaid cyfyngu hyn i benwythnosau; gellir ei drefnu dros unrhyw ddau gyfnod, megis dydd Sadwrn i ddydd Llun yn ystod gwyliau banc. Y nod yw darparu profiad preswyl gwerthfawr a boddhaus trwy ganiatáu hyblygrwydd yn y modd y dosberthir yr oriau, gan greu rhaglen sy'n cefnogi datblygiad a thwf cyfranogwyr orau.
2. Dylai cyfranogwyr fod mewn lleoliad preswyl anghyfarwydd.	– Dylai cyfranogwyr gwblhau eu cwrs preswyl i ffwrdd o'u cartref neu leoliadau eraill lle maent eisoes wedi cyflawni eu gweithgareddau Dug Caeredin.
3. Rhaid i gyfranogwyr aros mewn llety a rennir gyda'u grŵp am y cwrs preswyl cyfan. Ni ddylai hwn gynnwys aros gyda ffrindiau neu berthnasau.	– Rhaid cynnwys gweithdrefnau diogelu ar drefniadau cysgu a rennir, gan ystyried: – Grwpiau rhyw cymysg – Y rhai sy'n mynychu sydd o dan 18 oed – Y rhai sy'n mynychu sydd dros 18 oed – Y rhai nad ydynt yn uniaethu fel y rhyw a neilltuwyd iddynt adeg eu geni. – Dylai sefydliadau fod yn darparu llety ar wahân i rai dan 18 oed a throsodd oni bai ei bod yn ymarferol amhosibl.

	- Dylid trafod anghenion unigol ymlaen llaw er mwyn gallu darparu ar eu cyfer. Mae'r enghreifftiau yn cynnwys: - Toiled ac ystafell wely hygyrch - Lle ar gyfer amser tawel. - Rydym yn cynghori'n gryf yn erbyn aros mewn cartrefi, yn enwedig i rai dan 18 oed neu oedolion agored i niwed, oherwydd y risgiau diogelu a lles cysylltiedig. Fodd bynnag, y person ifanc (neu'r rhiant/gofalwr), ynghyd â'r sefydliad, sy'n gyfrifol am wirio diogelwch ac addasrwydd trefniadau cysgu. Rydym wedi cynnwys rhai awgrymiadau diogelwch yn ein gwybodaeth i gyfranogwyr ac yn disgwyl i sefydliadau gynnwys gwybodaeth gynhwysfawr am lety. - Mae'n bwysig cael caniatâd rhieni/gofalwyr/gwarcheidwaid os yw'r cyfranogwyr o dan 18 oed neu ar gyfer grwpiau agored i niwed sydd dros 18 oed.
4. Dylai gweithgareddau a rennir ddigwydd yn ystod y dydd a gyda'r nos a rhaid iddynt fod yn bwrpasol, mewn grŵp, ac yn ddi-dâl. Gall y rhain gynnwys cyrsiau hyfforddi, prosiectau amgylcheddol a chadwraeth, gwirfoddoli neu fod yn seiliedig ar weithgareddau.	- Dylai gweithgareddau pwrpasol a rennir fod yn fwy na gweithgareddau a ailadroddir gan aelod o staff cyflogedig. Dylai sefydliadau ystyried sut y gellir cyflawni canlyniadau'r adran trwy weithgaredd ystyrlon a rennir. - Dylai sefydliadau ystyried y gweithgareddau pwrpasol y gallant eu darparu yn ystod y dydd a gyda'r nos. Dylid rhannu amserlen glir gyda'r cyfranogwr ymlaen llaw. Dylid llywio'r amserlenni o amgylch gweithgaredd penodol ac anghenion unigol y rhai ar y cwrs preswyl. - Ni ddylai cyfranogwyr dderbyn taliad am gwblhau eu cwrs preswyl; fodd bynnag, efallai y byddant yn derbyn arian ar gyfer treuliau. Mae treuliau'n cynnwys costau sy'n ymwneud yn uniongyrchol â chymryd rhan yn y profiad preswyl. Gallai'r rhain gynnwys llety, prydau bwyd, teithio, ffioedd gweithgaredd ac offer arbenigol sydd eu hangen i gymryd rhan yn y cwrs preswyl. Nid yw hyn yn cynnwys cyflogau na bonysau yn seiliedig ar berfformiad neu feini prawf eraill. - Gall cyfnodau preswyl sy'n seiliedig ar brofiad gwaith neu interniaethau fod yn dderbyniol ar yr amod eu bod wedi'u cynllunio i fodloni'r holl Ofynion Preswyl. Ni ddylai cyfranogwyr fod yn cymryd lle aelod o staff cyflogedig ac ni ddylent dderbyn taliad. - Wrth rannu cwrs preswyl yn ddau floc, dylai fod thema gyson a gweithgareddau cyson ar draws y ddau floc.

5.

Dylai mwyafrif y cyfranogwyr fod yn anhysbys i'w gilydd.

- Mae'n dderbyniol adnabod hyd at 50% o gyfranogwyr, ond dylai darparwyr deimlo eu bod wedi'u grymuso i gynllunio cyfansoddiad eu grŵp mewn ffordd sy'n bodloni canlyniadau'r adran orau yn eu barn nhw ac sy'n darparu profiad preswyl da i bawb sy'n mynychu. Mae'r ganran hon wedi'i chynnwys er mwyn cynyddu mynediad i'r adran, yn enwedig ar gyfer y rhai sy'n cael eu gwrthio i'r cyrion, gan sicrhau bod darparwyr yn gallu cynnig cyfleoedd cost isel heb orfod cyfyngu ar niferoedd.
- Ni ddylid trin y ganran hon fel targed. Gallai cadw ato'n gaeth olygu y bydd rhai cyfranogwyr yn methu â chyflawni eu canlyniadau os bydd eraill yn rhoi'r gorau iddi ar ôl cofrestru. Er ei bod yn anochel y bydd rhai sefyllfaoedd y tu hwnt i reolaeth sefydliad, dylid cynnwys prosesau wrth gofrestru i leihau'r risgiau hyn – er enghraifft, gofyn am fanylion canolfannau Dug Caeredin y cyfranogwyr ymlaen llaw.
- Gall rhannu cyfranogwyr yn is-grwpiau gwahanol ganiatáu ar gyfer gwell cymysgu â phobl newydd a galluogi sesiynau preswyl i fodloni canlyniadau'r adran yn well.
- Byddai disgwyl i drefnwyr greu cyfleoedd i bawb sy'n cymryd rhan brofi elfen o weithgaredd a rennir a phwrpasol gyda phobl nad ydynt yn eu hadnabod.

6.

Dylai fod gan grwpiau o leiaf bump o bobl, gan gynnwys y cyfranogwr.

- Gall cyfranogwyr wneud gwahanol weithgareddau ar adegau yn y cwrs preswyl, ar yr amod bod ganddynt nod neu thema gyffredin. Rhaid cysylltu'r gweithgareddau mewn rhyw ffordd a'u galluogi i ryngweithio fel grŵp mewn ffordd sy'n dal i gwrdd â chanlyniadau'r adran.

7.

Dylai mwyafrif y staff fod yn anhysbys i gyfranogwyr.

- Mae rhannu cyfranogwyr yn is-grwpiau oddi wrth aelodau hysbys o staff yn caniatáu ar gyfer cymysgu'n well â phobl newydd ac yn galluogi sesiynau preswyl i fodloni canlyniadau'r adran yn well.

8.

Dylai cyfranogwyr ymchwilio i weithgareddau addas, trafod eu diddordebau gyda'u Harweinydd Dug Caeredin, a dilyn unrhyw gyfarwyddiadau cyn gweithgaredd.

- Dylai sefydliadau roi manylion llawn y cwrs preswyl i gyfranogwyr ymlaen llaw, gan gynnwys hyfforddiant, costau ac unrhyw wybodaeth arall i fod yn ymwybodol ohoni.
- Dylai sefydliadau sy'n cynnig cyllid (fel bwrsariaethau neu ostyngiadau) rannu'r wybodaeth hon gyda'r cyfranogwr cyn archebu.
- Mae'n dderbyniol i gyfranogwyr gyfarfod trwy gyfleoedd hyfforddi cyn y cwrs preswyl.

9.

Rhaid i'r Sefydliad Trwyddedig gymeradwyo'r cwrs preswyl arfaethedig a'r Aseswr a enwir ymlaen llaw.

- Gallai rhywun o fewn y sefydliad weithredu fel Aseswr, ar yr amod eu bod yn bodloni'r gofynion. **Mae rhagor o wybodaeth am fod yn Aseswr ar gael yma.**
- Dylai Adroddiad yr Aseswr gael ei bersonoli a chynnwys digon o fanylion i gadarnhau bod y cwrs preswyl yn bodloni'r Gofynion Preswyl a bod y cyfranogwr wedi cyflawni ei nodau personol.
- Dylid cyflwyno Adroddiadau Aseswyr mewn modd amserol, yn ddelfrydol o fewn ychydig wythnosau.
- Os caiff cwrs preswyl ei rannu'n ddau, dylai fod Aseswr cyson ar draws y ddau floc a all gefnogi cyfranogwr drwy'r adran gyfan, neu dlid lanlwytho dau Adroddiad Aseswr.

10.

Mae hyblygrwydd ar gael i sicrhau bod cyfranogwyr ag anghenion unigol penodol yn gallu cael mynediad i breswyl.

Mae'r rhain yn cynnwys:

- Gall cyfranogwyr ofyn am amser segur i ffwrdd o weithgareddau
- Caniateir gofalgwyr
- Gall cyfranogwyr ag anghenion unigol penodol fynychu gyda'u Harweinwyr.

- Dylai'r hyblygrwydd adlewyrchu anghenion unigol cyfranogwr a dylid eu trafod a'u cytuno cyn cymeradwyo.
Dylai unrhyw hyblygrwydd hefyd fod yn unol â **nod, egwyddorion a chanlyniadau'r** adran Breswyl.
 - Gall arweinwyr gymeradwyo cais cyfranogwr am addasiadau rhesymol, ond bydd angen iddynt sicrhau o hyd bod y darparwr a ddewiswyd gan y cyfranogwr yn gallu darparu ar gyfer y rhain.
 - Ni ddylai darparwyr preswyl wneud dyfarniadau ar unrhyw addasiadau a gymeradwyr ymlaen llaw ar gyfer yr adran hon, oni bai ei fod yn effeithio ar eu gallu i ddarparu preswylfa ddiogel i'r cyfranogwr. Dylid cymryd yn ganiataol bob amser bod yr addasiad hwn wedi'i gymeradwyo fel ffordd i unigolion gael mynediad i'r adran.
 - Lle mae angen rhoi amser segur i unigolyn i ffwrdd o weithgareddau a rennir, dylid cymryd gofal i sicrhau y gellir darparu ar gyfer hyn. Yn ddelfrydol, dylid cytuno ar yr addasiad hwn ymlaen llaw, ond efallai y bydd adegau pan fydd angen i gyfranogwr ofyn am amser segur ar fyr rybudd. Os yw unigolyn wedi cymryd amser i ffwrdd o weithgareddau a rennir, ni fydd yr amser hwn yn cael ei ystyried mewn unrhyw ffordd wrth fesur eu cyfranogiad cyffredinol.
 - Gall cyfranogwyr ag anghenion ychwanegol fynychu fel grŵp a gallant ddod gyda staff neu ofalwyr os oes angen. Gellir cynnwys staff neu ofalwyr yn niferoedd y grŵp os ydynt hefyd yn bwriadu cymryd rhan yn y gweithgareddau.

- Mae disgwyl o hyd i gyfranogwyr sy'n mynychu grŵp fodloni canlyniadau'r adran, e.e., cyfarfod â phobl newydd, datblygu'r hyder i ffynnu mewn amgylchedd anghyfarwydd. Mae angen i arweinwyr gynllunio sut y gallant gyflawni'r canlyniadau hyn os yw cyfranogwyr yn mynychu gyda grŵp hysbys.
- Dylai sefydliadau ofyn i unrhyw addasiadau gael eu cymeradwyo gan eu Harweinydd a Sefydliad Trwyddedig.
- Gall cyfranogwyr sy'n cwblhau eu Gwobrau o fewn Ystadau Diogel gwblhau eu cwrs preswyl fel grŵp gyda'u Harweinwyr. Yr agwedd hollbwysig yw sicrhau'r elfen anghyfarwydd, a allai ddod o'r staff dan sylw, y gweithgareddau a wneir, y lleoliad a ddewiswyd, neu'r bobl y maent yn rhyngweithio â nhw yn ystod y cwrs preswyl.

Syniadau adran Preswyl

Ar gyfer yr adran hon, mae angen i gyfranogwyr nodi gweithgaredd y maent am ei ddysgu, neu ei wella, o unrhyw un o'r categorïau isod, a gwneud hyn oddi cartref.

Yna mae angen i gyfranogwyr osod amcanion iddynt eu hunain a chreu eu rhaglen i'w cyflawni. Mae llawer o gyfleoedd bob amser ar gyfer cyfnodau preswyl wedi'u rhestru ar y Chwilotwr Cyfleoedd (DofE.org/opportunity-finder).

Amgylchedd a chadwraeth Enghreifftiau:

- Ymuno â phrosiect plannu coed gyda grŵp cadwraeth coetir
- Monitro poblogaeth ystlumod
- Helpu tîm cadwraeth rheilffordd lein gul.

Yn seiliedig ar weithgaredd Enghreifftiau:

- Ymuno ag ailgread hanesyddol
- Ymgymryd â chwrs wythnos o hyd i wella eu sgiliau caiacio
- Dod yn ddeifiwr achub.

Dysgu Enghreifftiau:

- Ymgymryd â chwrs coginio
- Gwella eu sgiliau iaith Sbaeneg ar gwrs
- Cymryd rhan mewn cwrs preswyl aml-ffydd, astudio gwahanol grefyddau a sut maen nhw'n rhyngweithio â'i gilydd.

Gwasanaeth i eraill

Enghreifftiau:

- Cynorthwyo pobl ifanc dall a byddar i fwynhau gwyliau
- Ailadeiladu to ysgol
- Bod yn gynorthwyydd i gefnogi prosiect gwastraff ecogyfeillgar mewn canolfan addysg awyr agored.

5. CWBLHAU

Yn y bennod hon fe welwch gyngor ac awgrymiadau i helpu cyfranogwyr i gwblhau eu rhaglenni ac ailgynnau eu diddordeb os ydynt yn blino. Gallwch hefyd ddarllen am sut y gallwch ddathlu eu cyflawniadau a'r hyn y gall cyfranogwyr ei wneud ar ôl ennill eu Gwobr Aur.

Helpu cyfranogwyr i gwblhau eu Dug Caeredin.....	104
Tystysgrifau adrannol.....	109
Cyflawni Gwobr.....	110
Dilyniant	110
Tystysgrifau, bathodynnau a dathliadau Gwobr.....	111
Tystysgrifau a bathodynnau coll.....	112
Parhau i gymryd rhan	112

Helpu cyfranogwyr i gwblhau eu Dug Caeredin

Pan fydd pobl ifanc yn dechrau eu rhaglen Dug Caeredin, maent yn gwneud hynny gyda'r disgwyliad y byddant yn ei chwblhau ac yn ennill Gwobr. Mewn gwirionedd, mae'n bwysig ei gwneud yn glir iddynt mai'r disgwyliad yw, oherwydd eu bod wedi dechrau, y byddant yn gorffen. Er ein bod yn derbyn na fydd nifer fach o gyfranogwyr yn cwblhau eu rhaglen hyd at y diwedd, mae'n bwysig bod cymaint â phosibl yn ei chwblhau. Eich cyfrifoldeb chi fel eu Harweinydd Dug Caeredin yw eu helpu i gyflawni hyn. Isod, fe welwch restr o resymau posibl pam y gallai presenoldeb cyfranogwr bylu, ynghyd ag awgrymiadau ar sut i fynd i'r afael â phob sefyllfa.

Cymhelliant isel

Wrth i amser fynd yn ei flaen, gall cyfranogwyr golli brwdfrydedd neu deimlo'n llai egnïol ynghylch cyflawni eu Gwobr. I wrthweithio hyn, siaradwch

â nhw yn rheolaidd. Darganfyddwch sut maent yn teimlo, unrhyw broblemau y gallent fod yn eu hwynebu a sut y gellir eu datrys. Dathlwch bob cyflawniad pan fyddwch chi'n cwrrd â nhw trwy gyflwyniadau adrannol, siartiau cynnydd, gwybodaeth ar hysbysfyrddau a chyflwyniadau Gwobr proffil uchel. Gallwch fonitro cynnydd trwy e-DofE a dilyn i fyny gyda chyfranogwyr nad ydynt yn gwneud y cynnydd disgwyliedig.

Mynediad i weithgareddau

Mae gweithgareddau yn allweddol i bob rhaglen. Gall diddordeb person ifanc ddirywio os na all wneud y gweithgareddau y mae eu heisiau neu'n cael trafferth cyrraedd atynt. Cymerwch amser ar y dechrau i'w helpu i ddewis a chofnodi eu dewisiadau yn e-DofE. Drwy gymryd yr amser i siarad â chyfranogwyr ar y dechrau, gallwch reoli eu disgwyliadau ynghylch yr hyn sydd ar gael.

Siaradwch â nhw am eu diddordebau a helpwch nhw i ddewis gweithgareddau y mae ganddyn nhw ddiddordeb gwirioneddol ynddynt ac y byddan nhw'n cael eu cymell i'w gwneud.

Un ffordd o ailgynnu diddordeb cyfranogwr yw trwy drefnu gweithgareddau grŵp sy'n annog ysbryd tîm, e.e., codi arian yn yr adran Gwirfoddoli. Mae hefyd yn werth rhoi cynnig ar sesiynau rhagflas er mwyn iddynt gael blas ar weithgareddau na fyddent efallai wedi'u hystyried fel arfer.

Dewis anghywir o weithgaredd

Er mwyn osgoi'r sefyllfa hon, gwnewch yn siŵr eich bod yn ymwybodol o holl ganllawiau'r rhaglen, yn gyfoes â'r holl ddatblygiadau o fewn y Dug Caeredin ac, wrth gwrs, y modd y trefnir gweithgareddau.

Gallwch wneud hyn drwy ymweld â'n gwefan, darllen e-byst ein Harweinwyr, a chyfathrebu'n rheolaidd â'ch Swyddog Gweithrediadau. Mae hefyd yn werth cadw mewn cysylltiad agos â Chydlynnydd eich canolfan, eich Sefydliad Trwyddedig (LO), ac Arweinwyr eraill yn eich ardal.

Cofiwch, os oes gennych unrhyw amheuaeth am unrhyw beth, holwch eich Sefydliad Trwyddedig. Os yw cyfranogwr yn teimlo ei fod wedi dewis y gweithgaredd anghywir (er ei fod yn cyd-fynd â'r adran), peidiwch ag anghofio y gallant newid unwaith ym mhob adran ar bob lefel. Bydd angen cofnodi'r ddau weithgaredd yn e-DofE.

Dim ond diddordeb yn yr adran Alldaith

Pan fyddwch chi'n siarad â phobl ifanc am eu rhaglen, mae'n wir bwysig pwysleisio bod pob adran yn cynnig

hwyl, cyffro ac antur – nid dim ond yr adran Alldaith.

Ofn yr Adran Alldaith

Ar ben arall y raddfa, efallai y bydd rhai pobl ifanc yn cael eu digalonni wrth feddwl am alldaith. Efallai eu bod yn cael pwysau gan eu cyfoedion i'w wneud, yn ansicr ynghylch mynd i leoedd sydd y tu allan i'w parth cysur, neu'n teimlo y bydd yn llawer rhy anodd i'w wneud.

Gallwch chi helpu trwy siarad â nhw a rhoi sicrwydd iddynt. Atgoffwch nhw, trwy gynllunio eu llwybr eu hunain a phenderfynu sut maen nhw eisiau teithio, nhw fydd wrth y llyw ac yn gallu sicrhau bod yr hyn maen nhw'n ei wneud yn gyraeddadwy. Siaradwch â nhw am yr hyfforddiant y byddant yn ei wneud ac esboniwch sut y bydd hyn yn eu paratoi ar gyfer eu halldaith. Os yw'n ofn yr anhysbys, dangoswch luniau o'r ardal iddynt a gofynnwch iddynt edrych ar-lein. Gallwch hefyd drefnu cyflwyniad gan rai grwpiau hŷn a allai fod wedi profi'r un ofnau ond sydd wedi cwblhau eu halldaith o hyd.

Peidio â gwneud neu orffen yr alldaith gymhwysu

Os bydd cyfranogwyr yn methu eu halldaith gymhwysu neu os na allant ei chwblhau am unrhyw reswm, gallwch eu helpu i ddod o hyd i ddewis arall. Os nad ydych yn cynllunio alldaith arall mae lleoedd ar gael yn aml gyda grwpiau eraill neu gyda Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy (AAPs). Siaradwch â'ch Cydlynnydd Dug Caeredin neu Reolwr Dug Caeredin i ddarganfod beth sydd ar gael neu edrychwch ar [DofE.org/opportunity-finder](https://dofe.org/opportunity-finder).

Diffyg cit/offer

Os yw cyfranogwyr yn cael anhawster i gael gafael ar offer neu daclau, holwch eich canolfan Cydlynnydd neu Sefydliad Trwyddedig i weld a allant helpu. Gall nawdd gan fusnesau lleol neu gymorth gan gyrff dyfarnu grantiau fod yn llwybr gwerth ei ymchwilio hefyd. Mae'r Dug Caeredin yn darparu cyngor ar offer alldaith yn [DofE.org/shopping](https://dofe.org/shopping).

Arholiadau

O ystyried oedran y cyfranogwyr mae'n bur debygol y bydd arholiadau'n amharu ar eu gweithgareddau. Yn amlwg, ni allwch ddisgwyl i'w rhaglen gael blaenoriaeth dros y rhain, ond yn ystod y cyfnod hwn gallwch eu cefnogi o bell. Byddwch ar gael iddynt fel eu bod yn gwybod y gallant gyflawni eu Gwobr ar ôl eu harholiadau.

Gormod o bethau eraill ar fynd

O swyddi rhan-amser a chlybiau eraill, i bartïon a phwysau gan gyfoedion i wneud pethau eraill, mae llawer o bobl ifanc yn ei chael hi'n anodd ffitio popeth i mewn. Gyda mentora a sgysiau rheolaidd, dylech fod ar ben yr hyn y mae'ch cyfranogwyr yn ei wneud. Cadwch lygad barcud ar lefelau presenoldeb, ac os bydd pethau'n dechrau gostwng, siaradwch â nhw i ddarganfod pam.

Os ydynt yn gwneud gormod, mae'n werth eu helpu i gynllunio ac ail-flaenoriaethu eu gweithgareddau fel

y gallant barhau â'u rhaglen. Gallent wneud un adran ar y tro. Mae hefyd yn werth eu hatgoffa efallai eu bod eisoes yn mwynhau gweithgareddau yn eu hamser hamdden a allai gyfrif tuag at eu Dug Caeredin. Ceisiwch weithio gyda nhw i weld a allant ddefnyddio rhywbeth maen nhw'n ei wneud fel rhan o'u rhaglen.

Newid mewn amgylchiadau teuluol neu amgylchiadau eraill

Gall y rhain gael effaith emosiynol ac ymarferol ar fywyd cyfranogwr.

Os oes cynnwrf yn eu bywyd teuluol, efallai y bydd presenoldeb mewn

cyfarfodydd grŵp yn lleihau ac efallai y bydd yn ei chael hi'n anoddach mynd a dod o'u gweithgareddau. Drwy gadw mewn cysylltiad rheolaidd agos â'r person ifanc, byddwch chi'n gwybod am broblemau posibl yn gynnar.

Gallwch dawelu eu meddwl a sicrhau eu bod yn ymwybodol y gallant bob amser ddychwelyd at eu rhaglen unrhyw bryd os ydynt yn teimlo na allant barhau am y tro. I rai, gall presenoldeb fod yn wrthdyniad da. Os ydynt yn dewis lleihau presenoldeb, cadwch mewn cysylltiad dros y ffôn (os yw'n briodol), e-bost a chylchlythyrau.

Cyllid

Mae digon o gyrff dyfarnu grantiau y gallai cyfranogwyr gysylltu â nhw i'w cefnogi yn eu hanturiaethau. Gall busnesau lleol ac awdurdodau lleol helpu hefyd. Sicrhewch fod cyfranogwyr sy'n cael problemau ariannol yn ymwybodol o'r atebion posibl hyn. Rydym am sicrhau nad oes unrhyw bobl ifanc yn colli allan ar eu Dug Caeredin oherwydd rhwystrau ariannol ac i sicrhau bod rhaglenni Dug Caeredin yn wirioneddol hygrych i bob person ifanc, gan adlewyrchu'r genhedlaeth fwyaf amrywiol erioed.

Os yw eich Sefydliad Trwyddedig (LO) neu'r bobl ifanc yr ydych yn eu cefnogi yn wynebu heriau wrth gyflwyno neu wneud eu Dug Caeredin oherwydd cyllid, ewch i **DofE.org** i gael y wybodaeth ddiweddaraf am gyllid sydd ar gael, neu cysylltwch â'ch Swyddog Gweithrediadau a all roi cyngor i chi ar gymorth posibl.

Cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant

Mae Gwobr Dug Caeredin ar gyfer pob person ifanc. Fel elusen rydym yn gweithio'n galed i sicrhau ein bod yn berthnasol i bob person ifanc a'n bod yn denu ystod amrywiol o bobl i ymgymryd â'r Wobr. Gwyddom y gall pobl o wahanol grwpiau profi rhwystrau gwahanol naill ai i ddechrau neu gwblhau'r Wobr.

Byddwch yn ymwybodol o wahanol ddiwylliannau a chrefyddau a chofiwch bob amser, mae'r rhaglen yn hyblyg ac felly bydd person ifanc yn gallu dylunio rhaglen sy'n gweithio iddo.

Cofiwch sôn am hyn wrth recriwtio ac yn ystod y rhaglen. Bydd eich Swyddog Gweithrediadau lleol yn gallu cefnogi'r uchod, os oes gennych unrhyw gwestiynau.

Gweithgareddau anghymeradwy

Mae llawer o bobl ifanc yn cwblhau eu holl weithgareddau ac adrannau ac yn anghofio eu hanfon i'w cymeradwyo ar e-DofE. Atgoffwch nhw i barhau i ddiweddarau e-DofE a gwnewch yn siŵr eich bod yn ymateb yn brydlon gydag adborth a chymeradwyaeth. Gallwch hefyd eu hannog i lawrlwytho ap Dug Caeredin rhad ac am ddim, sy'n rhoi ffordd hawdd iddynt ddiweddarau e-DofE wrth fynd.

Fel Arweinydd gallwch gymeradwyo adrannau wedi'u cwblhau ar e-DofE yn uniongyrchol ar yr amod bod y Cynlluniwr Rhaglen a'r amserlenni gofynnol wedi'u cwblhau a bod yna Adroddiad Aseswr.

Newid/diffyg Arweinydd

Os na allwch barhau fel Arweinydd Dug Caeredin ar gyfer eich grŵp, gwnewch yn siŵr eich bod yn rhoi cymaint o rybudd â phosibl i'ch Cydlynnydd Dug Caeredin ac/neu Reolwr Dug Caeredin, fel y gallant recriwtio Arweinydd newydd. Rhowch gymaint o help a chefnogaeth ag y gallwch i ddod o hyd i un a gwnewch sesiwn trosglwyddo/hyfforddiant gyda'r Arweinydd newydd.

Symud

Os yw person ifanc yn symud allan o'ch ardal, rhowch fanylion eu Sefydliad Trwyddedig agosaf iddynt. Does ond angen iddyn nhw roi eu rhif e-DofE i Arweinydd eu grŵp newydd. Yna gall y Sefydliad Trwyddedig newydd drosglwyddo ei gyfrif i'r grŵp newydd. Atgoffwch nhw i ddiweddarau eu cyfeiriad e-bost e-DofE i gyfeiriad personol a dileu eu cyfeiriad ysgol neu goleg presennol os na fyddant yn ei ddefnyddio mwyach.

Tystysgrifau adrannol

Mae'n gamp enfawr i rennill Gwobr Dug Caeredin, ond mae pob adran yn garreg filltir i'w dathlu ynddi ei hun. Mae tystysgrifau adrannol yn cydnabod gwaith caled ac ymrwymiad cyfranogwr ar hyd eu taith Dug Caeredin – ac yn eu cadw'n llawn cymhelliant.

Gall cyfranogwyr lawrlwytho tystysgrifau adrannol o e-DofE i nodi cyflawniad pob adran. Cyn gynted ag y bydd unrhyw adran o'u Gwobr yn derbyn ei chymeradwyaeth derfynol, byddant yn gallu lawrlwytho eu tystysgrif naill ai trwy'r cyfrif e-DofE, neu ap Dug Caeredin. Ar ôl cwblhau eu rhaglen Dug Caeredin bydd cyfranogwyr yn cael mynediad at dystysgrif ar gyfer pob un o adrannau gorffenedig y Wobr, ynghyd â'r dystysgrif gyffredinol i ddathlu cwblhau'r lefel Gwobr honno.

Tystysgrif Cyflawniad

Mae cwblhau adrannau lluosog o Wobr yn haeddu cydnabyddiaeth, ac fel Arweinwyr, gallwch ddewis dathlu'r cyflawniad hwn trwy ddyfarnu Tystysgrif Cyflawniad i gyfranogwyr os ydynt wedi cwblhau unrhyw dair adran o'u Gwobr Dug Caeredin.

Cyflawni Gwobr

Mae cwblhau rhaglen a chyflawni eu Gwobr yn rhoi profiadau unigryw i gyfranogwr ac yn helpu datblygu'r sgiliau a'r agweddau sydd eu hangen arnynt i lwyddo mewn bywyd.

O'r dechrau i'r diwedd, mae'n un antur enfawr a fydd yn aros gyda nhw am byth. Y peth gwyh yw y byddwch chi, fel Arweinydd Dug Caeredin, yn chwarae rhan allweddol wrth helpu pobl ifanc i ennill Gwobr. Byddwch yn eu hannog, eu cefnogi a'u cynghori bob cam o'r ffordd; mae'n gyfrifoldeb enfawr ond gwirioneddol foddhaus. I gyflawni Gwobr, rhaid i gofnodion e-DofE y cyfranogwr gael eu cymeradwyo gan Ddilyswr Gwobrau Dug Caeredin o fewn eich Sefydliad Trwyddedig. Mae Dilyswr Gwobrau yn rhywun sy'n gwbl annibynnol ar gyflwyniad y rhaglen ac felly'n gweithredu fel gwiriad ansawdd pwysig ac annibynnol. Ar gyfer Gwobrau Aur, rhaid i'r rhain hefyd gael eu cymeradwyo gan y Swyddfa Gwlad Dug Caeredin berthnasol.

Cynnydd

Unwaith y bydd un Wobr wedi'i chyflawni a'i dathlu, eich rôl allweddol fel Arweinydd Dug Caeredin yw annog cyfranogwyr i symud ymlaen i'r lefel nesaf.

Ymatebwch yn brydlon gydag adborth a chymeradwyaeth a siarad â nhw am symud i fyny lefel. Os oes Lle Cyfranogiad ar gael, mae'n hawdd ychwanegu'r lefel nesaf at gyfrif e-DofE presennol y cyfranogwr.

Os mai dim ond un adran sydd gan berson ifanc i'w chwblhau a'u bod yn bodloni gofynion o ran oedran a rhaglen, gallech hefyd eu cael ar y lefel Dug Caeredin nesaf yn gynharach.

Mae pob cam i fyny yn gofyn am fwy o ymrwymiad, sy'n newyddion gwyh i bobl ifanc sy'n mwynhau her. Fodd bynnag, mae'r un mor bwysig nad ydych yn eu gorlethu wrth feddwl am hyn.

Tawelwch unrhyw bryderon neu weithio allan sut i oresgyn unrhyw broblemau neu anawsterau a wynebodd eich cyfranogwr yn ystod y lefel y mae newydd ei gorffen er mwyn sicrhau y gellir gwella eu profiad Dug Caeredin yn barhaus.

Mae hefyd yn werth atgoffa eich cyfranogwyr y gallant ddewis gweithgareddau hollol wahanol ar gyfer y lefel nesaf neu ddewis parhau i wella ar y rhai y maent newydd fod yn eu gwneud – beth bynnag sydd o ddiddordeb iddynt. Gallwch ddangos neu anfon y ffilm Croeso Dug Caeredin i gyfranogwyr ar gyfer yr adran y maent ar fin symud ymlaen iddi, i ddangos iddynt yr hyn y gallant ei ddisgwyl.

Tystysgrifau, bathodynnau a chyflwyniadau Gwobrau

Mae deiliaid Gwobrau Efydd ac Arian yn derbyn tystysgrif a bathodyn. Mae deiliaid Gwobrau Aur yn derbyn tystysgrif a gallant ddewis naill ai bathodyn neu dlws. Yng Ngogledd Iwerddon, o dan y Fenter Cydddyfarniad, gall pob person ifanc ddewis a Gwobr Dug Caeredin, Gaisce – Gwobr y Llywydd neu Dystysgrif Gwobr Ryngwladol. Os byddant yn dewis Gaisce – tystysgrif Gwobr y Llywydd byddant hefyd yn derbyn medal yn ychwanegol at eu bathodyn.

Eich Sefydliad Trwyddedig sy'n gyfrifol am benderfynu sut i gyflwyno Gwobrau Efydd ac Arian a bydd llawer yn trefnu cyflwyniadau lleol.

Os hoffech chi hefyd drefnu un ar gyfer eich grŵp a/neu ganolfan yn unig, mae hynny'n iawn, ond rhwch wybod i'ch Sefydliad Trwyddedig am eich trefniadau yn gyntaf. Cofiwch, rhaid i chi aros nes bod eich Swyddog Canlyniadau wedi awdurdodi a chaniatáu'r Gwobrau cyn trefnu'r cyflwyniad.

Gwahoddir deiliaid Gwobrau Aur i ddathliad cenedlaethol yn un o'r Palasau Brenhinol ym mhresenoldeb Ei Uchelder Brenhinol Dug Caeredin. Cynhelir y rhain drwy gydol y flwyddyn yn Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon. Efallai y bydd dyddiad dathlu eu Gwobr Aur beth amser ar ôl i Wobr y cyfranogwr gael ei chadarnhau ond byddant yn derbyn gwahoddiad cyn gynted â phosibl.

Gwahoddir deiliaid Gwobrau Aur yng Ngogledd Iwerddon sy'n dewis derbyn Gaisce – Ardystiad Gwobr y Llywydd i naill ai Gyflwyniad Gwobr Aur ar y Cyd neu Gaisce Aur – cyflwyniad Gwobr y Llywydd. I gael manylion am ddathliadau Gwobr Aur gweler DofE.org/do/gold-award-celebrations.

Tystysgrifau a bathodynau coll

Gall cyfranogwyr wneud cais i'r Sefydliad Trwyddedig (LO) am dystysgrifau a bathodynau Efydd neu Arian newydd yn lle rhai a gollwyd. Efallai y codir tâl am hyn. Bydd y Swyddfa Gwlad Dug Caeredin briodol yn delio ag unrhyw fathodynau Gwobr Aur neu dystysgrifau newydd, a chodir tâl bychan am hyn. Mewn achosion o'r fath, neu yn achos Gwobrau hanesyddol ar unrhyw lefel, gofynnir i gyfranogwyr ddarparu tystiolaeth eu bod yn dal y Wobr.

Parhau i gymryd rhan

I lawer o bobl, dim ond dechrau eu taith Dug Caeredin yw ennill Gwobr. Parhau â'u bywyd Dug Caeredin fel cynorthwydd yw'r ffordd i'r rhai sy'n cyflawni ein Gwobrau barhau i gymryd rhan a rhoi rhywbeth yn ôl.

Mae Arweinydd Ifanc Dug Caeredin yn gyfranogwr Dug Caeredin sy'n cymryd cyfrifoldeb ychwanegol i gefnogi'r Dug Caeredin yn eu canolfan ochr yn ochr ag Arweinwyr sy'n oedolion, ac sydd wedi'u hyfforddi gan y Dug Caeredin i gyflawni eu rôl. Maen nhw'n darparu cefnogaeth cyfoedion i gyfoedion ac yn helpu pobl ifanc eraill i gael mynediad at eu rhaglen

Dug Caeredin a'i chyflawni o safbwynt y gellir ei chyflawnid.

Gallwch hefyd gyflwyno pobl ifanc i Raglen Llysgenhadon leuenctid Dug Caeredin y DU. Mae Llysgenhadon leuenctid yn ymwneud â llywio gwaith yr elusen er budd pobl ifanc eraill. Caiff y bobl ifanc hyn gyfle i gwrdd â gweinidogion ac ASau a siarad mewn digwyddiadau proffil uchel, gan gynnwys cynadleddau plaid, fforymau rhyngwladol a dathliadau Gwobr Aur Dug Caeredin ledled y Derynas Unedig. Bydd dod yn Llysgennad leuenctid yn helpu llunio sgiliau arwain pobl ifanc a chryfhau eu gwybodaeth, gan roi hunan-gred a hyder iddynt. Gall pobl ifanc yng Nghymru hefyd wneud cais i fod yn Llysgennad leuenctid Dug Caeredin Cymru.

Felly, ar ôl i chi gael eu sylw, beth allwch chi ei wneud?

- Cynnal “noson agored” a sesiynau blasu arweinyddiaeth
- Rhwch rolau ystyrion, penodol iddynt i gefnogi cyfranogwyr penodol trwy e-DofE
- Defnyddiwch nhw fel llysgenhadon i fynd allan i siarad â chyfranogwyr posibl
- Darparwch gyfleoedd hyfforddi iddynt. Gall cyrsiau hyfforddi gael eu darparu gennych chi, eich canolfan neu eich Sefydliad Trwyddedig.

Os ydynt yn symud i ffwrdd, helpwch nhw i gysylltu â'u Sefydliad Trwyddedig lleol yn eu hardal newydd.

Fframwaith mesur effaith

Gwerthuso effaith y DofE yw'r man cychwyn ar gyfer gwella'r hyn yr ydym yn ei wneud, a sicrhau bod y Wobr yn arwain at fuddion cadarnhaol i'r nifer mwyaf posibl o bobl ifanc. Rydym yn credu bod gwerth aruthrol i roi ffordd i bobl ifanc olrhain eu cynnydd DofE, a myfyrio ar y newidiadau personol iddyn nhw fel unigolion ar hyd y daith. Mae'n fuddiol i Sefydliadau Trwyddedig sy'n cefnogi pobl ifanc hefyd, gan y gallant arddangos buddion a chanlyniadau cadarnhaol darpariaeth y rhaglen ar raddfa ehangach.

Mae'r Fframwaith Mesur Effaith yn ganolog i hyn. Mae'n cynnwys nifer o gwestiynau sy'n cael eu gofyn i bobl ifanc yn ystod gwahanol gamau o'u rhaglen DofE drwy eDofE. Mae

eu hymatebion yn rhoi cipolwg gwerthfawr ar effaith y rhaglen arnyn nhw, ond mae'r cwestiynau'n opsiynol felly os nad ydynt eisiau ateb, gallant ddewis 'Mae'n well gennyf beidio â dweud'. Mae'r cwestiynau a ddefnyddir yn y fframwaith wedi cael eu dewis yn ofalus o arolygon llywodraeth ac academiaidd i alluogi meincnodi yn erbyn data cenedlaethol.

“

Mae'r bobl ifanc yn fy nghanolfan Dug Caeredin bob amser yn sôn am bwysigrwydd ailgylchu. Pan enillodd grŵp ohonynt eu Gwobrau Aur yn ddiweddar, awgrymais eu bod yn "ailgylchu eu hunain." Maent yn awr yn mwynhau helpu'r genhedlaeth nesaf o gyfranogwyr drwy eu rhaglenni.”

Ian, Arweinydd Dug Caeredin

A woman with long red braids is looking down at a map she is holding. She is also looking at her wristwatch. She is wearing a black long-sleeved shirt and a backpack. In the background, another person is visible, and there are mountains in the distance.

6. GWYBODAETH BWYSIG ARALL

Mae'r bennod hon yn rhoi gwybodaeth i chi am gymorth, hyfforddiant, ein partneriaid, ein rhwydwaith rhyngwladol ac arweiniad ar bolisiâu Dug Caeredin.

Diogelu	116
Grymuso pobl ifanc	116
Cefnogaeth gan eich Sefydliad Trwyddedig.....	117
Cefnogaeth gan elusen Dug Caeredin	118
Cwynion, adborth ac ymholiadau.....	120
Sefydliad Rhyngwladol Gwobr Dug Caeredin	121
Cysylltiadau â rhaglenni eraill.....	121
Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy	121
Partneriaethau Marchnata.....	122
Polisi effaith amgylcheddol	122

Diogelu

Mae'r Dug Caeredin yn ymwneud â chefnogi pobl ifanc wrth iddynt ddysgu sgiliau newydd, goresgyn rhwystrau, a meithrin hyder a gwytnwch trwy weithgareddau sy'n cynnig her bersonol mewn lleoliadau sy'n deall rheoli risg a hyrwyddo diogelu.

Mae diogelu ac arferion diogel yn hanfodol i gyflawni hyn. Maent wrth galon popeth y mae elusen Dug Caeredin yn ei wneud, a disgwyliwn yr un safonau gan y rhai sy'n gweithio gyda ni.

Mae'n gyfrifoldeb ar bawb i ddiogelu pobl ifanc. Mae gan unrhyw un sy'n gweithio gyda phobl ifanc gyfrifoldeb i'w cadw'n ddiogel ac i ddeall beth sydd angen iddynt ei wneud, beth i chwilio amdano, a sut i adrodd ac ymateb yn briodol i bryderon.

Mae safonau a disgwyliadau ar gyfer Sefydliadau Trwyddedig (LOs) a Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy (AAPs) wedi'u nodi yn y cytundeb trwyddedu sydd ar waith rhwng pob sefydliad a'r elusen Dug Caeredin.

Fodd bynnag, rydym yn disgwyl y bydd pob Sefydliad Trwyddedig a Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy, o leiaf, yn bodloni'r safonau a nodir yn ein hegwyddorion a'n polisïau diogelu. Mae'r rhain ar gael yn **Keeping young people safe - The Duke of Edinburgh's Award (DofE.org)**.

Mae'n rhaid i'r Awdurdodau Trwyddedu a'r Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy roi gwybod i ni am unrhyw bryderon ynghylch pobl ifanc neu oedolion sy'n ymwneud â chyflwyno,

neu sy'n cymryd rhan, mewn rhaglenni Dug Caeredin drwy anfon e-bost at safeguarding@DofE.org

Ein cyfrifoldeb ni fel Arweinwyr yw sicrhau, cyn belled ag y gallwn, bod pobl ifanc, oedolion agored i niwed a'u rhieni/gofalwyr yn gwneud dewisiadau gwybodus am ddiogelwch y gweithgareddau y maent yn cymryd rhan ynddynt ar gyfer eu Dug Caeredin, gan gynnwys drwy rannu arfer da. a sicrhau y gellir cael y sicrwydd priodol. Mae canllawiau'r Llywodraeth i rieni a gofalwyr ar gadw plant yn ddiogel yn ystod gweithgareddau y tu allan i oriau ysgol yn adnodd defnyddiol ar gyfer hyn: Cadw Plant yn Ddiogel: Arweiniad i Rieni (DofE.org).

Grymuso pobl ifanc

Nid ydym byth yn anghofio mai pobl ifanc sydd wrth wraidd popeth a wnawn.

Mae Dug Caeredin yn annog Sefydliadau Trwyddedig, Cydlynwyr, Rheolwyr ac Arweinwyr Dug Caeredin i gynnwys cyfranogwyr yn unigol, o fewn eu grwpiau cyfoedion neu drwy fforymau, wrth ystyried y ffordd orau o ddefnyddio rhaglenni Dug Caeredin i fynd i'r afael â:

- Y materion sy'n effeithio ar eu bywydau
- Sut mae rhaglenni Dug Caeredin yn cael eu darparu i helpu diwallu'r anghenion hynny
- Sut y dyrennir adnoddau i gefnogi'r broses honno

Cefnogaeth gan eich Sefydliad Trwyddedig

Eich Sefydliad Trwyddedig yw eich prif ffynhonnell cymorth bob amser. Byddant yn awdurdodi eich penodiad ac yn eich cefnogi yn ystod sefydlu eich grŵp.

Bydd Swyddogion Canlyniadau yn egluro'r ystod o wasanaethau a chymorth y maent yn eu darparu trwy eu hyfforddiant sefydlu. Mae hyn yn cynnwys y cyfrifoldebau a amlinellir yn eu trwydded Sefydliad Trwyddedig ond, yn gyffredinol, gallwch ddisgwyl y canlynol:

Cymorth parhaus

Bydd eich Sefydliad Trwyddedig yn rhoi gwybod i chi am ddatblygiadau yn eich maes ac unrhyw gyfleoedd rhaglen. Gallant roi gwybod i chi sut i gael gafael ar unrhyw offer arbenigol y gallai fod angen ar eich cyfranogwyr a'ch cynorthwyo i drefnu cyflwyniadau Gwobrau.

Fel y gallwch ddychmygu, mae angen gweinyddiaeth i arwain grŵp a/neu ganolfan Dug Caeredin, felly, yn ogystal ag e-DofE, sy'n cefnogi gweinyddu rhaglenni cyfranogwyr, gall eich Sefydliad Trwyddedig roi cymorth i chi gadw pethau i fynd yn esmwyth. Byddant hefyd yn darparu hyfforddiant, deunydd hyrwyddo a chymorth i chi.

Mae llawer o Sefydliadau Trwyddedig yn cynnig ffyrdd llawn dychmyg i helpu cyfranogwyr i gwblhau eu rhaglenni, er enghraifft:

- Cymhorthfa reolaidd i unrhyw un

sydd angen cyngor ac arweiniad

- Cefnogaeth gan Weithiwr Datblygu pan fydd gennych chi grŵp newydd
- Cyngor ychwanegol a thaflenni gwybodaeth
- Tystysgrifau diolch i ganolfannau sydd â chyfraddau cwblhau uchel.

Gwiriwch gyda'ch Sefydliad Trwyddedig i weld beth fyddant yn ei wneud i'ch helpu.

Hyfforddiant ar gyfer llwyddiant

Mae llwyddiant rhaglenni Dug Caeredin yn dibynnu ar effeithiolrwydd pobl fel chi – Arweinwyr Dug Caeredin sy'n eu rhedeg. Eich cymhwysedd a'ch hyder chi sy'n darparu profiadau ysbrydoledig o ansawdd uchel i'r miloedd o bobl ifanc sy'n anelu at Wobr.

Mae eich hyfforddiant yn rhan annatod o'r cymorth hwn gan ei fod yn gwella profiadau'r holl gyfranogwyr. Dyna pam y credwn y dylai pawb dderbyn hyfforddiant o safon yn unol â'u hanghenion. Yn ei dro bydd hyn yn:

- Sicrhau cysondeb wrth gyflwyno rhaglenni i bobl ifanc
- Hyrwyddo a rhannu arfer da
- Cefnogi sefydliadau ac unigolion i gyflwyno a datblygu rhaglenni Dug Caeredin

- Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i unigolion am ddulliau cyflwyno newydd, newidiadau i unrhyw feini prawf ac i'r elusen Dug Caeredin ei hun.

Mae'r Dug Caeredin yn darparu cyfleoedd dysgu i chi a'ch gwirfoddolwyr ar ffurf Llwybrau Dysgu, mae manylion llawn i'w cael yn [DofE.org/learning](https://www.dofe.org/learning). Eich Sefydliad Trwyddedig sy'n gyfrifol am eich cyfnod sefydlu yn eich rôl, yn ogystal â chefnogaeth a chydabyddiaeth reolaidd tra'n ymwneud â'r Dug Caeredin.

Efallai y bydd gennych hefyd fynediad i ystod o gyfleoedd hyfforddi nad ydynt yn benodol i Dug Caeredin trwy eich Sefydliad Trwyddedig gan gynnwys, er enghraifft, diogelu ac amddiffyn plant, sgiliau technegol neu hyfforddiant ar gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant.

Gall rhywfaint o'r hyfforddiant hwn arwain at gymwysterau mewn gwaith ieuencid a gweithgareddau awyr agored. Gall gynnwys cyfarfodydd, cyrsiau, cynadleddau, dysgu ar-lein a dysgu o bell a ddarperir gan eich Sefydliad Trwyddedig neu Swyddfa Gwlad Dug Caeredin.

Mae Achrediad ar gyfer Aseswyr a Goruchwylwyr Alldaith hefyd ar gael trwy Lwybr Aseswr Alldaith a Goruchwyliwr Dug Caeredin.

Cofiwch, mae eich Sefydliad Trwyddedig yno i'ch helpu. Os oes gennych unrhyw gwestiynau neu angen cymorth, siaradwch â'ch Rheolwr Dug Caeredin.

Cefnogaeth gan elusen Dug Caeredin

DofE.org

Rydym yn darparu ystod eang o adnoddau defnyddiol i helpu rhedeg eich grŵp Dug Caeredin ac i hyrwyddo eich gweithgareddau. I gael gwybodaeth am bopeth gan gynnwys cyfleoedd hyfforddi cyfredol, codi arian a'r cyngor alldaith diweddaraf, ewch i [DofE.org/run](https://www.dofe.org/run) a chadwch lygad ar y tudalennau newyddion ac adnoddau yn e-DofE a'n sianeli cyfryngau cymdeithasol.

Byddwch hefyd yn dod o hyd i ddigon o nodiadau canllaw y gellir eu lawrlwytho am ddim, yn ogystal ag atebion i rai o'r cwestiynau mwyaf cyffredin a ofynnir i ni, yn [DofE.org/run](https://www.dofe.org/run).

Cyfathrebu

Fel Arweinydd Dug Caeredin gyda chyfrif e-DofE byddwch yn derbyn ein e-byst rheolaidd yn awtomatig sy'n cynnwys gwybodaeth a chefnogaeth berthnasol yn ymwneud â'r rhaglen gan gynnwys cyhoeddiadau pwysig am brosesau a gweithdrefnau diogelu ac unrhyw newidiadau yn ymwneud â rhaglenni Dug Caeredin. Gallwch ddiweddarau eich dewisiadau a'ch manylion cyswllt ar eich cyfrif e-DofE unrhyw bryd.

e-DofE

Mae e-DofE yn darparu mynediad i'r newyddion, cyfathrebu ac adnoddau diweddaraf yn ogystal â gwybodaeth ddefnyddiol i'ch helpu i reoli eich grŵp. Gellir cael cymorth ar ddefnyddio e-DofE gan eich Rheolwr Dug Caeredin, a all ofyn am eglurhad gan Swyddfa Gwlad Dug Caeredin os oes angen.

Llwybrau Dysgu Dug Caeredin

Yn Dug Caeredin rydym wedi buddsoddi mewn llwyfan dysgu ar-lein ar gyfer gwirfoddolwyr sy'n oedolion sy'n darparu ac yn cefnogi rhaglenni Dug Caeredin.

Mae'r platfform dysgu yn gadael i chi osod eich cyflymder eich hun a chwblhau eich dysgu ar apiau bwrdd gwaith a symudol, ar amser sy'n gyfleus i chi.

Mae'r Llwybrau dysgu wedi'u cynllunio i leihau ailadrodd, gwella ansawdd, a chynnig dysgu hyblyg, deniadol a hygyrch i'ch helpu yn eich rôl. Gallwch ddod o hyd i fanylion y llwybrau dysgu yn DofE.org/learning.

Cael sylw i'ch gweithgareddau

Yn naturiol, bydd angen yr adnoddau cywir arnoch i hyrwyddo'ch grŵp a'ch gweithgareddau. Felly ar gyfer posteri a thafleini – ar gael am gost enwol – e-bostiwrch ein cangen fasnachu, ASL, yn asl@DofE.org neu edrychwch ar yr hyn sydd ar gael yn Hanfodion Dug Caeredin, y gellir ei gyrchu trwy eich cyfrif e-DofE. Gall eich Sefydliad Trwyddedig neu ganolfan hefyd ddarparu deunydd i'ch helpu.

Gall pob Sefydliad Trwyddedig, canolfan gymeradwy a grŵp ddefnyddio logo Dug Caeredin, sydd ar gael yn DofE.org/run/logo ynghyd â chanllawiau ar sut y dylid ei ddefnyddio. Gallwch hefyd archebu logos pwrpasol am ddim ar gyfer eich grŵp.

Mae grwpiau a chanolfannau Dug

Caeredin yn allweddol wrth gynhyrchu cyhoeddusrwydd lleol a denu cyfranogwyr a chynorthwywyr newydd.

Gellir cyflawni cyhoeddusrwydd i'ch grŵp Dug Caeredin trwy:

- Ddathlu cyflawniadau pobl ifanc yn eich cymunedau lleol mewn digwyddiadau cyflwyno a thrwy'r cyfryngau lleol
- Defnyddio sianeli eich Sefydliad Trwyddedig eich hun – megis hysbysfyrddau, cylchlythyrau, gwasanaethau neu gyfarfodydd, neu fewnwyd i hyrwyddo eich grŵp Dug Caeredin
- Cynnal nosweithiau agored i rieni a gofalwyr a darpar gyfranogwyr
- Hyrwyddo gweithgareddau a llwyddiannau eich grŵp/canolfan
- Ymgysylltu â chefnogaeth weithredol noddwyr lleol a ffigurau cymunedol allweddol.

Gallwch ddod o hyd i amrywiaeth o offer ymarferol i'ch helpu i hyrwyddo eich grŵp a recriwtio cyfranogwyr – gan gynnwys posteri, cyflwyniadau, tafleini, ffilmiau a mwy – yn DofE.org/recruitment-toolkit.

Canolfan Brand

Mae'r Ganolfan Brand yn darparu adnodd canolog i gynhyrchu deunyddiau Dug Caeredin sy'n hyrwyddo'r Dug Caeredin yn eich ardal.

Mae'r Ganolfan Brand yn eich galluogi i addasu taflenni, posteri, baneri Dug Caeredin ac ati. Mae'n cynnig hyblygrwydd a y cyfle i chi deilwra adnoddau i'ch anghenion. Darllenwch fwy amdano a chyrchwch y Ganolfan Brand yn [DofE.org/run/brandcentre](https://www.dofe.org/run/brandcentre).

Cwynion, adborth ac ymholiadau

Rydym yn diffinio cwyn fel pan fydd person yn dymuno cofrestru'n ffurfiol ei anfonlonrwydd â'r wybodaeth neu'r gwasanaeth a ddarperir gan Wobr Dug Caeredin, neu'r modd y cawsant eu trin.

Gellir delio â'r rhan fwyaf o gwynion, adborth neu ymholiadau yn lleol gennych chi, Arweinydd y Dug Caeredin, eich Cydlynnydd Dug Caeredin neu Reolwr Dug Caeredin yn eich Sefydliad Trwyddedig.

Lle nad yw hyn yn bosibl, nodir gweithdrefn ar ein system cwynion, adborth ac ymholiadau, sydd ar gael yn [DofE.org/contact-us](https://www.dofe.org/contact-us).

Os byddwch yn derbyn cwyn, os gwelwch yn dda deliwch ag ef yn brydlon.

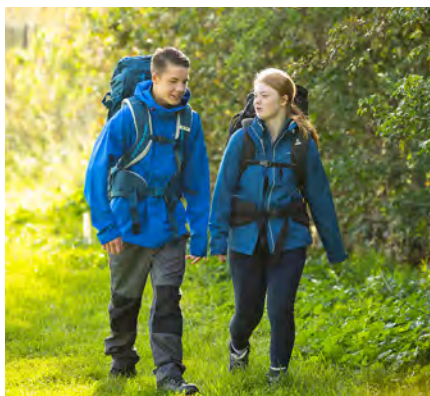
Mae'n bosibl na fydd y cyhoedd yn ymwybodol o lefelau cyfrifoldeb rhwng y Dug Caeredin. Os na allwch ddelio ag ef, cysylltwch â'ch Sefydliad Trwyddedig, a fydd, os oes angen, yn ei gyfeirio at eu Swyddfa Gwlad Dug Caeredin.

Adrodd am ddigwyddiadau

Mae elusen Dug Caeredin yn casglu gwybodaeth am ddigwyddiadau sy'n ymwneud â chyflwyno rhaglenni Dug Caeredin ledled y Deyrnas Unedig. Mae'n gwneud hynny er mwyn:

- Nodi themâu neu dueddiadau cyffredin a chyfleu'r rhain i rwydwaith Dug Caeredin, gan helpu pawb i reoli risg yn well
- Helpu'r elusen i sicrhau bod Sefydliadau Trwyddedig ac Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy yn cydymffurfio â thelerau eu trwydded weithredu
- Helpu'r elusen i gefnogi a rheoli cyfathrebiadau gyda phob parti, yn enwedig yn achos digwyddiadau difrifol
- Helpu'r elusen i nodi gwelliannau neu newidiadau posibl i'n cynigion hyfforddi oedolion a rhaglenni Dug Caeredin.

I riportio digwyddiad i elusen Dug Caeredin ewch i Incidents – The Duke of Edinburgh's Award ([DofE.org](https://www.dofe.org/run/running-programmes/incidents/)) (<https://www.dofe.org/run/running-programmes/incidents/>)

Sefydliad Gwobr Ryngwladol Dug Caeredin

Dyma'r corff llywodraethu ar gyfer pob gwlad sy'n cynnig rhaglenni Dug Caeredin, gan gynnwys y Deyrnas Unedig.

Mae rhaglenni Dug Caeredin bellach ar waith mewn dros 130 o wledydd o dan amrywiaeth o deitlau gan gynnwys, er enghraifft, Y Wobr Ryngwladol i Bobl Ifanc, Gwobr y Llywydd, a Gwobr Cyflawniad Ieuenctid Cenedlaethol.

Er y gall y teitl amrywio, yr un yw'r athroniaeth sylfaenol a'r egwyddorion gweithredu sylfaenol.

Gellir cael rhagor o wybodaeth gan Sefydliad Gwobr Ryngwladol Dug Caeredin yn intaward.org.

Cysylltiadau â rhaglenni eraill

Gall cyfranogwyr ddefnyddio profiadau a gafwyd gyda sefydliadau eraill fel rhan o'u rhaglen. Gall hyn gynnwys, er enghraifft, sefydliadau gwirfoddol a chymunedol, ysgolion uwchradd, annibynnol ac arbennig, colegau a phrifysgolion, sefydliadau troseddwy'r ifanc, unedau cyfeirio disgyblion, cymdeithasau tai, grwpiau Dug Caeredin agored a busnesau.

Gall gweithgareddau a ddilynir drwy'r sefydliadau partner hyn gyfrif tuag at eu rhaglen Dug Caeredin, cyn belled â'u bod yn bodloni'r amodau a'r gofynion perthnasol.

Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy

Mae Gwobr Dug Caeredin yn trwyddedu sefydliadau sy'n darparu cyfleoedd i gyfranogwyr wneud gweithgareddau ar gyfer rhannau o'u Gwobr. Mae'r cyfleoedd hyn wedi'u profi i fodloni ein hamodau ac felly gallant gyfrif tuag at ennill Gwobr. Rydym yn galw'r partneriaid hyn yn Ddarparwyr Gweithgaredd Cymeradwy (AAPs).

Gallant fod yn sefydliadau masnachol neu elusennau ac fel arfer gallant ddarparu adran yn ei chyfanrwydd, gan gynnwys asesiad achrededig a darparu adroddiadau ar e-DofE. Fel Arweinydd Dug Caeredin, gallwch argymhell Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy yn hyderus i'ch cyfranogwyr. Rhaid i sefydliadau sydd am gyflwyno'r adran Alldaith ar ran Sefydliad Trwyddedig fod yn Ddarparwr Gweithgareddau Cymeradwy.

Mae trwydded Darparwr Gweithgareddau Cymeradwy yn safon ansawdd ar weithgaredd sefydliad, gan gadarnhau ei fod yn bodloni gofynion rhaglen ac adrannol y Dug Caeredin.

Sylwch nad yw'r drwydded Darparwr Gweithgareddau Cymeradwy yn gwarantu addasrwydd Darparwr o ran iechyd a diogelwch na'i sefydlogrwydd ariannol. Bydd gan Sefydliadau Trwyddedig sy'n defnyddio Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy eu proses eu hunain ar gyfer gwirio addasrwydd rhaglenni Darparwr o ran gofynion iechyd a diogelwch ar gyfer eu pobl ifanc a nhw sydd â'r gair olaf ar briodoldeb cwrs yn hyn o beth.

Mae cyfranogwyr/rhieni/gofalwyr sy'n archebu teithiau agored yn gyfrifol am werthuso iechyd a diogelwch yr alldaith, gan ei fod yn gontract preifat gyda'r Darparwyr Gweithgareddau Cymeradwy. Fe welwch restr o Ddarparwyr Gweithgaredd Cymeradwy cyfredol yn DofE.org/AAP ynghyd â manylion am sut y gall sefydliadau wneud cais am y statws hwn.

Partneriaethau Marchnata

Mae Dug Caeredin yn gweithio gyda brandiau a busnesau sy'n gallu cefnogi pobl ifanc sy'n gwneud y Dug Caeredin.

Mae'r partneriaethau hyn yn:

- Helpu pobl ifanc i weithio tuag at eu Dug Caeredin
- Lleihau cost gwneud Gwobr
- Cynhyrchu rhoddion a breindaliadau sy'n mynd yn ôl i elusen Dug Caeredin i helpu mwy o bobl ifanc i ddechrau a chyflawni eu Gwobrau.

Mae ein partneriaethau yn cynnwys cynhyrchion trwyddedig gan bartneriaid alldeithiau, cardiau disgownt a chodau, a gwasanaethau

addysg, hyfforddiant a hamdden perthnasol.

Polisi effaith amgylcheddol

Nod Gwobr Dug Caeredin yw darparu rhaglen ddatblygu ar gyfer pob person ifanc ymhell i'r dyfodol. Felly, mae cynaliadwyedd ein hamgylchedd yn hanfodol. Yng ngoleuni hyn rydym wedi datblygu polisi effaith amgylcheddol, yr ydym i gyd wedi ymrwymo iddo.

Mae'r polisi effaith amgylcheddol yn anelu at:

- Hyrwyddo defnydd cynaliadwy o'r amgylchedd awyr agored
- Gwella partneriaethau gyda'r gymuned ehangach
- Addysgu cyfranogwyr am yr amgylchedd naturiol a'r ardal leol
- Gwarchod adnoddau byd-eang.

Hyrwyddo defnydd cynaliadwy o'r amgylchedd awyr agored

- Ymarfer gofal a phryder am yr amgylchedd, yn unol â'r Codau Cefn Gwlad/Mynediad Awyr Agored yr Alban, Priffyrdd a Chwaraeon Dŵr
- Monitro lleoliadau a ddefnyddir ar gyfer difrod amgylcheddol
- Ystyried addasu'r defnydd o leoliadau i leihau difrod
- Ystyried cynorthwyo gydag atgyweirio neu gynnal a chadw safleoedd, yn enwedig os yw ein gweithgareddau wedi cyfrannu'n sylweddol at y difrod hwnnw.

Gwella partneriaethau gyda'r gymuned ehangach

- Parchu buddiannau eraill, yn enwedig y rhai sy'n byw, yn gweithio, yn rheoli neu'n gwneud eu gweithgareddau hamdden yn amgylchedd ein gweithgareddau
- Cydymffurfio ag is-ddeddfau a chytundebau mynediad
- Cydgysylltu â thirfeddianwyr, cymunedau lleol a sefydliadau eraill ynghylch unrhyw weithgareddau a allai effeithio arnynt hwy neu'r tir y maent yn ei reoli, neu fuddiant ynddo
- Bod yn sensitif i effaith bosibl a gwirioneddol ein gweithrediad ar ardal neu gymuned
- Dilyn y Codau Cefn Gwlad/ Mynediad Awyr Agored yr Alban, Prifffyrdd a Chwaraeon Dŵr.

Addysgu cyfranogwyr am yr amgylchedd naturiol a'r ardal leol

- Hyrwyddo ymwybyddiaeth a pharch tuag at yr amgylchedd naturiol
- Annog gwell dealltwriaeth o'r byd naturiol a lleoliad diwylliannol eu hamgylchedd
- Addysgu cyfranogwyr am y ffordd briodol o fwynhau, archwilio, symud neu fyw yng nghefn gwlad.

Gwarchod adnoddau byd-eang

- Lleihau ein defnydd o adnoddau byd-eang ac ailgylchu cynhyrchion gwastraff
- Defnyddio cynhyrchion a deunyddiau sy'n cefnogi ethos y Dug Caeredin
- Defnyddio deunyddiau o ffynonellau cynaliadwy a deunyddiau wedi'u hailgylchu
- Defnyddio dulliau amgylcheddol effeithlon megis e-DofE ac adnoddau ar-lein eraill.

“

Mae'n bwysig bod rhaglenni fel y Dug Caeredin yn helpu pobl ifanc i ddatblygu. Mae'n caniatáu i bobl o bob cefndir a hil gymryd rhan mewn pethau na fyddent fel arall yn cael y cyfle i'w gwneud.”

Sumiya, deiliad y Wobr Aur

Atodiadau

Geirfa o rolau a therminoleg.....	126
Manylion cyswllt Dug Caeredin.....	129

Geirfa o rolau a therminoleg DofE

Asesydd

Oedolyn sy'n gwirio cynnydd person ifanc ac yn cytuno i gwblhau adran o'i raglen. Byddant yn darparu Adroddiad Aseswr i gadarnhau hyn (gweler isod).

Yn yr adran Alldaith, rhaid i alldethiau cymwys gael eu hasesu gan oedolyn cymwys sydd wedi'i gymeradwyo gan y Sefydliad Trwyddedig ac wedi'i achredu gan elusen Gwobr Dug Caeredin.

Adroddiad yr Aseswr

Mae Adroddiad yr Aseswr yn cael ei gwblhau gan yr Aseswr ar gyfer adran benodol o raglen cyfranogwr. Mae'n cynnwys adolygiad o'r gweithgareddau y mae'r person ifanc wedi bod yn eu cyflawni ac mae'n dogfennu ei gynnydd tuag at ei nodau. Gall yr adroddiad naill ai gael ei gyflwyno ar-lein gan yr Aseswr yn [DofE.org/assessor](https://www.dofe.org/assessor) neu ar bapur gan ddefnyddio'r Cardiau Aseswr a geir ym *Mhecyn Croeso* y cyfranogwr, neu unrhyw gyflwyniad arall, y gall y cyfranogwr ei lanlwytho wedyn i e-DofE.

Deiliad gwobr

Person ifanc sydd wedi ennill Gwobr Dug Caeredin trwy gwblhau ei raglen Dug Caeredin.

Canolfan Drwyddedig Uniongyrchol (DLC)

Mae Canolfan Drwyddedig Uniongyrchol yn fath o Sefydliad Trwyddedig sy'n dal trwydded i gyflwyno rhaglenni Dug Caeredin i bobl ifanc yn ei eiddo ei hun. Gall Canolfannau Trwyddedig Uniongyrchol gynnwys ysgolion, clybiau ieuencid a sefydliadau troseddwy'r ifanc, nad ydynt yn rhedeg eu darpariaeth Dug Caeredin o dan drwydded a ddarperir gan Awdurdod Gweithredu.

Dug Caeredin Busnes

Mae Dug Caeredin Busnes yn fath o Sefydliad Trwyddedig (LO) sy'n cynnig rhaglenni Dug Caeredin i nifer o'i weithwyr.

Dilyswr Gwobrau Dug Caeredin

Mae Dilyswyr y Gwobrau yn rhoi cymeradwyaeth derfynol i'r Gwobrau a enillwyd gan gyfranogwyr e-DofE. Maent yn gwbl annibynnol ar ddarpariaeth rhaglenni Dug Caeredin i'r bobl ifanc ac felly'n gweithredu fel gwiriad ansawdd pwysig ac annibynnol.

Canolfan Dug Caeredin

Lleoliad lle caiff y Dug Caeredin ei rhedeg, er enghraifft, ysgol, canolfan

ieuenctid neu sefydliad troseddwy'r ifanc. Gall fod un neu fwy o grwpiau mewn canolfan.

Cydllynydd Dug Caeredin

Y person sy'n sefydlu ac yn rheoli'r Dug Caeredin mewn canolfan. Maent yn cefnogi'r Arweinwyr ac yn goruchwyllo'r grwpiau.

Grŵp Dug Caeredin

Grŵp o bobl ifanc sy'n cydweithio ar eu rhaglenni Dug Caeredin, gydag un neu fwy Arweinydd Dug Caeredin.

Arweinydd Dug Caeredin

Yr oedolyn sy'n gyfrifol am grŵp Dug Caeredin. Maent yn tywys, yn arwain ac yn annog pobl ifanc, yn cytuno ar eu dewisiadau rhaglen ac yn cymeradwyo eu cynnydd a'u lluniau yn e-DofE.

Llwybrau Dysgu Dug Caeredin

Mae Llwybrau Dysgu wedi disodli'r Fframwaith Hyfforddiant Modiwlaid ac yn cael eu darparu drwy Lwyfan Dysgu'r Dug Caeredin a thîm hyfforddi'r Deyrnas Unedig. Ceir manylion llawn yn [DofE.org/learning](https://www.dofe.org/learning)

Rheolwr Dug Caeredin

Y person a enwir mewn Sefydliad Trwyddedig sy'n gyfrifol am gyflwyno'r Dug Caeredin o ddydd i ddydd. Yn aml bydd cynorthwyr, gweinyddwyr a staff eraill yn cymryd rhan.

e-DofE

Y system ar-lein ar gyfer rheoli cynnydd pobl ifanc trwy eu rhaglenni Dug Caeredin.

Goruchwyliwr Alldaith

Mae Goruchwylydd yn hanfodol ar gyfer yr adran Alldaith gan ei fod yn gyfrifol am oruchwyllo a chefnogi tîm o gyfranogwyr i sicrhau eu diogelwch a'u lles tra'u bod ar eu halldaith.

Fframwaith Hyfforddiant Alldaith

Mae'r Fframwaith Hyfforddiant Alldaith yn cynnwys nifer o feysydd lle mae'n rhaid i bobl ifanc brofi eu cymhwysedd cyn y gallant wneud eu halldaith Dug Caeredin. Mae'r hyfforddiant sgiliau hwn yn helpu i sicrhau eu diogelwch.

Cynorthwyr

Unrhyw oedolyn sy'n gwirfoddoli i helpu Arweinydd Dug Caeredin i redeg grŵp. Gallant roi cymorth cyffredinol, h.y., gweinyddu, helpu i redeg un adran neu roi hyfforddiant penodol.

Menter Gwobr ar y Cyd

Y cytundeb ar y cyd rhwng Gwobr Dug Caeredin a Gaisce – Gwobr y Llywydd sy'n galluogi pobl ifanc yng Ngogledd Iwerddon i gael dewis o ardystiadau Gwobr. Am fwy o wybodaeth gweler theawardni.org.

Sefydliad Trwyddedig

Sefydliad Trwyddedig (LO) yw'r term ymbarél a ddefnyddir ar gyfer sefydliadau sydd â thrwydded i gyflawni Rhaglenni Dug Caeredin.

Y pedwar math gwahanol o drwydded yw:

- Canolfan Drwyddedig Uniongyrchol (DLC)
- Sefydliad Aml-Safle (MS)
- Awdurdod Gweithredu (OA)
- Partner Busnes Dug Caeredin.

Awdurdod Gweithredu Cenedlaethol

Mae Awdurdod Gweithredu Cenedlaethol (NOA) yn fath o Awdurdod Gweithredu sy'n dal trwydded i gyflwyno rhaglenni Dug Caeredin i'r bobl ifanc y maent yn gweithio gyda nhw yn un neu fwy o wledydd y DU.

Awdurdod Gweithredu

Mae Awdurdod Gweithredu (OA) yn fath o Sefydliad Trwyddedig sy'n darparu rhaglenni Dug Caeredin mewn ardal ddaearyddol benodol. Mae trwyddedau Awdurdod Gweithredu yn aml yn cael eu dal gan awdurdodau lleol.

Cyfranogwr

Unrhyw berson ifanc sy'n dilyn rhaglen Dug Caeredin.

Lle Cyfranogiad

I gymryd rhan yn y Dug Caeredin, mae cyfranogwyr yn talu ffi cyfranogiad enwol a neilltuir Lle Cyfranogiad iddynt o fewn e-DofE. Mae'r tâl cyfredol am gyfranogiad i'w weld yn **DofE.org**.

Pecyn Croeso

Unwaith y bydd cyfranogwr wedi talu ei ffi cyfranogiad, bydd yn derbyn **Pecyn Croeso** Dug Caeredin sy'n cynnwys gwybodaeth a chynghor ar y Dug Caeredin, eu rhaglenni ac e-DofE. Yng Ngogledd Iwerddon mae gan bobl ifanc hefyd ddewis o dderbyn **Pecyn Croeso** Menter ar y Cyd tri-brand neu **Becyn Croeso** tri-brand Gwyddeleg. Mae gan gyfranogwyr yng Nghymru yr opsiwn o **Becyn Croeso** Cymraeg.

Manylion cyswllt Dug Caeredin

Swyddfeydd Gwlad Dug Caeredin

Cymru: wales@DofE.org
(DofE.org/wales)

Lloegr: england@DofE.org
(DofE.org)

Gogledd Iwerddon:
(DofE.org/northern-ireland)
Menter Gwobr ar y Cyd:
info@theawardni.org (**theawardni.org**)

Yr Alban: scotland@DofE.org
(DofE.org/scotland)

**Tîm Darparwyr Gweithgareddau
Cymeradwy (AAP):** AAP@DofE.org

**Gwobr Dug Caeredin –
Prif Swyddfa:** info@DofE.org (**DofE.org**)

Tîm Codi Arian Cenedlaethol:
supportus@DofE.org (**DofE.org/support**)

The Award Scheme Ltd (ASL):
asl@DofE.org

Y Sefydliad Gwobrwy Rhyngwladol:
sect@intaward.org (**intaward.org**)

IEUENCTID HEB GYFYNGIADAU

**Gwobr cyflawniad mwyaf
blaenllaw'r byd i bobl ifanc**

Mae'r Llawlyfr hwn yn rhoi cyngor ac
arweiniad i Arweinwyr Dug Caeredin i
sefydlu a rhedeg grŵp Dug Caeredin.